

Алфа ве Омега

ИКИНЖИ НЕШИР

Мукаддес Китаба Сын

40 Сапакда

Режеп ве Лейла Айдин

Алфа ве Омега

ИКИНЖИ НЕШИР

Мукаддес Китаба Сын

40 Сапакда

Режеп ве Лейла Айдин

KITABI-KNIGI.COM

Ислендик бөлүми, тутуш машгала үчин мугт
экитаплары компютериңе юкле ве ока.

KITABI-KNIGI.COM

Copyright © 2023 by Alpha and Omega. All rights reserved.
alphaomegasilkroad@gmail.com

Copyright © 2023 for the Turkmen (Cyrillic) edition.
Translated by permission. All rights reserved.

Illustrations for all pages, except those listed below, copyright © 2023 by Jim. All rights reserved.
Illustrations by The Good Book Company for pages 68, 69, 127, 128, 129, 194, 195, and 196, copyright © 2016
by Phil Crowter/The Good Book Company Ltd. Used by permission. All rights reserved.

All copyrights reserved. The verses are taken from the Bible. Мукаддес Китап (TukCyr16) © Мукаддес Китап
Тержиге Институты, 2016

Гирш

Бу 40 сапак сизе Мукаддес Китабың тарыхы билен хас говы танышмага көмек эдер.

Хер сапакда сизиң жогап бермегиңиз үчин көп сораглар дүзүлен. Хер сорагдан соңра яйың ичиндәки сан сапагың соңунда жогапларың белгисини гөркезйәр. Сораглара жогабына серетмезден жогап бермәге чалшың!

Хер сапакда чыкгытлар бар. Эгер олар **гойы гара** шриффт билен белленен болса, олары тапып окамак мөхүмдир. Эгер олар **гойы гара** шриффт билен белленмедик болса, вагтыңыз бар болса, олары тапып середип билерсиңиз.

Мен сизиң бу ажайып Мукаддес Китап тарыхыны өвренмекден ве башгалар билен пайлашмакдан леззет алмагыңыз үчин Худая дилег эдйәрин!

1-нҗи Сапак: Мукаддес Китабың Китаплары

Бу сапак үчин сизе Мукаддес Китабыңызың башындакы **мазмунуна** серетмек герек болар.

Гиреш:

- **Мукаддес Китап — бу китаплар топлумыдыр.** Мукаддес Китапда 66 китап бар: Көне Әхт 39 китапдан, Тәзе Әхт 27 китапдан ыбарат. Олар дүрли вагтларда дүрли авторлар тарапындан язылан. Шейле хем олар бири-биринден өз **жанрлары** боюнча тапавутланярлар (меселем: тарых, поезия, хат).

Мукаддес Китап нәче китапдан ыбарат? [1]

- **Мукаддес Китап ики бөлүмө бөлүнйәр:** Көне Әхт ве Тәзе Әхт. Әхт — ылалашыгы аңладяр. Көне Әхтде Худай Өз халкы билен дүрли ылалашыклар (әхтлер) баглашды, меселем Ыбрайым билен, Нух билен, Синай дагында ысрайыл халкы билен, Давут билен. Эмма Тәзе Әхтде Ол Иса Месихиң ганы билен тәзе әхт баглашды. Бу Тәзе Әхт Көне Әхтлериң хеммесинден говудыр, себәби ол Көне Әхтдәки вадалары амала ашыряр.

Мукаддес Китап нәхили бөлүнйәр? [2]

“Әхт” нәмәни аңладяр? [3]

- **Мукаддес Китабың ики бөлеги хем Худайың сөзлеридир.** Исаның дөврүнде Мукаддес Китап — Көне Әхт эййәм барды. Еврейлер оны “Мукаддес Язгылар” дийип атландырдылар ве оны синагогаларда окадылар. Олар бу Китабың Худайың ылхамы билен языландыгына ынандылар. Ресуллар арадан чыканларындан соң, месихилер хем Иса барадакы язылан китаплары (Хош Хабарлары) ве ресуллар тарапындан язылан хатлары йыгнадылар. Ресулларың дөврүнде-де месихилер ресулларың хатларының хем Худайың ылхамы билен языландыгына ынандылар.

(2 Петрус 3:15–16-а середиң). Павлус Тимотеосе шейле язды: “*Мукаддес Язгыларың әхлиси Худайың ылхамы билен язылды. Олар өвретмек, гүнә эдйәнлери паш этмек, ёла гетирмек, догрулыкда тербиелемек үчин пейдалыдыр*” (2 Тимотеос 3:16).

Мукаддес Китабың әхли китапларының нәхили пейдасы бар? [4]

Көне Әхт

Көне Әхт Худайың дүнийәни ве адамлары нәхили яраданлығы ве Өзи үчин халкы нәдип сайландыгы барададыр. Көне Әхтде ажайып вадалар бар, олар диңе Тәзе Әхтде амала ашяр.

Көне Әхтде китапларың хер дүрли гөрнүшлери бар: кануны китаплар, тарыхы китаплар, пайхас китаплары ве пыгамберлериң китаплары.

Төврат

Биринжи 5 китап Төврат дийлип атландырыляр.

Бу Китап дүнийәниң ярадылышындан Мусаның өлүмине ченли — Худайың халкының вада берлен юрды басып алмага тайярланын пурсадына ченли дөври өз ичине аляр.

Төврат бизе шулар барада гүррүң берйәр:

1. Худай дүнийәни яратды.
2. Адамлар гүнә этдилер.
3. Худай әхли адамлары ёк этмек үчин сил гойберди, йөне Ол Нухы ве онуң машгаласыны халас этди.
4. Худай Өз халкының атасы болмак үчин Ыбрайымы сайлады, шейдип, онуң несиллери Худайың сайлан халкы болды.
5. Худай Муса пыгамберин үсти билен бу халкы Мүсүрдәки гулчулыктан азат этди.
6. Синай дагында Худай олар билен әхт баглашды: Ол оларың Худайы болар, олар болса Онун канунларыны бержай эдерлер.
7. Худайың халкы Худая табын болмандыклары үчин 40 йыллап чөлде яшамалы болды. Шунлукда, 40 йылың ахырында, Худай олары вада берлен юрдуң арачәгине гетирди.
8. Муса тәзе несиллере Худайың кануныны өвретди.

Худай Ыбрайыма ажайып вадалар берди, сиз оны Гелип чыкыш 12:1–7-де окап билерсиңиз. Мукаддес Китабың тарыхы Худайың бу вадалары нәхили ерине етирийәндиги барададыр. Көне Әхтде олар диңе бөлеклейин ерине етирилийәр.

Худай Ыбрайыма нәме берди? [5]

Худайың Халкының Тарыхы Китаплары: Ешувадан Эстере Ченли

Тарыхы китаптар 12 китаптан ыбарат болуп, олар вада берлен юрта Худайың халкының тарыхы барададыр.

Худай олара ёлбашчылык этмек үчин баштутанлар ве патышалар белледи, эмма олардан көпүси Худая табын болмазлыгы сайладылар. Иң бейик патышалар Давут ве онуң оглы Сүлейманды. Оларың патышалык эден дөврүнде Ыбрайыма берлен әхли вадалар амала ашан ялы гөрүнйәрди. Эмма соңра биз Худайың халкының Худая табын болман, башга худайлара сежде эдендиклерини гөрйәрис.

Ахырсоңы Худай олары башга юрда ковды. 70 йылдан соңра Худайың халкының кәбири вада берлен юрда доланып гелди.

Кимлер иң бейик патышалар болупдыр? [6]

Нәме үчин Худай Өз халкыны башга юрда ковды? [7]

Пайхас Китаплары

Бу 5 китаптан ыбарат: **Эйюп, Зебур, Сүлейманың пәхимлери, Сүлейманың вагызлары, Сүлейманың Нагмалар нагмасы.**

Бу китаптарда иманлыларың дурмушы барада пайхаслы таглыматлар йыгналан. Олар бизе акыл-пайхас билен нәхили үстүнликли яшамалыдыгыны өвредйәр.

Зебурдакы мезмурлар сежде айдымларының ве Худая дога-дилеглеринң йыгындысыдыр. Биз олары өз сежделеримизде ве дога-дилеглеримизде уланып билйәрис!

Бу 5 китап нәме өвредйәр? [8]

Зебурың нәме пейдасы бар? [9]

Пыгамберлерің китаплары

Көне Әхтиң галан бейлеки 17 китабы — **пыгамберлерің китапларыдыр**. Пыгамберлер Худайың хабарчылары болупдырлар.

Пыгамберлерің китапларына дүшүнмек үчин бизе тарыхы китаплары билмек герек. Оларың нәме язандыкларына дүшүнмек үчин, биз оларың хачан языландыкларыны билмели:

1. Пыгамберлерің кәбирилери Ысрайыл патышаларының хөкүм сүрен дөврүнде языпдырлар. Олар Худайың халкына, эгер олар Худая доланмасалар, Худайың олары жезаландыржакдыгыны **дуйдурыпдырлар**.
2. Кәбир пыгамберлер китапларыны сүргүн болан дөврүнде языпдырлар. Олар Худайың халкына Худайың олардан хемишелик йүз өвүрмәндигини айдып **теселли берипдирлер**.
3. Пыгамберлерің кәбирлери сүргүнден өйүне доланып геленлеринден соң языпдырлар. Олар Худайың халкыны Онуң олардан утанжы айыржакдыгы барадакы вадалар билен **рухландырыпдырлар**.

Пыгамберлерің үсти билен Худай Өз халкына дуйдурды, теселли берди ве рухландырды.

Пыгамберлерің китапларына дүшүнмек үчин сиз нәмелер билмели? [10]

Пыгамберлерің үсти билен Худай хайсы 3 зады ерине етирйәр? [11]

Тәзе Әхт

Тәзе Әхтде биз — әлем-жаханы Ярадан Худайың бизиң дүнйәмизе нәхили гирендиги ве ажайып кәмил адама өврүлендиги барада окаярыс. Иса — Худайың вада берен Патышасы, гутулыш гетирйән Месихдир. Тәзе Әхтде Көне Әхтдәки әхли вадалар амала ашяр.

Башга сөзлер билен айтсак, Мукаддес Китапда дине бир гахрыман бар: Ол — Иса Месихдир.

Иса бизи Худайдан айра саян гүнә меселеси үчин Худайың чөзгүди болды.

Мукаддес Китабың баш гахрыманы ким? [12]

Тәзе Әхтде хем китапларың хер дүрли гөрнүшлери бар.

Хош Хабарлар ве Ресулларың Ишлери

Илкибашда тарыхы китаплар гелйәр.

Хош Хабарлар: Илкинжи 4 китап Исаның дурмушы барада гүррүң берйәр (олар Хош Хабарлар я-да Инжил дийлип атландырылар). Онуң дурмушының беяныны 4 адам язды: Матта, Марк, Лука, Ёханна.

Соңра **Ресулларың ишлери** китабы гелйәр. Бу китап Лука тарапындан язылан. Бу Худайың тәзе машгаласы барадакы хекаят болуп, йыгнагы аңладяр. Бу Китап Месих барадакы Хош Хабарың көп юртлара нәхили яйрандыгы барада гүррүң берйәр.

Тәзе Әхтде нәче тарыхы китаплар бар? [13]

Месихиң шәгиртлериниң ишлери барадакы (Ресулларың ишлери) китабы ким язды? [14]

Хатлар

Ресулларың ишлери китабындан соңра, Хош Хабары өвретмек, йыгнаклары рухландырмак ве ёла гетирмек үчин Петрус, Ёханна, Павлус ве бейлеки ресуллар тарапындан язылан 21 хат бар.

Хатлары кимлер яздылар? [15]

Аянлык

Мукаддес Китабың соңкы китабы — **Аянлык** китабыдыр. Бу Ёханнаның аянлыгы болуп, bize Исаның гүнәни, өлүми ве шейтаны еңендигини гөркезйәр! **Худай** ве **Онуң халкы** Тәзе Үлкеде хемишелик биле яшарлар! Бу Худайың Ыбрайыма берен вадасының долы амала ашмагыдыр.

Тарыхың ахырында кимлер биле яшарлар? [16]

Амалы Юмуш

Эгер сиз өң шейле этмедик болсаңыз, хер гүн Мукаддес Китапдан бир бөлек (бирнәче аятлар) оқаң. Өзүңизе шу ашакдакы сораглары берин:

1. Бу ерде Худай (Ата, Огул, Мукаддес Рух) барада нәме язылан?
2. Бу ерде адамлар барада нәме язылан?
3. Бу ерде табын болмага буйрук, бизе дуйдурыш я-да эермәге говы гөрелде бармы?
4. Худай бу парчадан бизе нәме өвредйәр?
5. Мен муны ким билен пайлашып билерин?

Өз жогапларыңызы депдере язың.

Жогаплары

- 1 – 66.
- 2 – Көне Әхт ве Тәзе Әхт.
- 3 – Әхт ылалашыгы аңладяр.
- 4 – Өвретмек, гүнә эдйәнлери паш этмек, ёла гетирмек, догрулыкда тербиелемек үчин.
- 5 – Ажайып вадалар.
- 6 – Давут ве онуң оглы Сүлейман.
- 7 – Худайың халкы Худая табын болман, башга худайлара сежде этдилер.
- 8 – Акыл-пайхас аркалы нәхили үстүнликли яшамагы өвредйәр.
- 9 – Биз олары өз сежделеримизде ве дога-дилеглеримизде уланып билйәрис!
- 10 – Биз оларың хачан языландыгыны билмели.
- 11 – Пыгамберлериң үсти билен Худай дуйдурды, теселли берди ве рухландырды.
- 12 – Иса Месих.
- 13 – 5.
- 14 – Лука.
- 15 – Петрус, Ёханна, Павлус ве бейлеки ресулар.
- 16 – Худай ве Онуң халкы.

2-нжи Сапак:

Овал-Башда

Гелип Чыкыш 1:1–2:15-и окаң (Гелип чыкыш китабы биринжи бапдан, икинжи бабың он бөшинжи аядына ченли).

Үчбирлик

Гелип чыкыш 1:1: *Башда Худай гөги ве ери яратды.*

Худай гөги ве ери яратмаздан өң нәме барды? [1]

Гелип чыкыш 1:3: *Худай: “Ягтылык болсун!” дийди. Ягтылык пейда болды.*

Худай дүнийәни нәхили яратды? [2]

Ёханна 1:1–3-и окаң. *Овал-башда Сөз барды, Сөз Худай биленди, Сөз Худайың Өзүди. Овал-башда Ол Худай биленди. Тутуш барлык Сөз аркалы ярадылды ...*

Башда Худай билен ким барды? [3]

Ёханна 1:14–17-ни окаң.

“Сөз” ким? [4]

Гелип чыкыш 1:2: *Дүня шекилсиз бошлукды, сувларың йүзи түм-гараңкылык билен өртүленди. Сувуң йүзүнде Худайың Рухы перваз уярды.*

Сувуң йүзүнде Кимиң рухы перваз уярды? [5]

Шонуң үчин Мукаддес Китабың илкинжи бабында биз Үчбирлиги гөрийәрис: Худай, Огул (Сөз) ве Мукаддес Рух.

Гелип чыкыш 1:26–27-ни окаң. Худайың “Өз кешбимизде ве Өзүмизе меңзеш” дийип айтмагы өрән гызыклыдыр.

Бу бизе Худайың бирдигини, йөне шол бир хатарда еке дэлдигини гөркезйәр.

Канун таглыматы 6:4-и окаң. Худай — еке-тәк Худайдыр.

Биз нәче худая сежде эдйәрис? [6]

Биз үч худая сежде этмейәрис, йөне биз еке-тәк Худайымызың — үч шахсыетиниң бардыгыны билйәрис. Бир Худайың үч шахсыети болуп, олар бири-бирини өрән сөййәрлер.

Бу романтик сөйги дэл-де, эйсем башгалары бегендирйән хемишлик ажайып сөйгидир.

Худай сөйгүдир (1 Ёханна 4:8). Сөймек үчин сизе кимдир бириниң болмагы герек. Эгер хич кими сөймесеңиз, сөйгини датмак мүмкин дэлдир! Хениз дүнийә ярадылмаздан өң, Ата, Огул, Мукаддес Рух бири-бирини өрән сөйүпдилер.

Канун таглыматы 6:5-и окаң. Худай Өз халкына нәме этмеги буюрар? [7]

Худай бизе дүнийәни яратмаздан өң нәме эден болса шоны этмегимизи буюрар! Худай бизи Өзүни ве адамлары сөймек үчин яратды.

Биз Үчбирлиги Көне ве Тәзе Әхтде гөрйәрис. Меселем:

- Гелип чыкыш 18–19-нҗы бапларда: Худай гөкде ве ерде ерлешйәр. Элбетде, Ата Худай хенизем гөклерде ерлешйәр, йөне муңа гарамаздан биз Худайың ерде ынсаның ынсан билен гүрлешиши ялы, Ыбрайым билен гүрлешйәндигини гөрйәрис. Бу нәдип бейле боляр? Биз Худайың Бирдигине, эмма Ол Бириң ичинде үчдигине дүшүненимизде бу айдың боляр.
- Ёханна 14:16–17-де Иса Ата Худайдан шәгиртлери үчин Мукаддес Рухы ибермеги соражакдыгыны айдяр.

Биз Мукаддес Китапда Үчбирлиге илкинҗи гезек хачан душыарыс? [8]

Адамлар Худай билен гатнашык сакламак үчин ярадылан

Гелип чыкыш 1:26–27-ни окаң. Биз хайванлардан нәхили тапавутланярыс? [9]

Худайың кешбинде ярадылмак — дийленде нәмә дүшүнйәң? [10]

Хайсы адамлар Худайың өңүнде мертебә ве гымматлыга эедир?

Улы яшлылармы? Бай адамлармы? Өрән гүйчли адамлармы? Өрән акыллы адамлармы? [11]

Биз Худайың ярадан хич бир адамындан йүз өвүрмели дэл. Бизин боржумыз — адамлары яшына, жынына, дашкы гөрнүшине, миллетине, дилине, укыбына, байлыгына ве ш.м. серетмезден сөймек.

Аянлык 4:11-и оқаң.

Нәме үчин биз Худая сежде этмели? [12]

Биз Худая сежде этмек үчин ярадылан. Хачанда биз Худая сежде эденимизде, бу бизе-де, Худая-да шатлык гетирйәр!

Адамың Боржы

Худай Адам ата билен Хов энәни Эрем багында ерлешдирди. Йөне Худай олара тутуш дүнийәни берди!

Гелип чыкыш 1:28-и оқаң. Худай олара нәме этмеги буюрды? [13]

Бу нәмәни аңладяр? Худай олардан нәме этмеклерини иследи? [14]

Нәме үчин Адам ата хайванларың үстүнден хөкүм сүрмели болды? Хайванларың нәхили пейдасы бар? [15]

Худай олара ери сакламак үчин я-да эдил музейдәки ялы хич зады эллемезликлери үчин бермеди. Худай олара ери уланмак, өзлерине тәзе бир зат ачмак, дүнийәни хас ажайып этмек үчин берди.

Адам ата ве Хов эне, **Худайың ёлбашчылыгы астында дүнийәни доландырмак үчин**, Худайың кешбинде ярадылдылар.

Гелип чыкыш 2:9-ы оқаң. Худай нәме үчин көп агачлары яратды? [16]

Гелип чыкыш 2:10–14-и оқаң. Худай нәме үчин Адам ата билен Хов энәни деряның кенарында ерлешдирди? [17]

Деңизлеринң ве деряларың кенарында чәге бар. Худай нәме үчин бизе чәге берди? [18]

Гелип чыкыш 2:12-ни оқаң. Худай адамларың уланмаклары үчин нәхили говы затлары яратды? [19]

Худай ерде нәме үчин бизе гымматбаха дашлары ве алтыны берди? [20]

Гелип чыкыш 2:15-и оқаң. Адам ата нәме этмек герекди [21]

Ишлемек бизиң үчин говы! Эгер кимдир бириниң иши ёк болса, бу эрбет, себәби ол бүтин гүн ишсиз отурмалы боляр.

Худай адамларын өзлерини экләр ялы дине бир иймит өндүрмеклерини ислемән, Худай бизиң бу дүнийәде леззет алмагымызы хем ислейәр. Биз Худайың ярадан дүнийәсинден хас көп леззет алып билеримиз ялы нәме эдип билерис? [22]

Биз дүнийәниң мундан хем хас овадан болмагы үчин нәмедир бир зат эденимизде, Худая шөхрат гетирйәрис. Йөне дүнийәниң овадан болмазлыгы үчин нәмедир бир зат этсек, биз Худая сарпа гоймаярыс. Меселем: ере зир-зибил зыңсак.

Сиз өз дурмушыңыз билен Худайы нәхили шөхратландырыясыңыз?

Җогаплары

- 1 – Хич зат ёкды, эмма ол ерде Худай хемише барды.
- 2 – Ол айтды, амала ашды, Ол Сөз билен яратды.
- 3 – Башда Худай билен Сөз барды.
- 4 – Иса.
- 5 – Худайың Рухы.
- 6 – Бир!
- 7 – Өз бакы Худайыңы тутуш йүрегиң билен, бүтин калбың билен, әхли гүйжүң билен сөй.
- 8 – Биринжи бапда.
- 9 – Биз Худая меңзешдигимиз билен тапавутланярыс.
- 10 – Биз гепләп, сөйүп, язып, гелжек үчин мейилнамалар дүзүп билйәрис ве иң эсасы хем Худай билен арагатнашыкда болуп билйәрис.
- 11 – Худайың кешби хөкмүнде хер бир адам мертебә ве әхмиете эе боляр, хатда кичи чагалар ве майыплар хем.
- 12 – Ол хемме зады яратды.
- 13 – Оларын боржы: Өрңәп, көпелип, ер йүзүни долдурмак ве оңа эечилик этмек.
- 14 – Худай оларын:
 - дүнийәни чагалардан долдурмакларыны иследи;
 - мивели агачлары, хоз агачларыны, бакжа өнүмлерини, шалы, бугдай ве ш.м әкмеклерини иследи;
 - шейле хем кофе, шоколад, мелхемлери ойлап тапмакларыны иследи.
- 15 – Олар сүйт ве юмуртга берйәрлер;
 - гейим ве ёрган үчин йүң берйәрлер;
 - олар мейданларда азал сүрмек үчин герек;
 - олар затларымызы дашамак үчин арабалары чекйәрлер;
 - олар сыяхат этмек үчин герек (ылайтада атлар);
 - олар гурбан бермек үчин герек (Гелип чыкыш 4:4);
 - соңра болса, олар иймит үчин герек (9:3 — Худай Нуха онуң эт ийип билжекдигини айтды).
- 16 – Сүйжи мивелери бермек үчин;
 - бизе от якмага одун үчин;
 - бизиң өй гуруп билмегимиз үчин;
 - бизиң мебел ве саз гуралларыны ясап билмегимиз үчин.
 Биз агачлара середенимизде, якымлы леззет алмагымыз үчин герек, айратын хем гүйзде, япракларын реңки үйтгәнде.

- 17 – Оларда ичмәге ве ювунмага арасса сувуң болмагы үчин.
Оларың сыяхат эдип билмеклери үчин, себәби башда ёл болмандыр.
Эрем багы түрме дәлди.
- 18 – Бизиң чәгеден көшк гуруп билмегимиз үчин!
бизиң айна, чүйше ясап билмегимиз үчин;
бизиң телефона ве компютере чип ясамагымыз үчин герек.
- 19 – Алтын, якымлы ыслы шепбик, оникс/агат дашы.
- 20 – Адамлар өзлерини безәп билерлери ялы;
эркеклер аялына өз сөйгүсини гөркезип билерлери ялы;
бизиң пулумыз болар ялы;
бир гүн бизиң компютер ве телефон ясап билеримиз ялы.
Бир гүн олар гөкдәки Ыбадатхананың кешби болжак ыбадатхананы безәп билерлери ялы
(Аянлык 21:18–20).
- 21 – Багы бежермек ве ол барада алада этмек.
- 22 – Хачанда биз сүйжи нахар биширенимизде;
Хачанда биз мэтәчлик чекйән адамлара мыхмансөөрлик гөркезип билеримиз ялы өйүмизи
гелшикли ве рахат эденимизде;
хачанда адамлар тәзе затлары ойлап тапанларында Худая өрән яраяр.
Сизде башга нәхили пикирлер бар?

3-нҗи Сапак:

Гүнә

Эрем Багы

Гелип Чыкыш 3:1–24-и оҥаң.

Йылан сыпатына гирен шейтан Хова нәме дийди? (3:1, 4–5-нҗи аятлар) [1]

Ол “Худай хақыкаты айтмаяр ве Худай рехимли дәл” диен пикири айдя.

Шейтан хақыкаты айтдымы? [2]

Адам ве Хов эййәм Худая меңзешдилер ве Худайың кешбинде ярадыландылар!

Инди болса Худайың кешбинде ярадылмадык бир җандар олар билен гүрлешйәр. Ол олар өзүниң айданларыны ерине етирселер, Худай ялы болҗакдыкларыны айдя!

Эгер Адам гүнә этмедик болса нәме боларды? (3:24-нҗи аят) [3]

Шейтаның айдяң зады барада билмеклик олар үчин говы болдумы? Бу олары багтлы этдими? 7-нҗи аятда олар нәмә гөз етирдилер? [4]

Худай 2:15-де Адама нәме иш табшырды? [5]

Шейлеликте, йылан олар билен геплешип башланда, олар нәме этмелидилер? [6]

Адам билен Хов Худайдан йүз өвүрдилер. Худай оларың багтлы болмаклары үчин герекли әхли зады берипди. Эмма бу олар үчин етерлик болмады. Олар өз дурмушыны доландыра ялы, Худая дерек өзлери болмак иследилер.

Бу нәхили элхенч! Йөне биз хем шейле эдйәрис. Биз Худая гулак асман, шейтана гулак асанымызда, Худайы ынжыдырыс.

Биз өзүмизи Худайың доландырмагыны ислемайәрис. Биз өз ислейшимиз ялы яшамак ислейәрис. Биз Худайың гахарыны гетирйәрис.

Биз Адам билен Хова нәхили меңзеш? [7]

Оларың Гүнәсиниң 5 Нетижеси

1. Олар Утандылар.

Гелип чыкыш 3:7: Адам ве Хов гүнә эденлеринде, олар өзлериниң өрән эрбет зат эдендиклерине дүшүндилер. Олар нәме этдилер? [8]

Өң олар багтлыдылар. Инди олар өзлеринден утанярлар ве өзлерини сөймейәрлер.

2. Гүнә Оларың Бири-Бири Билен Гатнашыкларыны Бозды.

Гелип чыкыш 3:12: Адам нәме этди? [9]

Гелип чыкыш 3:16: Инди Адам билен Ховың бири-бирине гаршы гатнашыгы нәхили болар? [10]

Гынансак-да бу дүзгүн гаты аңсат залым ве эгоистик болуп билер. Йөне машгала дурмушы бабатда Худайың мейилнамасы бейле дәлди.

3. Худай Топрагы Нәлетледи.

Гелип чыкыш 3:17–18: Оларың гүнәси иймит өсдүрип етишдирмеклиге нәхили тәсир эдер? [11]

4. Гүнә Агыры ве Өлүм Гетирди.

Гелип чыкыш 3:16–19: Инди оларың дурмушы нәхили үйтгәр? [12]

Эмма Худай рехимдар — олар шобада өлмезлер. Адамлары халас этмек бабатда Худайың мейилнамасы бар!

5. Гүнә Оларың Худай Билен Гатнашыгыны Бозды.

Гелип чыкыш 3:8: Олар хәзир Худай билен геплешмек ислейәрмикәлер? [13]

Гелип чыкыш 3:21: Худай олары дессине ковмаяр. Илки Ол нәме этди? [14]

Худай адамларың гүнәсини ве утанжыны айырмак үчин оларың янына баряр. Худай билен ярашык хемише Худайың эден илкинжи сөйги херекетлеринден башланяр. Мунда хайваның өлүминиң

боландыгына үнс бериң. Адамларың Худай билен гатнашыгыны тәзеден дикелтмек үчин, нәмедир бир зат өлмелиди.

Гелип чыкыш 3:23: Худай нәме этди? [15]

Олар мундан бейләк Худай билен яшап билмедилер. Гүнә олары Худайдан хемишелик айра салды.

Гүнәнің нәхили 5 нетижеси бар? [16]

1.

2.

3.

4.

5.

Гүнә хемме зады заялаяр. Гүнә довзаха элтйәр. Йөне бу тарыхың соңы дәл!

Биринҗи ве икинҗи Адам

Бу тарыхың ортасында Худай бизе умыт берйәр.

Гелип чыкыш 3:15: Ховың несли нәме эдер? [17]

Бу нәмәни аңладяр? [18]

Көне Әхтиң галан бөлеги бизе бу Адамың ким болжакдыгы барада айдяр, Тәзе Әхт болса бу икинҗи Адамың кимдигини эшгәр эдйәр.

1 Коринтослылар 15:21–22: “Чүнки өлүмиң бу дүньә адам аркалы гелиши ялы, өлүмден дирелиш-де адам аркалы гелйәндир. Адам атаның несиллериниң әхлиси өлйәр. Шунуң ялы, Иса Месихе дегишли боланларың-да әхлиси яшайша говшар”.

Икинҗи Адам ким? [19]

Өлүм бизе нәхили гелди? [20]

Биз нәхили яшаярыс? [21]

Эгер биз гүнә этсек, биз өлүмө мынасып болярыс. Бизин эбедилик яшап билеримиз ялы, Иса бизин еримизе өлмөк үчин гелди! **(Йоханна 3:16)**

Гүнделик меселелер

Өз гүнәмизи гөрмөк гаты кын. Хер гүн Худайдан гүнәлеримизи гөркезмегини сорамак мөхүмдир. Шейдип, биз Худайың гөвнүндөн турян дурмушта яшап билерис.

Зебур 138:23–24: *Эй, Худай, мени барла-да, йүрегими бил! Мени сына-да, пикирлерими бил! Гөр, мен эрбет ёлдан барян болмайын, эбедилик ёлуна мени угрукдыр.*

Гошмача: Эйсем Шейтан Ве Эрбетлик Ниреден Пейда Болды?

Гелип чыкыш 1:31: Худай Өз ярадан әхли затлары барада нәме дийди? [22]

Колосиялылар 1:15–16: Бу аятлар Иса барада айдяр. Ол нәме яратды? [23]

Рухлары ким яратды? [24]

Биз Худайың ярадан затларындан дәл-де, Ярадыжының Өзүндөн горкмалы!

Шейтан (иблисиң ады) ве эрбетлик ниреден пейда болды? Худай хемише гулак асмага, Өзүне табын болмага я-да болмазлыга сайлав берйәр. Эгер Ол bize сайлав бермедик болсады, биз Оны сөйүп билмездик. Биз йөне бир роботлар ялы болардык.

Аянлык 12:7–9: Микайыл ким? (Яхуданың хаты 1:9) [25]

Аждарха ким? [26]

Башда нәме болуп гечди? [27]

Худая гаршы баш галдыран перишделер, соңра арвах-жынлара өврүлдилер. Эмма Худая гаршы баш галдырмадык перишделер хенизем Худая ве Худайың халкына хызмат эдйәрлер (Еврейлер 1:14).

Хачанда Иса өлүп, өлүмден диреленде, Ол шейтаны енди. Эмма шейтан хенизе ченли Худая ве Онун халкына гаршы гөрөшип гелйәр. Бизин берк дурмагымыз үчин, Худай bize герекли әхли горагы берди (Ефеслилер 6:10–18). Биз хер гүн Худайың горагыны дакынмалы ве Худайың bize берйән ярагларыны уланмалы!

Аянлык 20:10: Хачанда Иса ызына доланып геленде, Ол шейтаны нәме эдер? [28]

Шондан соң гүнә болмаз! Биз хич хили эрбетлик болмадык Тәзе Үлкеде Иса билен эбедилик биле яшарыс!

Бу гүн сиз нәмеден тоба этмели?

Жогаплары

- 1 – **3:1:** *Догруданам, Худай сизе багдакы агачларың хич биринден иймәң дийдими?*
3:4–5: *Ёк, ёк! Өлмерсиңиз. Шол агажың мивесинден дадан гүнүңиз, Худай сизиң гөзүңизиң ачылжакдыгыны ве эдил Худай кимин болжакдыгыңызы хем-де ягшыны-яманы сайгаржакдыгыңызы билйәр.*
- 2 – Ёк!
- 3 – Олар яшайыш агажының мивесинден иймеги довам эдердилер. Шонда олар эбедилик яшардылар.
- 4 – Олар өзлериниң ялаңачдыкларыны билдилер. Муны билмеклик олар гаты гыммат баха дүшди. Олар Худайдан узаклашдылар ве бу олары бетбагт этди.
- 5 – Худай оны багы бежермек ве онуң аладасыны этмек үчин Эрем багында ерлешдирди.
- 6 – Бага серетмек үчин олар йыланы өлдүрмелидилер, хич болманда оны багдан ковуп чыкармалыдылар.
- 7 – Хачанда биз Худая гулак асман, шейтана гулак асанымызда, Худайы ынжыдыярыс. Биз Худайың бизи доландырмагыны ислемайәрис. Биз өз ислеишимиз ялы яшамак ислеиәрис.
- 8 – Олар өзлериниң ялаңачдыкларына дүшүндилик; шонда олар инжир агажының япракларындан өзлерине өртги ясадылар.
- 9 – Ол *(Сениң маңа берен аялың ийдирди диймек билен)* Худайы ве Ховы гүнәкәрледи — “бу мениң гүнәм дәл — бу онуң гүнәси”.
- 10 – Инди машгаланы кимиң доландыржакдыгы угрунда гөреш болар. Аял әриниң машгала доландырышындан нәгиле болар.
- 11 – Инди ишлемек кын болар. Мивелери ве бакжа өнүмлерини өсдүрип етишдирмек өрән агыр болар.
- 12 – Олар агыры чекйәрлер. Олар өлөрлер. Олар инди эбедилик яшамазлар.
- 13 – Ёк, олар Худайдан гизлендилер.
- 14 – Ол гүнәсиз бир хайваны өлдүрмек билен оларың масгарачылыгының үстүни өртди.
- 15 – Худай Адам билен Ховы Эрем багындан ковды.
- 16 – 1) Олар утандылар.
2) Гүнә оларың бири-бири билен гатнашыкларыны бозды.
3) Худай топрагы нәлетледи.
4) Гүнә агыры ве өлүм гетирди.
5) Гүнә оларың Худай билен гатнашыгыны бозды.
- 17 – Ол шейтаның келлесини оврадар.
- 18 – Худай шейтаны еңжек Бирини иберер!
- 19 – Иса Месих.
- 20 – Адамың үсти билен.
- 21 – Эгер биз Иса билен баглы болсак.

- 22 – Худайың ярадан әхли затлары өрән говуды.
- 23 – Гөрүнийән ве гөрүнмейән әхли затлары.
- 24 – Иса.
- 25 – Баш перишде.
- 26 – Шейтан.
- 27 – Жәннетде уруш болды. Микайыл ве онуң перишделери шейтана онуң көмекчилерине гаршы сөвешди. Шейтан ве онуң көмекчилери жәннетден ковулды.
- 28 – Ол шейтаны довзаха зыңар.

4-нҗи Сапак:

Худай Яманлыгы Язгаряр

Биз базардан сатын алнан чүйрүк мивелери нәме эдйәрис? [1]

Биз эдил чүйрүк мивелер ялы! Бизин ичимизин чүйрүкдиги дашымыздан гөрүнмейәр. Дашдан биз говы ялы гөрүнйәрис. Эмма Худай хемме адамларын заяланандыгыны гөрийәр. Худай бизин йүрегимизи билйәр!

Гелип чыкыш 6:5–22-ни оқаң.

Гелип чыкыш 1:31: Худай Өз ярадан әхли затлары барада нәме пикир этди? [2]

Гелип чыкыш 6:6: Худай әхли зат барада хәзир нәме пикир эдйәр? [3]

Хемме адамлар рехимсиз болдулар. Худай нәме этмели? [4]

Ол муны нәхили эдйәр? [5]

Эмма Худай диңе бир мукаддес дәл-де, әйсем Ол сөййән Худайдыр. Худай дүнйәни хөкүм этмели, йөне Ол хемме адамларын өлмегини ислемейәр.

Гелип чыкыш 3:15: Худай кими ибермеги сөз берди? [6]

Шейтаны еңмек үчин адамлар Худайын мейилнамасынын бир бөлеги болдулар!

Гелип чыкыш 6:8: Худай кими халас этмеги йүрегине дүвди? [7]

Гелип чыкыш 6:14: Худай Нуха нәме этмеги буюрды? [8]

Гелип чыкыш 6:18–19: Ким халас эдилер? [9]

Бу гайык дэл-де, 3000 адам ерлешип билиён лайнер гэмиси ялыды!

Хачанда Нух адамлара силиң гелжекдиги барада айданда, олар онуң үстүнден гүлдилер. Олар онуң йөне бир аклындан азашандыгыны айтдылар!

Эмма нетижеде оlara нәме болды? [10]

Эйсем бу бизиң гүнә меселәмизи чөздими? [11]

Гелип чыкыш 8:20–22-ни оқаң.

Силден соң Нух нәме этди? [12]

Худай нәхили вада берди? [13]

Гелип чыкыш 9:12–16-ны оқаң.

Худайың баглашан бу әхтиниң нышаны нәме болар? [14]

Худайың Нуха берен ажайып вадасы бизе диңе сайлананлар үчин дэл-де, БҮТИН адамзат үчин Худайың мерхемедини гөркезийәр. Худай хич кимиң хеләк болмагыны ислемейәр. Худайың сөйгүси хеммелер үчиндир!

Биз хер гезек асманда әлемгошар гөренимизде, Худайың Өз Ярадылышына ажайып вепадарлыгыны ятлап билерис.

Тәзе Әхт

Худай адамлар барада бу гүн нәме диййәр?

Римлилер 3:10–18 [15]

Римлилер 3:23 [16]

Хеммелер гүнә этдилер, хеммелер ёлдан чыкдылар. Худай әхли эрбет мивелери зыңмак үчин дүнйәни хөкүм әтмәге гелийәр.

Маттаның Хош Хабарының 25-нжи бабында Иса Месих (ягны, Ынсан Оглы) бу барада шейле диййәр:

Матта 25:31–32: *Ынсан Оглы Өз шан-шөхратына бесленип, әхли перишделери билен гелер-де, шөхратлы тагтында отурар. Әхли миллетлер Онуң хузурына йыгнанарлар, чопаның гоюнлары гечилерден сайлайшы ялы, Ол хем олары бири-биринден сайлар.*

Маттаның Хош Хабары 25:41-дәки эрбет адамлар Ол нәме диер? [17]

Исаның хөкүм әдиш заманы гаты горкунч болар!

Көне Әхтде Нух Худайың хөкүминден нәдип халас болды? [18]

Гәми Иса ялыдыр. Худайың хөкүминден гачмак үчин Иса бизиң еке-тәк чыкалгамыздыр. Биз бүтинлей эрбетдирис. Худай бүтинлей говудыр. Бизиң бар әтмели задымыз: гәмә гирмекдир! Бизе Иса иман әтмек герек, себәби Онуң өлүми бизиң гүнәлеримиз үчин төлег болды.

Әдил адамларың Нухуң үстүнден гүлүшлери ялы, бу гүн адамлар бизиң үстүмизден хем гүлйәрлер.

Худай бизе нәхили табшырык берди? [19]

Бу гүнки сапакда Худай саңа нәме дийди?

Бу сапагы сен ким билен пайлашып билерсиң?

Сенде тоба әтмегиң үчин гүнә бармы?

Өй иши

Индики сапакдан өң Гелип чыкыш 6–9-нҗы баплары ве 11:1–9-ы окаң.

Жогаплары

- 1 – Биз олары зыңярыс!
- 2 – Хемме задың говудыгыны айтды — Худай багтлыды.
- 3 – Худайың йүреги ынжаяр.
- 4 – Олары ёк эдиң (ербет мивелер ялы олары ташлаң)!
- 5 – Әпет сил алмасы билен.
- 6 – Шейтаны еңип билжек Бирини.
- 7 – Худай Нухы сайлады.
- 8 – Гәми гурмагы.
- 9 – Нух билен онуң машгаласы ве хайванларың хер гөрнүшинден бир жүбүти.
- 10 – Оларың хеммеси өлдүлөр.
- 11 – Ёк.
- 12 – Нух Худая миннетдарлык гурбанлыгыны берди.
- 13 – Худай мундан бейләк хич хачан ери сил билен хеләк этмежекдигине вада берди.
- 14 – Әлемгошар!
- 15 – Хич бир догры адам ёк.
- 16 – Хеммелер гүнә этдилер.
- 17 – Ол оларың довзаха дүшжекдиклерини айдяр.
- 18 – Нух Худая табын болды ве гәмә мүнди.
- 19 – Бизиң везипәмиз — адамларың нәме пикир этжекдиги барада дүшүнмән, олары Худайың өңүнде тоба этмәге чагырмак ве олары гәмә мүндүрмекдир (бу Исаны кабул этмеги аңладяр).

5-нҗи Сапак:

Ыбрайыма Берлен Вада

Нухуң несиллери Худайы ятдан чыкардылар. Олар башга худайlara сежде этдилер.

Йүзлерче йыллар гечди ве Худай Өз халкының атасы болмак үчин Ыбрайымы сайлады.

Үч вада

Гелип Чыкыш 12:1–7-ни оқаң

Худай Ыбрайыма нәхили үч вада берди? [1]

1. Ялканыш

Гелип чыкыш 3:16–19: Худайың ярадан дүниәсине нәме болды? [2]

Гелип чыкыш 12:3: Худай Өзүниң мундан бейләк нәме этжекдигини айдяр? [3]

Бизиң алып билжек иң бейик ялканышымыз нәме? [4]

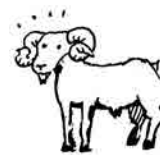
2. Халк

Гелип чыкыш 21:5: Аялы Сара Ысхагы догранында, Ыбрайым нәче яшындады? [5]

Онуң доглушы гудратлы болды! Худай Ысхагың үйтгешик огулдыгыны гөркезмек иследи.

Гелип чыкыш 12:2: Нәме үчин Ысхак үйтгешик огул болды? [6]

Гошмача

Худай Ыбрайымың хақыкатданам Оңа бил баглаяндыгыны гөрмек үчин оңа элхенч сынаг берди. **Гелип чыкыш 22:1–18-и** оқаң.

Худай Ыбрайыма өзүниң еке-тэк оглуны гурбанлык этмегини сорады. Ыбрайым үчин бу манысызды, себәби хут шу огул аркалы Худай бүтин дүниәни ялкамакчыды! Эмма муңа гарамаздан, Ыбрайым Худайың өңкиси ялы Өз вадасында дуржакдыгына иман эдип, Худая боюн эгди.

Ыбрайым Ысхагы гурбанлык бермекчи боланда, Реббинң перишдеси оны саклады ве оглуна дерек гурбанлык этмек үчин оңа гоч берди.

Адамың өлүмине дерек хайваны гурбан эдип болжакдыгы барада биз Худайың өңден пикир эдендигини гөрйәрис. Эмма Тәзе Әхтде бизиң еримизе өлмеги үчин Худай Өз Оглуны гурбанлык берйәр. Онуң орнуны тутар ялы хайван ёкды. Бизиң гүнәлеримизи ювуп билжәк башга хич хили гурбанлыклар ёкды.

Худай Ысхагың үсти билен Ыбрайымың физики ве рухы чагаларының болмагыны мейиллешдирди.

Галатялылар 3:7-ни оқаң. Тәзе Әхтде кимлер Ыбрайымың несиллери? [7]

Тәзе Ярадылышда кимлер Худайың халкына гошулар? (**Аянлык 7:9**) [8]

3. Ер

Гелип чыкыш 17:8: Худай Ыбрайымың несиллерине нәхили ер берер? [9]

Эмма Ыбрайым Кенган юрдуның ерлерине хич хачан эе болуп билмеди. Бу 23-нҗи баба ченли баша бармады, ягны ол диңе аялы Сараны җайламак үчин ол ерден бир бөлек ер сатын алды. Бу 500 йыла чекди, шондан соң Худай бу ери Өз халкына мүлк эдип берди.

Еврейлер 11:8–10: Ыбрайым хайсы угурдан иманың аҗайып гөрелдеси болуп дуряр? [10]

Эмма...

Гелип чыкыш 46:6: Үч несилден соң, Ыбрайымың несиллери ниреде яшамага гитдилер? [11]

Мүсүрден чыкыш 2:23: Худайың халкына нәме болды? [12]

Худайың вадаларыны ерине етирери ялы халка халасгәр герекиди.

Мукаддес Китабың галан бөлеги Худайың Өз вадаларыны нәхили амала ашырандыгы барададыр:

Көне Әхтде биз Худайың Ыбрайыма берен Өз вадаларыны нәхили амала ашырып башландыгы барада окаярыс. Тәзе Әхтде биз бу вадалары амала ашырып билжек адам — Иса барада окаярыс.

Эмма булар Иса гайдып гелип, бизи Тәзе Ярадылышда Өзи билен яшамага алып гиденде долы амала ашар.

Вада берлен ер Тәзе Ярадылышың кешби болды (Аянлык 22:1–5).

Худай Ыбрайыма хайсы үч зады вада берди? [13]

Олар хачан долы амала ашар? [14]

Өй иши

Худайың Ыбрайыма берен вадаларыны нәхили ерине етирип башландыгыны гөрмек үчин Гелип чыкыш китабыны оқаң.

Биз бу сапакда Худай барада нәмелер өврендик?

Жогаплары

- 1 – Ялканыш, халк, ер.
- 2 – Ол нәлетленди.
- 3 – Әхли адамлар Ыбрайым аркалы пата аларлар!
- 4 – Худай билен гатнашык!
- 5 – Ыбрайым 100 яшындады.
- 6 – Себәби Худай өз несиллерини бейик миллете өвүрмек иследи, ягны олар Худайың халкы болды.
- 7 – Иса иман эден адамлар.
- 8 – Хер уругдан, хер тиреден, хер миллетден, хер дилден болан халк!
- 9 – Тутуш Кенган юрдуның ерини.
- 10 – Ол Худайың Өз вадаларыны вагтында амала ашыржакдыгына ынанды. Шейле хем ол ердәки эдинжек өйүне гаранда, женнетде хас говы өй эдинжекдигини билди.
- 11 – Мүсүре.
- 12 – Халк гула өврүлди.
- 13 – Ялканыш, халк, ер.
- 14 – Иса гайдып геленде ве Тәзе Ярадылышда Өзи билен яшамак үчин бизи алып гиденде.

6-нжы Сапак:

Худайың Вадалары Ыбрайымың Несиллерине Гечйэр

Ысхак

Гелип чыкыш **25:19–34-и** оқаң.

Ысхак киме өйленди? (20-нжи аят) [1]

Ысхак билен Ребека нәмеде Ыбрайым билен Сара меңзеш болупдырлар? (21-нжи аят) [2]

Гөврели Ребеканың гөвресинде гөтерйән экизлери барада Худай нәме дийди? (23-нжи аят) [3]

Сайлав

Мукаддес Китапда бу улы меселе болуп дуряр: Худай дүниәни яратмаздан озал иманлылары Өз рухы чагалары болмагыны өңүнден кесгитледи!

Тәзе Әхтде Павлус мундан хем хас өңе гечйэр. **Эфеслилер 1:3–8-и** оқаң.

Худай бизи Өз чагалары болмагымыз үчин хачан сайлады? (4-нжи аят) [4]

Нәме үчин Худай бейле этди? (6-нжы аят) [5]

Худай бизе ене нәме берди? (7-нжи аят) [6]

Биз мунуң нәме аңладяндыгыны “Мукаддес Китаба сын” курсымызы өврененимизде хас көп гөз етирерис.

Бу Худайың “мерхемети” дийлип атландырылар (7-нжи аят). Хич ким чагырылмага ве халас эдилмәге мынасып дәлдир. Биз Худайың бизи сайландыгы үчин хайран галмалы ве миннетдарлык билдирмели!

Худай бизе нәче мерхемет берйәр? (8-нжи аят) [7]

Якуп

Якуп улалып кемала геленде, Лея ве Рахел атлы ики гыз догана өйленйәр. Ол янийолдаш я-да кака болмагың говы гөрелдеси дәлди.

Гелип чыкыш 29:31–30:24-и окаң.

Якуп хайсы аялыны сөйди? [8]

Хайсы аялы оңа 4 огул догрупп берди? (29:32–35) [9]

Рахел өз уясына гөриплик эденде нәме этди? (30:3) [10]

Билха нәче огул догурды? (30:5–8) [11]

Шейлеликте, Лея соңра нәме этди? (30:9) [12]

Зилпаның нәче оглы болды? (30:10–13) [13]

Лея нәхили ёл билен ене Якуп билен ятды? (30:14–16) [14]

Адамлар селмелек көклери бир адамың сизе ашык болмагына гетирйәр дийип пикир этдилер.

Соңра Лея билен нәме болды? (30:17–21) [15]

Шунлукда, ахырсоңы Рахел билен нәме болды? (30:22–24) [16]

Гелип чыкыш 35:16–18-и оқаң.

Рахеле нәме болды? [17]

Шейлеликте, Якубың нәче оглы болды? (Сиз олары я гошуп санап билерсиңиз я-да **Гелип чыкыш 42:13-де** оқап билерсиңиз.) [18]

Гелип чыкыш 32:28-и оқаң. Худай Якубың адыны хайсы ада өвүрйәр? [19]

Якубың огулларының несиллери ким болдулар? **Гелип чыкыш 49:28-и** оқаң. [20]

Гошмача

Худайың **Ыбрайыма** берен вадалары **Гелип чыкыш 26:3-де Ысхага** гечйәр, **Гелип чыкыш 28:13–14-де Якуба** гечйәр. Шейлеликте, Ыбрайым, Ысхак ве Якуп Худайың халкы болан ысрайыл халкының аталары болдулар.

Ыбрайымың Хажардан болан оглы **Ысмайыл** ве Ысхагың бейлеки оглы Ысав хем халкың аталары болдулар. Эмма диңе ысрайыл халкы Худай тарапындан сайланандыр, Худай ол аркалы дүңйә гутулыш гетирер.

Шейлеликте, Көне Әхтиң галан бөлегинде Худайың халкы **“Ысрайыл”** дийлип атландырылды, олар 12 тирәни эмеле гетирдилер, херси Якубың 12 оглуның хатырасына, оларың ады билен атландырылды.

Юсуп ве Худайың Өсйән Халкы

Худай Өз халкыны өсдүрйәр! Эмма соңра бетбагтлык боляр. Нәме боляр? **Гелип чыкыш 41:56-ны** оқаң. [21]

Худай Өз халкыны ачлыкдан өлмез ялы нәхили горады? **Гелип чыкыш 45:7-де** Юсубың нәме айдандыгыны оқаң. [22]

Гелип чыкыш китабының 37–47-нҗи бапларында доганлары Юсубы нәдип гулчулыга сатандыклары барада ве Юсубың Фараоның ёлбашчылыгы астында Мүсүрде иң ваҗып адам боландыгы барада гызыклы вакалар гүррүң берилйәр. Бу бизе Худайың Өз халкыны, хатда олар гүнәли болсалар-да ве элхенч затлары этселер-де, олары нәхили горандыгыны ве алада эдендигини гөркезйәр. Бу шейле хем Худайың мүсүр халкына хем рехимдарлык эдендигини гөркезйәр, шол себәпли олар хем ачлыга дөз гелдилер.

Гелип чыкыш 15:13-и оқаң. Худайың халкы нәче йыл Мүсүрде яшады? [23]

Гелип чыкыш 46:27-ни оқаң. Юсубың дөврүнде Худайың халкындан нәче адам Мүсүре гитди? [24]

Чөлде 1:45–46-ны оқаң. 400 йылдан соң оларың саны нәче болды? [25]

Вада берлен юртда яшамаклары үчин инди оларың саны етерликди!

Мүсүрден чыкыш 1:8–13-и оқаң. Мүсүрден чыкыш китабының башында Худайың халкының өңүнде нәхили ики меселе барды? [26]

Гелип чыкыш 50:24: *Юсуп доганларына: “Мениң санаглым долуп баряр, йөне Худай хөкман сизиң дадыңыза этишер. Худай сизи Мүсүрден чыкарып, Ыбрайыма, Ысхага ве Якуба вада эден топрагына элтер” дийди.*

Юсуп Худайың Өз халкы үчин мейилнамасыны амала ашырмагыны довам этдирендигини билди.

Көп адамлара гутулыш гетирмек үчин, сиз хем Худайың мейилнамасының бир бөлеги! Хер киминң Иса ве диңе Онуң бизе берип билиән эбеди яшайшы барада эшитмәге мүмкинчилиги болмалы.

Сиз өз дурмушыңызда Худая нәхили хызмат эдйәрсиниз?

Жогаплары

- 1 – Ребека.
- 2 – Оларың икисинде хем узак вагтлап чага болмады, соңра олардан болан чага Худайың гудратлы совгады болды.
- 3 – Ол гөвресинде экиз огул гөтерйәрди, олар 2 дүрли миллетиң аталары болмалыдылар. Шейле хем улусы кичисине гуллуқ этмелиди.
- 4 – Дүнйә ярадылмаздан өң!
- 5 – “Шөхратлы мерхемети үчин”. Шейлеликде, Ол шөхрата бесленер!
- 6 – Онуң ганы аркалы гүнәлеримизиң өвезини доляр, женаятларымызы багышлаяр.
- 7 – Көп мукдарда — Ол муны бизиң үстүмизе индерди!
- 8 – Рахел.
- 9 – Лея.
- 10 – Ол оңа өз гырнагы Билханы берди, шонда ол Рахеле чага догрупп берип билийәрди.
- 11 – 2.
- 12 – Ол Якуба өз гырнагы Зилпаны берди, шонда ол Лея үчин хас көп чага догрупп берип билийәрди.
- 13 – 2.
- 14 – Ол селмелек көклери аркалы онуң адамсы билен ятмак хукугыны “сатын алды”!
- 15 – Ол оңа ене 2 огул ве бир гыз догрупп берди.
- 16 – Ол Юсубы догурды.
- 17 – Ол икинжи оглуны догурды ве соңра өлди.
- 18 – 12.
- 19 – Ысрайыла.
- 20 – Ысрайылың 12 тиреси.
- 21 – Ачлык.
- 22 – Худай Юсубы машгаласының өңүнден (Мүсүре) иберди, шонда олар ачлыктан өлжек дэлдилер.
- 23 – 400 йыл.
- 24 – 70.
- 25 – Такмынан 2 миллион адам — 603 000 эркек, шейле хем аяллар ве чагалар.
- 26 – Олар Мүсүрде болдулар, ягны бу Худайың оlara вада берен юрды дэлди, шейле хем олар гула өврүлдилер.

Гошмача: Гелип Чыкыш Китабы Боюнча Сораглар

1. Илкибашда Худай билен ким барды? [1]
2. Гүнә себәпли биз нәхили нетижелери гөрйәрис? [2]
3. Нухуң дөврүнде ким Худайың хөкүминден халас болуп билди? [3]
4. Худай Ыбрайыма хайсы үч зады вада берди ве олар хачан долы амала ашар? [4]
5. Онуң Сарадан болан оглуның ады нәмеди? [5]
6. Сара Ысхагы догранында, Ыбрайым нәче яшындады? [6]
7. Ысхагың нәче чагасы болды? [7]
8. Оларың атлары нәме? [8]
9. Худай хайсы огул аркалы Өз вадасыны сакламагыны довам этди? [9]
10. Худай Якуба нәхили тәзе ат дакды? [10]
11. Якубың нәче чагасы болупдыр? [11]
12. Мукаддес Китапда олар ким болупдырлар? [12]
13. Якубың сөйгүли оглы ким болупдыр? [13]
14. Худай олары ачлыкдан өлмез ялы халас этмек үчин нәме этди? [14]
15. Худайың халкы Мүсүрде нәче йыл яшады? [15]
16. Худайың халкындан нәче адам Мүсүре гитди? [16]
17. Оларың саны нәче болды? (Чөлде 1:46) [17]

18. Гелип чыкыш китабының ахырында ве Мүсүрден чыкыш китабының башында Худайың халкы үчин нәхили ики меселе барды? [18]

Жогаплары

- 1 – Сөз ве Мукаддес Рух.
- 2 – Олар утанжа галдылар.
Гүнә оларың бири-бири билен гатнашыгыны бозды.
Худай ери нәлетледи.
Гүнә агыры ве өлүм гетирди.
Гүнә оларың Худай билен гатнашыгыны бозды.
- 3 – Гәмә мүнөнлер.
- 4 – Ялканыш, халк, ер. Бу вадалар Иса доланып геленде ве бизи Тәзе Ярадылышда Өзи билен яшамага алып гиденде долы амала ашар.
- 5 – Ысхак.
- 6 – 100 яшында.
- 7 – Ики оглы.
- 8 – Якуп ве Ысав.
- 9 – Якуп.
- 10 – Ысрайыл.
- 11 – 12 оглы.
- 12 – Ысрайылың 12 тиресиниң аталары.
- 13 – Юсуп.
- 14 – Худай олары Мүсүре иберди.
- 15 – 400 йыл.
- 16 – 70 адам.
- 17 – 2 миллион адам — 603 000 эркек, шейле хем аяллар ве чагалар. Инди оларың вада берлен юртда яшамага етерлик адамы бар.
- 18 – Олар Мүсүрдедилер, бу Худайың олар вада берен юрды дәлди, шейле хем олар гулдылар.

7-нжи Сапак:

Худай Халасгэр

Мүсүрден чыкыш китабының башында Ыбрайымың несиллери үчин бу өрән эрбет ягдай болды.

Мүсүрден чыкыш 1:8–11, 15–16 ве **22-ни** оқаң.

Ысрайыл халкы үчин бу нәхили ягдай болды? [1]

Муңа гарамаздан, бу элхенч эжир чекме вагтында Худай Өз халкыны халас этмегиң мейилнамасыны дүзди.

Бир ысрайыл әр-аял өзлериниң оглуны өлдүрмек барадакы Фараоның канунына боюн эгмеди ве олар огул бәбегини себетде гизледилер. **Мүсүрден чыкыш 2:1–10-ы** оқаң.

Бу чаганы ким тапды? (5-нжи аят) [2]

Онуң адына нәме дакдылар? (10-нжы аят) [3]

Шол вагта ченли Худайың халкы Худай барада аз билйәрдилер. Инди биз Худайың Өзүни халкына нәхили аян эдендигини гөрйәрис.

Мүсүрден чыкыш 2:23–3:17-ни оқаң.

Бу парчада биз Худай хакда 4 зады өврөнйәрис:

1. Худай Өз-Өзлерини Халас Эдип Билмежекдигини Билйән Адамлары Халас Эдйәр

Худайың халкы ниреде? [4]

Оларың меселеси нәмеде? [5]

Олар Киме мәтәчдилер? [6]

Олар нәме этдилер? (Мүсүрден чыкыш 2:23) [7]

Олар өзлерини диңе Худайың халас эдип билжекдигине гөз етирдилер.

Тәзе Әхт:

Ёханна 8:34–36: *Иса оларә шейле жогап берди: “Мен сизе догрусыны айдярын, гүнә әдйән киши гүнәниң гулудыр. Гул хич хачан өйрүң агзасы болуп билмез, йөне Огул өйрүң хемишлик агзасыдыр. Шонүң үчин хем Огул сизи азат әтсе, сиз, хақыкатдан хем, азат боларсыңыз”.*

Ким гүнәниң гулы? [8]

Биз хемишлик гүнәниң гуллары болмалымы? [9]

Бизи ким азат эдип билер? [10]

Ким Худайың Оглы? [11]

Әхли адамлар ысрайыллара нәхили меңзейәрлер? [12]

Бизе нәме әтмек герек? [13]

2. Худай Өз Халкыны Азат Әтмек Үчин Бирини Етишдирйәр

Ресулларың ишлери 7:20–22: Худай Өз халкыны азат әтмек үчин Мусаны нәхили тайярлады? [14]

Ресулларың ишлери 7:23–29: Муса кәмил адамдымы? [15]

Худай Мусаны Өз халкының халасгәри болмагы үчин тайярлады. Ол Фараоның көшгүнде өсүп улаландыгы үчин онүң билен геплешип билжекди. Башга хич бир еврей муны эдип билжек дәлди. Эмма Муса Мүсүре доланмак ислемеди. Ол Фараоның халкы гойбермежекдигини билди.

Мүсүрден чыкыш 3:12: Худай оңа нәме дийди? [16]

Худайың көмеги билен ол Худайың халкыны азат эдип билер!

Нәме үчин Муса Худайың халкыны азат этмәге габат гелйән адамды? [17]

Йөне Муса кәмил халасгәр дэлди. Шейтаны еңип билжәк халасгәр ол дэлди. (Гелип чыкыш 3:15)

Худайың халкыны азат этмек үчин Мусаның лайык дэлдигини гөркезйән 2 зады тапың? [18]

Гүнлерде бир гүн Худай Өз халкыны хемишелик азат этмек үчин кәмил Халасгәр иберер.

Тәзе Әхт:

Матта 1:20–23: Меръемиң оглуның нәхили ики ады болар ве олар нәме аңладяр? [19]

Иса бизи хемишелик халас эдип билжәк еке-тәк адам болды!

Ол Худайың Оглы — Худай бизиң билен!

3. Адамлары Халас Этмек Үчин Худайың Өзи Гелди

Мүсүрден чыкыш 3:8: Худай нәме этди? [20]

Тәзе Әхт:

Ёханна 1:14: Сөз (Иса) нәме этди? [21]

Эдил Мусаның дөврүнде болшы ялы, бизи халас этмек үчин Тәзе Әхтде-де Худайың Өзи ашак инди.

Бейлеки динлер Худайың бизи эшитмеги үчин, Худайың бизи жәннете кабул этмеги үчин муны ишләп газанмагымызың гөрәкдигини айдярлар. Эмма биз Худая етип билмейәрис. Биз хич хачан етерлик дережеде оңат болуп билмейәрис.

1 Ёханна 4:10: *Биз Худайы дэл-де, илки Худай бизи сөйди. Ол бизиң гүнәлеримизи паклемек үчин, Өз Оглуны гурбанлык хөкмүнде иберди. Ине, хакыкы сөйги шудур.*

Худай нәме этди? [22]

Худайың Оглы бизи гүнәлеримизден халас эдип, бизиң үчин өлмәге гелди!

Месиҳи ынамы билен бейлеки динлериң арасындакы тапавут нәмеден ыбарат? [23]

4. Худай — Еке-Тәк Хакыкы Худайдыр

Худайың халкы Худай барада аз билйәрди. Фараон гүйчли гөрүнди ве Муса Фараондан горкды. Худай Мусаның Фараоны Худай билен денешдиренде, онуң хич кимдигини билмегини иследи!

Кимде хас көп ыгтыярлык бар: юрдуң баштутанындамы я-да Худайда? [24]

Мүсүрден чыкыш 3:14: Худайың ады нәме? [25]

Мукаддес Китапда Худайың ады бизе Онуң кимдигини айдяр.

“Мен Бирибар” — еврей дилинде Яхве (я-да Яхова) дийиляр — бу Худайың адыдыр. Эмма еврейлер Яхова ады уланмагы халамандырлар. Шонуң үчин хем Яхве (Яхова) түркмен дилине Реб дийлип тержиме эдилйәр.

Бу ат бизе Худайың башга адамларың сежде эдйән бейлеки худаиларына меңземейәндигини айдяр. Ол дири! Ол эбеди! Ол гудратыгүйчли! Ол Ыбрайыма берен вадасыны ятдан чыкармады! Худай — вепалы Худайдыр!

Бу ат Худай барада бизе нәме диййәр? [26]

Тәзе Әхт:

Эдил шунуң ялы Иса хем Ёханнаның Хош Хабарында Өзүни 7 гезек “Мендирин” дийип атландыряр (биз муны грек дилинде хас айдың гөрйәрис).

Меселем, Ёханна 14:6-да Ол шейле дийди: *“Йол, хакыкат ве яшайыш Мендирин, Менсиз хич ким Атаның янына барып билмез”*.

Иса мунуң билен нәмәни гөз өнүнде тутды? [27]

Бизи гүнәлеримизден ве иблистен диңе Иса халас эдип билер!

Биз бу сапакда Худай барада нәмелер өврендик?

Өй Иши

Мүсүрден чыкыш китабының 1-нжи бабындан 14-нжи бабына ченли биз Худайың ысрайыллары нәхили халас эдендиги барада окаярыс. Бу хепде сиз бу баплары окаң ве Худай барада нәме өвренендигиңизи язың.

Жогаплары

- 1 – Олары эздилер, оларда хич хили эркинлик ёкды, олар гула өврүлдилер, Фараон оларың тәзе доглан огул бәбеклериниң өлдүрилмегини буюрды.
- 2 – Фараоның гызы.
- 3 – Муса.
- 4 – Мүсүрде.
- 5 – Олар гул болдулар.
- 6 – Олара өзлерини халас этмәге бири герекди — олар өз-өзлерини халас эдип билмедилер.
- 7 – Олар өзлерине көмек этмеги үчин, Худайы чагырдылар.
- 8 – Гүнә эдйән хеммелер — бу хемме адамларың гүнәлидигини аңладяр!
- 9 – Ёк!
- 10 – Огул.
- 11 – Иса!
- 12 – Биз хем гуллар! Биз гүнәниң гуллары. Биз хем ысрайыллар ялы өз-өзүмизи халас эдип билмейәрис.
- 13 – Эдил ысрайыллар ялы, бизем өзүмизи гүнәлеримизден халас этмеги үчин Худайы чагырмалы.
- 14 – Ол мүсүрче ве еврейче гүрләп билйәрди. Ол оңат билимлиди. Ол көшкде улалды, шонуң үчин хем ол Фараон билен геплешмеги башарды.
- 15 – Ёк!
- 16 – Худай онуң билен болжакдыгына сөз берди.
- 17 – Ол Фараон билен геплешип билжек еке-тәк еврей адамды.
- 18 – Ол мүсүрлини өлдүрендиги себәпли Фараондан горкды.
- 19 – Иса — “Худай халас эдйәр” диймеги аңладяр — себәби Ол Өз халкыны гүнәлеринден халас эдер. Иманувел — Худай бизиң билен диймеги аңладяр.
- 20 – Ол ысрайллары халас этмек үчин гелди.
- 21 – Ёханна 1:14-де шейле язылан: Сөз Адама өврүлди ве бизиң арамызда яшады.
- 22 – Ол Өз Оглуны бизиң гүнәлеримизиң багышланмагы үчин иберди.
- 23 – Бейлеки динлер, Худайың бизи эшидип, бизи женнете кабул этмеги үчин ишлемелидигимизи айдярлар. Мукаддес Китап болса говы амалларымызың Худая гелмек үчин етерлик дәлдигини өвредйәр. Эмма Худайың Оглы бизи гүнәлеримизден азат эдип, бизиң үчин өлмәге гелди!
- 24 – Худай!
- 25 – Бирибар.
- 26 – Худай бейлеки худайлара меңземейәр. Ол дири! Ол эбеди! Ол гудратыгүйчли! Ол Ыбрайыма берен вадасыны ятдан чыкармады! Ол — вепалы Худайдыр!
- 27 – Иса дине Өзи аркалы адамларың Ата Худайы (Яхвени) танап билжекдиклерине оларың дүшүнмеклерини иследи, себәби Ол Худайың Оглы!

8-нжи Сапак:

Худай гурбанлык аркалы халас эдйэр

Бу сапакда биз Худайың — гүйчли Казыдыгына ве Халасгэрдигине гөз етирйэрис. Бизе Онуң ажайып халас эдишини ятламак ве байрам этмек герек!

Жезалар (Мүсүрден Чыкыш 5–11-нжи баплар)

Фараон Худая гаршы гөрешйэр. Худай Фараона оны ве онуң халкыны жезаландыржакдыгыны энчеме гезеклер дуйдурды.

Худай Фараона ве онуң халкына нэхили жезалары иберди? (7–11-нжи баплар) [1]

Бу бизе Худай барада нэме өвредйэр? (7:17) [2]

Ол гүйчлидир: Фараона гаранда хас гүйчлидир (ве шейтана гаранда хем хас гүйчлидир!)

Эмма Фараон барыбир Худая гулак асмаяр.

Худай мүсүрлилере хайсы иң соңкы жезаны берди? [3]

Ысрайыллар хем гүнэ этдилер. Илкинжи оглуң өлүми дине мүсүрлилер үчин дәл, бу жеза ысрайыллар үчинем — Худая табын болмадык хеммелере дегишлиди.

Бу элхенч жезаның нетижесинде Фараон ысрайыллары гойберди. Шейлеликте, бу жеза Худайың халкы үчин халас болманың ёлы болды.

Мукаддес Китапда биз хемише хөкүм билен гутулышың биледигини гөрийэрис. Бу бизе Худай барада нэме диййэр? [4]

Гутулыш

Мүсүрден чыкыш 12:1–30-ы окаң.

Ган

Худай ысрайыллары Өз хөкүминден горады. Хөкүм шундан ыбаратды, ягны илкинжи доглан хер бир огул өлмелиди.

Олара мунуң өз машгаласында болмазлыгы үчин нәме этмек герекиди? [5]

Худай ган гөренде нәме эдер? (13-нжи аят) [6]

Шонда гузының ганы илкинжи доглан оглы өлүмден горар. Хер бир машгалада огула дерек гузы өлди.

Тәзе Әхт

1500 йыл геченден соң, Яхя Иса барада нәме дийди? (Йоханна 1:29) [7]

Бу нәмәни аңладяр? [8]

Иймит

Мүсүрден чыкыш 12:8: Ысрайыллара ене нәме этмек герекиди? [9]

Худай Өз халкыны диңе бир горамады. Ол Өз халкыны нахарлады хем. Гузы олар үчин иймит болды, ёл үчин олар гүйч берди. Эртеси гүн олар узак ве агыр сыяхат гарашярды!

Худай Өз халкыны диңе бу халас эдиш гижесинде нахарламады, Худай олары чөлде яшан индики кырк йылың довамында хем нахарламагыны довам этдирди.

Мүсүрден чыкыш 16:31–35-и окаң. Ысрайыллар 40 йыллап хер гүн нәме ийдилер? [10]

Худай олары ёлда әхли герекли затлары билен үпжүн этди.

Тәзе Әхт

Ёханна 6:35-де Иса нәме дийди? [11]

Бу нәмәни аңладяр? [12]

Биз чөрек билен нәме этмели? (Йоханна 6:51) [13]

Бу нәмәни аңладяр? [14]

Иса бизи Худайың хөкүминден халас этмек үчин өлди. Шейле хем Ол бизе эбеди яшайыш үчин ве бизиң бакы өйүмизе барян ёлумыз үчин герекли әхли зады берйәр.

Худайың Нәме Эдендигини Ятда Саклаң!

Байрамчылык!

Нәме үчин хер йыл эдил шу белленен вагтда Халас болма (Песах) байрамыны беллемели? (Мүсүрден чыкыш 14, 25–27-нҗи аятлар) [15]

Тәзе Әхт

Биз гулчулыктан ве өлүмден халас боланымызы нәхили беллейәрис? (1 Коринтослылар 11:23–26) [16]

Чөрек ве шерап нәмәни алапатландыряр? [17]

Бизе нәме үчин Исаның өлүмини ятламак герек? [18]

Биз Исаның өзүмиз үчин нәме эдендигини хич хачан ятдан чыкармаз ялы нәме этмели?

Бу иң говы хабар! Сиз бу барада киме гүррүң бермек ислейәрсиңиз?

Жогаплары

- 1 – Сув гана өврүлйэр, гурбагаларың, чиркейлерің, сиңеклерің чозмагы, малларың гырылмагы, чыбанлар ве яралар, долы ве от ягмагы, чекиртге сүрүси, гараңкылык, өлүм.
- 2 – Худай — бакы Ребдир.
- 3 – Худай мүсүрлилерің хер бир машгаласындакы илкинжи доглан оглы өлдүрди.
- 4 – Ол хем Казы, хем Халасгэр.
- 5 – Олар гузыны соймалыдылар ве гузының ганыны гапының үстки сөөсине ве икиян сөөсине чалмалыдылар.
- 6 – Хачанда Худай ганы гөренде, Ол гапыдан совлуп гечер, олары өлдүрмез.
- 7 – *Ине, дүнийәни гүнәден саплайн Худайың гурбанлык Гузусы!*
- 8 – Иса бизе дерек өлди. Онуң ганы бизи өлүмден гораяр.
- 9 – Худай оlara нахар иймеги буюрар! Олар гузыны биширип иймелидилер ве чөрек биширип иймелидилер.
- 10 – Манна.
- 11 – Яшайыш чөреги Мендирин, Маңа гелен асла ажыкмаз, Маңа иман эден асла сувсамаз.
- 12 – Бизиң Худай билен гатнашыгымыза болан ислегимизи (бизиң ачлыгымызы) диңе Иса канагатландырып билер.
- 13 – Бизе муны иймек герек!
- 14 – Бизе Иса билен гатнашыгымызы ёла гоймак герек. Биз Исаның өзүмиз билен геплешмегине ве бизи үйтгетмегине ыгтыяр бермелидирис. Бизе хер гүн Худайың Сөзүни окамак герек, биз аятлар барада пикир этмели ве дога-дилег этмели.
- 15 – Худайың олары Мүсүр гулчулыгындан нәхили азат эдендигини ве гузының ганының олары өлүмден нәхили халас эдендигини ятламак үчин беллемели.
- 16 – Билеликде чөрек бөлүп иймәге гатнашарыс.
- 17 – Исаның бедени ве ганы.
- 18 – Себәби Ол Худайың бизиң гүнәлеримизи багышламагы үчин ве бизе Өзи билен биле бакы яшайшы бермеги үчин өлди!

9-нҗы Сапак:

Деңизден Гечиш

Мүсүрден Чыкыш 14:1–15:2-ни окаң.

Фараон ахырсоңы ысрайыллары гойберди. Олар гитдилер, сонра Фараон пикирини үйтгетди ве эсгерлери билен оларың ызындан ковды.

Ысрайыллар Фараоның гошуныны гөренлеринде өзлерини нэхили дуйдулар? [1]

Нәме үчин ысрайыллар мүсүрлилерден гачып билмедилер? [2]

Бу элхенч ягдай болды!

Ысрайыллар халас болмак үчин нәме этмелидилер (14:22-нҗи аят)? [3]

Худай нәче саны ысрайыллыны халас этди? [4]

Нәче саны мүсүрли эсгерлер өлдилер (14:28-нҗи аят)? [5]

Тәзе Әхт

Бизиң душманымыз ким? (1 Петрус 5:8) [6]

Биз месихи болмаздан өң кимдик? (Йоханна 8:34) [7]

Адамлар гүнәден ве иблистен халас болуп билйәрлерми? [8]

Әхли адамлар ысрайыллар ялы чыкгынсыз ягдайда.

Муса ысрайыллары азатлыга чыкармак үчин өңлеринден йөрәп деңизден гечирди.

Хачанда ысрайыллар деңизден геченлеринде өзлерини эдил өлүмө барян ялы дуйдулар. Бу горкунчды, эмма ол азатлыга барян ёлды.

Эдил шонуң ялы Иса хем бизи эбеди яшайша алып бармак үчин өлүмден гечмели болды. Ол бизиң гүнәлеримиз үчин бир гезекде, хемишлик гурбанлык хөкмүндө хачда өлди. Ол өлүмден дирелип, бизе эбеди яшайша элтйән ёлы тайынландыгыны гөркезди. Ол бизиң өңүмизден гитди, Ол хәзир биз деңизден гечип баряркак хем өңүмизден баряр. Хачанда ердәки яшайшымыз тамамлананда Иса бизи эбедилик Вада берлен Ере элтер!

Эдил шонуң ялы биз Исаның ызына эермек карарыны алсак, биз өзүмиз үчин өлмели.

Биз өзүмиз үчин өлмели ве дурмушымызың Ребби болмасы үчин Иса ёл бермели. Бу хақыкы азат болмагың еке-тәк ёлы!

Өзүмиз үчин өлмек нәмә меңзейәр? Биз нәхили затлары этмеги бес этмели? Биз нәме затлары этмәге башламалы?

Еврейлер 2:14–15: *Бу чагалар ынсан боландыклары үчин, Иса хем олар ялы ынсан болды. Өлүмө дучар эдйән иблиси Ол Өз өлүми аркалы ёк этди ве өмүрбойы өлүм горкусының гулчулыгындакы ынсанларың хеммесини азат этди.*

Иса Өз өлүми аркалы нәме этди? [9]

Ёханна 14:1–3: *Йүрегиңиз гусса батмасын. Худая иман эдиң, Маңа иман эдиң. Атамың өйүндө яшамага ер көпдүр. Шейле болмаса, Мен сизе: “Ер тайынламага барярын” диермидим? Гидип, сизиң үчин ер тайынланымдан соңра, ене гелип, сизи Өз яныма алып гидерин. Мениң болян еримде сиз хем боларсыңыз.*

Иса бизи нирә алып гидер? [10]

1 Салониклилер 4:16–17: *Реббиң Өзи (хөкмүрован гыгырыш билен, Өз сурнайы билен, баш перишдәниң сеси билен) гөклерден инер. Шонда илки билен Месихе говшан мерхумлар дирелер. Соңра болса биз, яғны дирилер, олар билен биле Ребби ховада гаршыламак үчин, булутлар ичинде алнып гөтерилерис ве элмыдама Реб билен боларыс.*

Иса хачан бизи Өз янына алып гидер? [11]

Гошмача пикир: Сува Чүмдүрилме

Римлилер 6:4: *Хава, биз сува чүмдүрилиш аркалы Месих билен өлүп, жайландык. Шоңа гөрә-де, Атаның шөхратлы гудраты аркалы Месихиң өлүмден дирелиши ялы, биз хем тәзе яшайша эе болуп билерис.*

Сува чүмдүрилме нәхили суратландырыляр? [12]

Бу ысрайылларың деңизден гечишине меңзейәр.

Халас Эдиленимизден Соң Биз Нәме Этмели?

Мүсүрден чыкыш 14:31–15:1: Ысрайыллар деңизден геченлеринде, хайсы үч зады ерине етирдилер? [13]

Эдил шонуң ялы Иса бизи халас эденде, биз нәме этмели? [14]

- Худайдан горкмаклык нәхили боляр? [15]
- Худая ве Иса ынанмаклык нәхили боляр? [16]
- Худайы шөхратландырмак нәхили боляр? [17]

Бизиң өвгүлеримиз Худая, шейле хем бизе шатлык гетирйәр! Хер гүн Худайы шөхратландырмак, меселем, агшам нахарындан өң — бу говы эндикдир.

Худайың халкыны деңизден гечирен Муса хакындакы вака, Исаның бизиң үчин битирен ишини нәхили суратландыяр? [18]

Бу гүн Худай бизе нәме өвретди?

Бу сапагы сиз ким билен пайлашып билерсиңиз?

Жогаплары

- 1 – Ысрайыллар горкдулар!
- 2 – Олар гачып гутулып билмедилер, себэби оларың бир тарапында деңиз, бейлеки тарапында эсгерлери билен Фараон барды. Хатда булар болмадык болса-да, олар өрэн хаял херекет эдйәрдилер. Оларың чагалары, гарры адамлары, көп йүклери бардыгы үчин хаял херекет этмели болярдылар.
- 3 – Олар өзлерини Худайың халас этмеги үчин деңизден гечмелидилер.
- 4 – Хеммесини!
- 5 – Хеммеси!
- 6 – Фараон ысрайылларың душманы болшы ялы, иблис хем бизиң душманымыздыр.
- 7 – Эдил ысрайылларың Фараоның гуллары болушлары ялы, биз хем гүнәниң гуллары болдук.
- 8 – Ёк! Эдил ысрайылларың халас болуп билмейишлери ялы, биз хем халас болуп билмейәрис.
- 9 – Эдил Худайың Фараоның гүйжүни ёк эдип, Өз халкыны азат эдиши ялы, Ол хем иблисин гүйжүни вейран эдип, бизи халас этди.
- 10 – Онуң билен биле Атасының өйүнде болмаклык, Вада берлен юртда болмакдан хас көп ажайып болар.
- 11 – Реббимиз Исаның гайдып гелжек ве өлен иманлыларың дирелжек вагтында..
- 12 – Хачанда биз сува чүмдүриленимизде Иса билен өлйәрис. Хачанда сувдан чыканымызда болса, Иса билен тәзе дурмуша гадам басырыс.
- 13 – Олар Худайдан горкдулар.
Олар Худая ве Онуң гулы Муса ынандылар.
Олар Худайы шөхратландырдылар.
- 14 – Биз Худайдан горкмалы.
Биз Худая ве Онуң оглы Иса ынанмалы.
Биз Худайы шөхратландырмалы.
- 15 – Биз Худайдан горксак биз гүнә этмейәрис. Худай әхли эдйән ишимизи гөрйәр: гыбат эдйәндигимизи, зейренйәндигимизи, рехимсизлигимизи, телефонда эрбет затлара середйәндигимизи ве ш.м.
- 16 – Биз аладаланмаярыс. Мысал үчин, Худай Исаның нуры болмак үчин бир ерде яшамагымызы айдып билер. Ол ерде яшамак ислемесек-де, Оңа ынанмалыдырыс ве Оңа боюн болмалыдырыс, себэби Ол бизиң аладамызы эдер!
- 17 – Худайы өз сөзлеримиз билен шөхратландырып ве Оңа өвги нагмаларыны айдып билерис.
- 18 – Муса ысрайыллары азатлыга чыкармак үчин, деңизден (өлүмден) гечди. Эдил шонуң ялы, Иса хем бизи эбеди яшайыша алып бармак үчин, шейле хем гүнәден, өлүмден ве иблистен азат этмек үчин өлүми башдан гечирмели болды!

10-нҗы Сапак: Гурбанлыклар

Дүнйәнің ярадылышындан бәри, адамлар Худая гурбанлыклар хөдүрлемек аркалы сежде эдипдирлер. Меселем Кабыл ве Хабыл (Гелип чыкыш 4-нҗи бап).

Адамлар хемише Худайың ак патасыны алмак ве өзлерини Худайың гахарындан горамак ислейәрдилер. Бу гүн көп медениетлерде шуңа меңзеш адатлар бар. Адамлар Худайың гахарыны сакламак үчин өлүмиң герекдигине дүшүнипдирлер.

Нәме үчин адамлар хемише Худая гурбанлык хөдүрләп гелдилер? Адамлар хемме затдан бетер нәме иследилер? [1]

Диңе Мусаның дөврүнде Худай адамлара Өзүне нәхили догры сежде этмелидигини дүшүндирди.

Хачанда олар Худая сежде эденлеринде, олар бир хайваны өлдүрип, оны гурбанлык сыпасының үстүнде якмалыдылар. Шонда олар ики зада дүшүндилер:

1. **Гүнә җеза мынасып ве шол җеза өлүм.** Худай билен өз гатнашыгымызы дикелтмек үчин, нәмедир бир задың өлмеги герекди.

Ысрайыллар хер гүн гүнә этдилер ве шонун үчин руханылар хер гүн маллардан гурбанлык хөдүрлемели болдулар.

2. **Адамлара орун тутужы герек.** Хайван адамлара дерек өлйәр. Хайван гүнә этмейәр, бу адамларын гүнәси. Адамлара дерек нәмедир бир зат өлмели, шонда адамларын өлмеги герек болмаяр.

Адамлар гурбанлык хөдүрләнлеринде, хайсы ики хақыката дүшүнмеклери герекди? [2]

Левилер Китабы

Левилер китабы бизе гурбанлыгын бәш гөрнүши барада дүшүндирийәр. Бу гурбанлыклар аркалы Худай Өз халкына Худая нәхили гарамалыдыгыны өвретмек иследи.

Левилер 1-нҗи бап — якма гурбанлыгы

Левилер 2-нжи бап — галла садакасы

Левилер 3-нжи бап — саламатлык гурбанлыгы

Левилер 4-нжи бап — гүнә гурбанлыгы

Левилер 5-нжи бап — язык гурбанлыгы

Биз якма гурбанлыгына ве саламатлык гурбанлыгына середип гечерис.

Левилер 1-нжи бап — Якма Гурбанлыгы

Хер гүн ирден ве агшам руханылар якма гурбанлыгыны хөдүрлемели болдулар. Олар муны тутушлайын якмалы болупдырлар, хич ким ондан ийип билмәндир. Бу гурбанлык олара Худайың бизиң тутуш дурмушымыза мынасыпдыгыны өвредйәр.

Бу bize тутуш дурмушымызы Худая багыш этмелидигимизи өвредйәр.

Биз бу барада Тәзе Әхтде хем окаярыс:

Римлилер 12:1: *Шоңа гәрә-де, эй, доганлар, Худайың мерхеметиниң хатырасы үчин сизе ялбарарын: өзүңизи Онуң халажак дири ве мукаддес гурбанлыгы хәкмүнде хөдүрләң.*

Бизиң өзүмизи ве тутуш дурмушымызы Худая долы багыш этмегимиз герек!

Якма гурбанлыгы адамлара нәмәни ятладяр? [3]

Тәзе Әхтде хайсы аят муны bize ятладяр? [4]

Левилер 3-нжи бап — Саламатлык Гурбанлыгы

Руханылар якма гурбанлыгындан башга бейлеки әхли гурбанлыктан бир бөлек ийип билийәрдилер.

Бейлеки ысрайылар болса диңе саламатлык гурбанлыгындан ийип билийәрдилер. Адамлар бу гурбанлыгың этини Худайың хузурында ийдилер. Бу адамлара оларың Худай билен гурбанлык аркалы гатнашып билендиклерини гөркезди.

Тәзе Әхтде Худайың адамлары чөрек дөвүп, шерап даданларында, бу оларың Худай билен гатнашып билийәндиклерини гөркезйәр. Себәби чөрек Исаның беденини суратландыряр, шерап болса Онуң ганыны беян эдйәр. Шонуң үчин Исаның өлүми адамларың гүнәси үчин төлән гурбанлыгы болды.

Саламатлык гурбанлыгы адамлара нәмәни ятладяр? [5]

Иманлылар Тәзе Әхтде муны өзлерине нәхили ятладярлар? [6]

Мал Гурбанлыклары Орун Тутужымы?

Еврейлер 10:1–10-ны оқаң.

Мал гурбанлыкларының бизи гүнәлеримизден долы арасаламаяндыгыны биз нәдип билйәрис? (1–2-нҗи аятлар) [7]

Гурбанлыклар хайсы усулда пейдалы болды? [8]

Нәме үчин Иса бу дүнйәде догулды? (10-нҗы аят) [9]

Көне Әхти оканымызда, Исаның бизиң үчин эденлерине дүшүнйәрис. Бизе Худай билен гатнашыгымызы дикелтмек үчин гурбанлык кесмек герекди. Мал гурбанлыгы етерлик болмады. Диңе Исаның гурбанлыгы бизи гүнәлеримизден хақыкы арасалап билйәр ве Худай билен бизиң гатнашыгымызы дикелдип билйәр!

Көне Әхт нәдип бизе Тәзе Әхтде Исаның нәме эдендигине дүшүнмәге көмек эдйәр? [10]

Биз гүнә эденимизде нәме этмели? [11]

Гүнә Худай билен гатнашыгымызы бозяр. Тоба Худай билен гатнашыгымызы дикелдйәр. Эмма Худайың Мукаддес Худайдыгыны ве ызыгидерли билгешлейин эдилйән гүнәниң Худайың газабына себәп болжакдыгыны хич вагт унутмаң.

Сен (Хаид-ал-адха) Гурбан байрамында бир гезекде ве хемишлик берлен гурбанлык барада нәхили гүррүң берип билерсиң?

Жогаплары

- 1 – Адамлар Худайың ак патасыны алмак иследилер ве олар Худайың гахарындан гача дурмак иследилер.
- 2 – Гүнә өлүме мынасып ве адамлара өзлерине дерек өлмек үчин орнуны тутужы герек.
- 3 – Худай бизиң тутуш дурмушымыза мынасып.
- 4 – **Римлилер 12:1:** *Шоңа гөрә-де, эй, доганлар, Худайың мерхеметиниң хатырасы үчин сизе ялбарярын: өзүңизи Онуң халажак дири ве мукаддес гурбанлыгы хәкмүнде хөдүрләң.*
- 5 – Гурбанлыклар аркалы биз Худай билен гатнашып билйәрис.
- 6 – Биз билеликте чөрөк дөвүп иййәрис.
- 7 – Адамлар ызыны үзмән көп гурбанлыклар хөдүрлемелидилер.
- 8 – Олар адамлара Худай билен гатнашыкларыны вейран эден өз гүнәлерини ятладялды.
- 9 – Иса бизиң гүнәлеримиз үчин бир гезекде ве хемишлик гурбанлык болмак үчин бу дүнийәде догулды.
- 10 – Көне Әхт bize Худай билен гатнашыгымызы дикелтмек үчин гурбанлык кесмегиң герекдигини дүшүндирийәр. Мал гурбанлыгы етерлик болмады. Диңе Исаның гурбанлыгы бизи гүнәлеримизден хақыы арассалап билйәр ве Худай билен бизиң гатнашыгымызы дикелдип билйәр!
- 11 – Тоба этмели.

11-нжи Сапак: Он Табшырык

Мүсүрден чыкыш 20:1–17-ни окаң.

Нәме Үчин Биз Бу Канунлара Эермели?

Адамлар берлен табшырыклары бержай этселер, олар женнете дүшерис дийип пикир эдйэрлер. Олар Худай диңе етерлик говы адамлары кабул эдйэр дийип ойлаярлар. Мукаддес Китап муны өвретмейэр! Биз хич хачан Худай ялы говы болуп билмерис! Тутуш Мукаддес Китабың ажайып хабары шундан ыбарат, ягны биз хатда гүнэли болсак-да, Худай бизи халас эдйэр! Биз Худая табын болярыс, себәби Ол бизи эййәм халас этди ве бизи Өзүниң халкы этди. Худайың гутулышыны кабул эденимизде, оңа боюн болмак бизиң багтымыздыр.

Худай Ысрайыллары гулчулыкдан халас эденинде, Худай оларың тәзе Хожайыны ве Патышасы болды. Мундан соң, Худай оларың Өзүне табын болмаклары үчин, олара говы канунлар берди. Оларың боюн болмагы, олары халас эден тәзе патышасына дегишлидигини гөркезди.

Эдил шунуң ялы, Тәзе Әхтде Худай бизи шейтаның гулчулыгындан халас этди ве Иса бизиң тәзе Хожайынымыз ве Патышамыз болды. Шонуң үчин бизиң Оңа гуллук этмегимиз ве табын болмагымыз герек. Бизиң табын болмагымыз бизи эййәм халас эден тәзе Патышамыза дегишлидигимизи гөркезйэр.

Нәме үчин биз бу канунлара боюн эгмели? [1]

Тәзе Әхт Кануны

Бир гүн Исадан канунда иң мөхүм табшырык хайсы дийип сорадылар. Иса бу говы сорага нәхили жогап берди?

Матта 22:37–40-ы окаң.

Иң мөхүм хайсы ики канун бар? [2]

Элбетде, екеликде бизе муны ерине етирмек мүмкин дәл. Эмма Худай бизе хаыкатдан шейле яшамагы өвренмегимиз үчин Өзүниң Мукаддес Рухуны берйәр!

Худайың канунлары бизе Худайың хәсиетини гөркезйәр. Биз Худая меңзеш эдилеп ярадылдык (Гелип чыкыш 1:26). Ол бизиң хәсиетимизиң Өз хәсиетине хас көп меңзеш болмагыны ислейәр.

Гелиң, Худайың Өз халкына берен он саны иң мөхүм кануны табшырыклары барада пикир эделиң.

Биринжи 4 Табшырык (Мүсүрден Чыкыш 20:1–11)

Биринжи 4 табшырык бизиң Худая болан гатнашыгымызы өвредйәр.

1. Биринжи табшырык хайсы? (Мүсүрден чыкыш 20:3) [3]

Худай эркеге нәхили меңзейәр? [4]

Бу табшырык икинжи билен якындан багланышыклы.

2. Икинжи табшырык хайсы? (4-нжи аят) [5]

Бут нәме? [6]

Биз дүнийәде Худайың кешбини ниреде гөрйәрис? (Гелип чыкыш 1:26) [7]

Меңземек ислейән адамлармыза сежде этмек шейле бир аңсат!

Адам эллери билен ясалан бутлара сежде эдиленде нәхили меселелер йүзе чыкяр? [8]

Биз хич хачан хатда Исаның Өзи шекиллендирилен болса-да, сурата я-да хейкеле сежде этмели дәл.

Худайдан хас гымматлы хасаплаян ислендик задымыз бизиң үчин бутдыр.

Адамлар нәхили гөрнүшли бутлара сежде эдйәрлер? [9]

3. Үчүнжи табшырык хайсы? (Мүсүрден чыкыш 20:7) [10]

Бизиң эдйән ишимиз айдян сөзлеримиз билен габат гелмели. Биз икийүзли болмалы дәлдирис. Эгер биз Худайы сөййәндигимизи айтсак, биз Оңа табын болмалыдырыс.

Римлилер 2:24: *Худайың ады башга миллетлериң арасында сиз зерарлы харланяр.*

Биз нәдип Худайың адыны харлаярыс? [11]

Биз нәдип Худайың адыны хорматлап билйәрис? [12]

Лука 6:46: *Нәме үчин Маңа: “Я Реб! Я Реб!” дийип-де, айданларымы этмейәрсиңиз?*

Бу адамларың меселеси нәмеде? [13]

Ене нәхили ягдайда адамлар Худайың адыны бисарпа уланярлар? [14]

4. Дөрдүнҗи табшырык хайсы? (Мүсүрден чыкыш 20:8) [15]

Биз хер хепдәниң бир гүнүни ишден дынч алмалы ве вагтымызы Худай билен гечирмели, месихилер билен душушмалы. Бу гүн Сабат я-да дынч гүни дийип атландырыляр. Бизиң ише гаранда, Худай билен ве адамлар билен гатнашыгымыз хас мөхүмдир!

Сабат гүни бизиң өз гүйжүмизе дәл-де, Худая бил баглаяндыгымызы гөркезйәр. Хер гүн, хепдеде еди гүн ишлесек, әхли мәтәчликлеримизи үпжүн этмек үчин өз гүйжүмизе даяняндыгымызы гөркезйәр. Хер хепде бир гүн дынч алсак, мәтәчликлеримизи үпжүн этмек үчин Худая бил баглаяндыгымызы гөркезйәр.

Сабат гүнүни ятда саклап, оны мукаддес сакласак, бу Худайы сөймәге нәдип көмек эдер? [16]

5-нҗиден башлап, 10-нҗы табшырык (Мүсүрден Чыкыш 20:12–17)

Индики 6 табшырык бизе бири-биримизе болан гатнашыгымызы өвредйәр.

Әгер биз илки билен Худайы сөймесек (биринҗи 4 табшырык), биз бири-биримизи сөйүп билмейәрис (соңкы 6 табшырык).

Биз бейлеки 6 табшырыгы бержай этмек үчин нәме этмели? [17]

Индики алты табшырыклар хайсылар? (12–17-нҗи аятлар) [18]

Бу табшырыклары бержай этмек аңсатмы?

Матта 5:27–28: *Сиз: “Зына этме” дийленини хем эшиденсиңиз. Эмма Мен велин ким башга аяла азгын хөвес билен бакса, өз йүрегинде зыйәм онуң билен зына эдендир диййәрин.*

Иса бу аятларда бизиң пикирлеримиз барада нәме дийди? [19]

Худай бизиң диңе дашымыздан говы болмагымызы ислемейәр, Ол бизиң ичимизден хем говы болмагымызы ислейәр! Худая шүкүр, Худай бизе дашымызданам, ичимизденем табын болмагымыз үчин Мукаддес Рух берйәр! Мунуң үчин Худая алкыш болсун!

Хачанда биз Он табшырыгы оканымызда, өз пикирлеримиз хакда биз нәмелери ятда сакламалы? [20]

Биз нәдип хем ичимизден, хем дашымыздан табын болуп билйәрис? [21]

Сизиң хәсиетиңизиң Онуң хәсиетине хас көп меңземеги үчин, Худайдан сизе Мукаддес Рухуны бермегини сораң!

Сиз хәсиетиңиз боюнча киме дегишли болярсыңыз?

Гошмача: Мен Хайсы Канунлара Боюн Эгмели?

Орта Азияда 21-нжи асырда яшаян яхуды дәлдер хөкмүнде, бизе ерине етирмеси герек дәл болан канунлар бармы? [22]

Төвратда көп канунлар бар. Биз хайсы хем болса бир кануна анык боюн эгмек герекдигини я-да дәлдигини нәдип билмели?

Бу гүн бизиң олара боюн эгмегимизиң герекдигини я-да дәлдигини билмек үчин, биз ики сораг сорамагымыз герек:

1. Бу канун ысрайыллара шол гүнлерде нәме өвретди?
2. Тәзе Әхт бу канун ве бу тема барада бизе нәме өвредйәр?

Биз Төврадың канунларына боюн эгмегимизиң герекдигини билмек үчин хайсы ики сорагы сорамамыз? [23]

Ики мысал:

1. Иймит Хакындакы Канун

Левилер 11-нжи бап: Этиң белли бир гөрнүшлерини иймек гадаганды (7-нжи аят: доңуз эти).

Биз биринжи сорагда нәме сорамамыз? [24]

Левилер 11:45 бизе нәме өвредйәр? [25]

Олар бейлеки миллетлер ялы яшамалы дәлдилер. Олар Худай үчин мукаддес болмалыдылар. Худайың халкы башга миллетлерден тапавутлы болмалы.

Биз икинжи сорагда нәме сорамамыз? [26]

1 Петрус 1:15–16 бизе нәме өвредйәр? [27]

Худай бизиң хем мукаддес болмагымызы ислейәр. Биз бейлеки адамлар ялы яшап билмейәрис, себәби биз Худая дегишли.

Марк 7:18–19 бизе нәме өвредйәр? [28]

Шейлеликте, хачанда биз Левилер китабыны оканымызда, иймитиң халал дэлдиги барада алада этмели дэл! Биз өз дурмушымыз барада пикир этмели — биз мукаддес дурмушда яшаярысмы?

Эмма биз бу кануның эсасында өз гоңшымызы нәдип сөйүп билерис?

1 Коринтослылар 8:13: *Шоңа гәрә-де, иййән задым доганымың бүдремегине себәп болжак болса, мен оны асла иймерин. Мен онуң бүдремегини исләмок.*

Эгер бир месихи сениң иййән (гурбанлык берлен) этиң бабатда гахарланса, муны иениңе дегйәрми? [29]

2. Гөз Орнуна Гөз, Диш Орнуна Диш

Мүсүрден чыкыш 21:23–25: *Эгер оңа башга бир өмүр ховплы зыян етен болса, онда жан ерине жан алмак билен; гөз орнуна гөз, диш орнуна диш, аяк орнуна аяк алмак билен; янык ерине янык, яра ерине яра, гөк ерине гөк салмак билен жеза берилсин.*

Бизиң биринжи сорамагы совалымыз нәме болмалы? [30]

Бу канун догры жеза бермек үчин казылар үчинди. Бу оларың берип билиән иң ёкары жезасы болупдыр. Мундан ёкары жеза болуп билмез. Бу казы адамлара айылганч ёл билен ар алмага ёл бермели дэлдир (Гелип чыкыш 4:24-э серет). Ол адыл ве рехимли болмалы. Бу адамың хақыкатдан гөзүни я-да дишини бермегине дерек пул төләп билмек мүмкинчилиги бар. (Мүсүрден чыкыш 21:26–27, 30). Шейлеликте, бу аятлар олара Худайың адылдыгыны ве рехимлидигини өвретди.

Мүсүрден чыкыш 21:23–25 бизе нәме өвредйәр? [31]

Бизиң икинжи сорамагы совалымыз нәме болмалы? [32]

Матта 5:38–39-дакы аятлар бизе нәме өвредйәр? [33]

Римлилер 12:19 бизе нәме өвредйәр? [34]

Худай хенизем адыл ве рехимлидир!

Тизара Иса дүниәни хөкүм этмәге ве хер бир адамы эден ишине гәрә жезаландырмага гелер. Ол адалаты амала ашырар!

Худай хемме зады гөрйәр. Хачанда адамлар бизи ызарланларында, бизиң үчин багышламак агыр боляр. Эмма Мукаддес Китап bize багышламагың ве сөймегиң герекдигини айдяр (Матта 6:14–15). Бу бизиң үчин мүмкин дәл — эмма Мукаддес Рух билен мүмкиндири!

Төврадың канунына боюн эгмелидигимизи билмек үчин bize хайсы ики совалы сорамак герек? [35]

Мукаддес дурмушда яшап билериңиз ялы ве төверегиниздәки әхли адамлара Худайың сөйгүсини гөркезип билериңиз ялы бири-бириңиз үчин дога-дилег эдиң!

Жогаплары

- 1 – Себәби Худай бизи халас этди ве бизи Өз халкы этди. Ол бизиң Патышамыз!
- 2 – *Худайыңыз Ребби тутуш йүрегиңиз, әхли дүшүнжәңиз билен жан-тенден сөйүң, ве якыныңызы өзүңизи сөйшүңиз ялы сөйүң.*
- 3 – *Сениң Худайдан башга худайларың болмасын.*
- 4 – Худай габанжаң Худай! Бу эдил әри аялының башга әркеклере хормат гоймагыны ве сөймегини ислемайши ялы, Худай хем башга худайлара хормат гоюп, олары сөймегимизи ислемайәр.
- 5 – *Өзүңе бут ясама.*
- 6 – Бу сежде эдилйән Худайың ислендик кешбидир.
- 7 – Әхли адамлар Худайың кешбинде ярадыландыр!
- 8 – Бут Худайы суратландырып билмейәр — әгер биз Худайы суратландырмагы башарярыс дийип пикир этсек, бу Худайың гөвнүне дегйәр.
- 9 – Бизиң сежде эдйән суратларымыз я-да бутларымыз; сыясы лидерлер; мешхур адамлар; пул; өй; ве ш.м
- 10 – *Худайың Реббиң адыны бош ере агзама.*
- 11 – Гүнә эденимизде ве Оңа битабын боланымызда.
- 12 – Биз Худая табын боланымызда, Оңа хормат гойярыс.
- 13 – Олар Худайы сөййәндиклерини айдярлар, соңра болса Оңа табын болмаярлар.
- 14 – Хачанда нәмедир бир зат нәдогры боланда, олар Худайы гүнәкәрлейәрлер (“Эй, Худай!”). Хачанда хемме зат говы боланда, олар Худайы шөхратландырмаярлар.
- 15 – *Мукаддес Сабат гүнүниң канунларыны ерине етир.*
- 16 – Биз вагтымызы Худай билен гечирип билйәрис ве месихилер билен душущярыс.
- 17 – Илкинжи 4 табшырыга табын болмалы!
- 18 – 5. Ата-энеңе хормат гой.
6. Адам өлдүрме.
7. Зына этме.
8. Огурлык этме.
9. Бириниң гаршысына ялан шаятлык этме.
10. Башга адамың задына гөз дикме.
- 19 – Бизиң пикирлеримиз эдил херекетлеримиз ялы мөхүмдир!

- 20 – Худай бизиң диңе дашымыздан говы болмагымызы ислемейәр, Ол бизиң ичимизден хем говы болмагымызы ислейәр!
- 21 – Худай bize дашымызданам, ичимизденем табын болмагымыз үчин Мукаддес Рух берйәр!
- 22 – Хава!
- 23 – Бу канун ысрайыллара шол гүнлерде нәме өвретди? Тәзе Әхт бу канун ве бу мовзук барада bize нәме өвредйәр?
- 24 – Бу канун ысрайыллара шол гүнлерде нәме өвретди?
- 25 – *Мукаддес болмагы.*
- 26 – Тәзе Әхт бу канун ве бу мовзук барада bize нәме өвредйәр?
- 27 – *Әхли затда мукаддес болмагы.*
- 28 – Биз хемме зады ийип билйәрис!
- 29 – Ёк.
- 30 – Бу канун ысрайыллара шол гүнлерде нәме өвретди?
- 31 – Худай адыл ве рехимлидир.
- 32 – Тәзе Әхт бу канун ве бу тема барада bize нәме өвредйәр?
- 33 – Мунда ар алмак герек дәл, бизиң боржумыз багышламакдыр.
- 34 – *Өзрңиз ар алжак болмаң, муны Худайың газабына табшырың.*
- 35 – Бу канун ысрайыллара шол гүнлерде нәме өвретди? Тәзе Әхт бу канун ве бу мовзук барада bize нәме өвредйәр?

12-нҗи Сапак:

Мукаддес Чадыр

Худай бизиң билен!

Мүсүрден чыкыш 25:1–22-ни оҕаң.

Худай Өз халкы билен Мукаддес чадырда душумагы вада берди. Чадырың ички бөлеги ики отагдан ыбаратды.

Бу отаглар хайсы отаглар болупдыр? (Мүсүрден чыкыш 26:33) [1]

Мукаддеслер мукаддеси отагында нәме барды? (25:10–22-нҗи аятлар) [2]

Мүсүрден чыкыш 25:10–22-де биз бу барада нәме өврөйәрис? [3]

Керуплар барада биз нәме биләйәрис? (Гелип чыкыш 3:24) [4]

Керуплар bize адамларың Худая голай барып билмейәндиклерини, себәби Худайың өрән пәк ве мукаддесдигини гөркезйәрлер.

Мукаддес чадырың төверегинде хаят ве матадан туты болупдыр.

Хаятың ичинде нәме барды? **Мүсүрден чыкыш 40:29–32-ә** серет [5]

Худайың хузурында адамлары тәмизлемек үчин буларың икиси хем герек болупдыр.

Хачанда Худайың халкы чөлде йөриш эденде, Мукаддес чадыр хем олар билен биле әкидилипдир.

500 йыл геченден соңра, олар Вада берлен юрта яшанларында, Сүлейман патыша ыбадатхана гурды. Ыбадатхана Мукаддес чадыра меңзешди, йөне ол кашаң ве овадан бинады. Бу ер Худайың Өз халкы билен душумагы вада берен ериди.

Ыбадатхананың Мукаддес чадыра нәхили меңзешлиги барды? [6]

Тәзе Әхт

Тәзе Әхт дөврүнде бизе физики ыбадатхана гөрек дәл, себәби инди йыгнак — Худайың ыбадатханасы болуп дуряр.

1 Коринтослылар 3:16: *Эйсем сиз өзүңизниң Худайың ыбадатханасыдығыңызы, араңызда Худайың Рухуның яшаяндыгыны билмейәрсизми?*

Шонун үчин хем, эгер биз Худай билен душумак ислесек, бизе хайсыдыр бир аиратын овадан бина гитмек гөрек дәл. Биз нирә гитмели? [7]

Худай хемише Өз халкы билендир!

Худай — Мукаддесдир!

Худай бизи Өзи билен гатнашыкда болуп яшамагымыз үчин яратды. Худайың халкы үчин мөхүм зат, бу Худайың олар билен яшамагыдыр. Олар Худайсыз Худайың халкы болуп билмейәрлер! Эмма олар Худайдан горкдулар. Олар Худайың өрән мукаддесдигини, өзлериниң болса гүнәлидиклерини билдилер. Шейле-де олар Худайың гүнәли адамлары нәхили жезаландырындыгыны гөрдүлер (меселем Фараоны!).

Худай Әхт сандыгының үстүнде болжакдыгына вада берди — сандык Худайың тагты ялы болды. Йөне хич ким сандыгы гөрүп билмеди. Ол Мукаддеслерин мукаддесинде ерлешдирилди ве диңе Баш руханы йылда бир гезек бу отага гирип билйәрди. Шейлеликте, Худай олар билен болды, йөне Ол олардан айры болды.

Худайың халкында нәхили меселе барды? [8]

Гүнәлилер Мукаддес Худай Билен Нәхили Душушып Билерлер?

Көне Әхтде ысрайылларың гүнәлеринден багышланмагы үчин ики зат гөрекди:

1. **Гурбанлыклар**, гүнәли адамларың дерегине хайван өлйәр.
2. Эсасы гурбанлыгы хөдүрлейән **Баш руханы**.

Ысрайылларың гүнәлериниң багышланмагы үчин хайсы ики зат гөрекди? [9]

Эмма оларың баш руханылары ве гурбанлыклары хич хачан кәмил дәлди.

Олар бизиң гүнәмизиң меселесини долы чөзүп билмедилер. Олар йөне бир бизи гүнәмизиң меселесини долы чөзүп билжек Месихе тайярладылар!

Тәзе Әхт

Еврейлер 7:26–27:(Иса барада айдяр) *Бизе хут шунуң ялы — мукаддес, языксыз ве пәк Баш Руханы гөрекди. Ол гүнәлилерден айрылып, гөклөрдән хем ёкары гөтерилендир. Өңки руханылар хер гүн илки өз гүнәлери, соңра халкың гүнәлери үчин гурбанлык хөдүрлемелидилер. Эмма Иса*

оларыңкы ялы этмегиң гереги ёк, себаби Ол әхли зат үчин Өзүни бир гезекде гурбан эдип, бу иши битирди.

Иса бейлеки баш руханылардан нәме билен тапавутланяр? [10]

Көне Әхтдәки гурбанлыктан Онуң гурбанлыгы нәме билен тапавутланяр? [11]

Иса бизиң кәмил Баш руханымыз ве бизиң кәмил гурбанлыгымыздыр!

Марк 15:37–38-и оқаң. Иса өленде, ыбадатханада нәме болуп гечди? [12]

Бу бизиң мундан бейләк Худайдан айры дәлдигимизи гөркезди! Бу иң говы хабар!

Гүнәли адамлары Мукаддес Худая диңе Иса гетирип билйәр!

Еврейлер 10:19–22-ни оқаң.

Биз бу ажайып мүмкинчилик билен нәме этмели? [13]

Ёханна 14:6: *Иса: “Йол, хақыкат ве яшайыш Мендирин, Менсиз хич ким Атаның янына барып билмез” дийип жогап берди.*

Шонуң үчин хайсы әсасда Худая якынлашып билерис? [14]

Бейлеки адамлар бу гүн Худайың янына бармага нәхили сынанышярлар? [15]

Көне Әхтиң бизе Тәзе Әхте дүшүнмәге нәхили көмек эдйәндигини гөрийәңизми?

Тутуш Мукаддес Китабы бир йылда нәдип оқап боляр?

Билйәңизми, әгер сиз хер гүн Көне Әхтден 2 бабы, Тәзе Әхтден 1 бабы ве бир мезмуры (егер ол узын болса, онда мезмурың ярысыны) окасаңыз, тутуш Мукаддес Китабы бир йылда оқап билерсиңиз!

Сиз тутуш Мукаддес Китабы бир йылда нәхили оқап билерсиңиз? [16]

Жогаплары

- 1 – Мукаддес отаг ве Мукаддеслериң мукаддеси.
- 2 – Әхт сандыгы.
- 3 – Әхт сандыгы — алтын гапыржакды (10–11-нҗи аятлар).
Сандыгың айратын үйтгешик гапагы барды, гапакда болса сап алтындан ясалан ики саны керуп барды (17–18-нҗи аятлар).
Сандыгың ичинде йүзүне Он табшырык язылан ики саны ясы даш барды (21-нҗи аят).
Худай Өз адамлары билен ол ерде душуммага вада берди (22-нҗи аят).
- 4 – Керуплар яшайыш дарагтыны горадылар.
- 5 – Хаятың ичинде ики зат барды: гурбанлык сыпасы ве сувлы леген.
- 6 – Онда ики саны айратын отаг барды: Мукаддес отаг ве мукаддеслериң мукаддеси. Онда гурбанлык сыпасы ве затлары арассаламак үчин улы жам барды.
- 7 – Бизе бейлеки месихилер (йыгнак) билен душуммак герек.
- 8 – Худай олар билен яшамага гелди, эмма олар гүнәлидилер, шонуң үчин олар Худая голайлашып билмедилер.
- 9 – Баш руханы ве гурбанлыклар.
- 10 – Ол мукаддес, языксыз ве пәк.
- 11 – Онуң гурбанлыгы бир гезекде ве хемишелик болды.
- 12 – Шол вагт ыбадатхананың тутусы ёкардан ашаклыгына йыртылып, икә бөлүнди.
- 13 – Худая якынлашмалы.
- 14 – Биз Иса аркалы Худая якынлашып билерис.
- 15 – Өз мысалларыңызы гетириң.
- 16 – Хер гүн Көне Әхтден 2 бабы, Тәзе Әхтден 1 бабы ве бир мезмуры (егер ол узун болса, онда мезмурың ярысыны) оқаң.

13-нҗи Сапак:

Чөлдәки Дурмуш

Худай Синай дагында Өз халкына көп канунлар берди. Олар мукаддес чадыр гурдулар. Бир йыл геченден соң ысрайыллар Синай дагыны ташлап, Вада берлен юрда тарап гитдилер.

Горкы!

Чөлдә 13:1–14:4-и окаң.

Нәме үчин Муса он ики адамы вада берлен юрда иберди? [1]

Олар бу юрт барада нәме өврендилер? (13:28) [2]

“Сүйт ве бал акян” диймек нәмәни аңладяр? [3]

Олар шәхерлер барада нәме өврендилер? (13:29) [4]

Олар адамлар барада нәме өврендилер? (13:33–34) [5]

Он ики адамдан нәчеси Худая ынанды? [6]

Шейлеликде, олардан нәчеси Худая ынанмады? [7]

Он адам әпет адамлары гөрдилер ве довла дүшдүлер.

Эмма Калеп билен Ешува нәме дийдилер? (31-нҗи аят) [8]

Бу ики эркегиң бейлеки эркеклерден нәме тапавуды барды? [9]

Йөне ким хас гүйчли: Худаймы я-да адамлар? [10]

Оларың хеммеси Худайың өзлери үчин нәме эдендигини билйәрдилер. Худай олар үчин нәме этди? [11]

Йөне барыбир олар Худайдан дәл-де, адамлардан горкдулар.

Худайың бизиң үчин эден ишини ятдан чыкармак өрән аңсат!

Биз нәдип Худайың биз үчин эден ишини ятда саклап билерис? [12]

Эгер биз шейле этсек, биз адамлардан горкман, Худайдан горкарыс!

Хачанда ысрайыллар Худайдан горкмакларыны бес эденлеринде, нәме этдилер? (14:1–4) [13]

Эдил шунуң ялы, хачанда биз Худая бил багламасак, Оңа табын болмак ислемайәрис.

Чөлдә 14:20–25-и оқаң. Худай оlara нәме дийди? [14]

Канун таглыматы 1:1–3-и оқаң. Ысрайылларың Худая ынанмандыклары үчин, мунуң нетижеси нәхили болды? [15]

Худай ысрайылларың әхли улы адамлары өлүп гутарянча, олары чөлдә кырк йыл яшамага межбур этди. Диңе оларың чагалары ве Калеп билен Ешува Вада берлен юрда гирерлер.

Нәме үчин Худай шейле этди? [16]

Хачанда биз Худая бил багламасак, бу бизи эрбет нетижелере гетирйәр.

Тәзе Әхт

Вада берлен юрт Худайың Ыбрайыма берен вадасының амала ашмасы болды (Гелип чыкыш 12:1–7). Бу Худайың Өз халкы — Ысрайыл билен яшажак ери болды.

Шейле хем Вада берлен юрт Тәзе Ярадылышың кешбидир, онда Худайың халкы Худай билен әбедилик биле яшар.

Еврейлер 11:16-ны оқаң. Худая ынанан адамлар хақыкатдан Көне Әхтден нәмә гарашдылар? [17]

Ёханна 3:16-ны оқаң. Эгер биз Тәзе Ярадылыша бесленип, әбеди яшайша эе болмак ислесек, нәме әтмели? [18]

Эгер биз Иса ынансак, эбедилик Вада берлен юрда эе болярыс. Бу Көне Өхтдәки Вада берлен юртдан хас ажайыпдыр!

Чөлдәки Яшайыш

Тәзе Ярадылышдакы дурмуш билен деңешдириленде, бизиң дурмушымыз бу ерде чөле меңзейәр. Чөл — бизиң дурмушдакы сыяхатымызы суратландыряр.

Канун таглыматы 29:5–6-ны оқан. Худай чөлде 40 йыллап Өз халкының нәхили аладасыны этди? [19]

Тәзе Өхтде Мукаддес Рух Исаны 40 гүнләп чөле әкитди.

Матта 4:3-де шейтан Исаны нәхили сынага салмакчы болды? [20]

Матта 4:4-де Иса оңа нәхили жогап берди? [21]

Бизе диңе бир чөрөк герек болман, әйсем Худайың сөзи билен яшамак герек.

Иса Худайың ысрайыллары алада әдиши ялы, Өзи хакда хем алада этжекдигине ынанды.

Ёханна 6:35-де Иса Өзүни нәхили атландырды? [22]

Бу нәмәни аңладяр? [23]

Ёханна 4:10-да Иса гуйының башындакы аяла нәме дийди? [24]

Бу нәмәни аңладяр? [25]

Сиз нәхили йыгылыкда ийип-ичйәрсиниз?

Эгер сиз узак вагтлап ийип-ичмесеңиз нәме болар?

Бизиң рухы тайдан сагдын болмагымыз үчин хер гүн рухы иймитден ийип-ичмегимиз герек!

Бизиң сагдын болмагымыз үчин нәме этмек герек? [26]

Бизиң дурмушдакы сыяхатымыз иман сыяхаты болмалы: Биз Худая ынанмалы ве Оңа табын болмалы. Бизе рухы иймитден ийип-ичмеги довам этмек герек! Биз әпет адамлардан горкмалы дәл-де, Худайдан горкмалы!

Биз нәхили әпет адамлары гөрьәрис?

Биз кимден горкярыс: әпет адамларданмы я-да Худайдан?

Хачанда биз Худая иман этсек, гүнә этмейәрис.

Биз горкының дәл-де, иманың адамлары болмалы!

Худай бу гүн сизе нәме диййәр?

Җогаплары

- 1 – Ери гөзден гечирмек үчин, шәхерлер, адамлар ве топрак барада маглумат өвренмек үчин.
- 2 – Ол ерде... сүйт билен бал акяр.
- 3 – Бу ол ерде көп мал-гараның ве көп бал арыларың бардыгыны аңладяр. Өсүмликлериң өсмеги үчин бал арылары өрән мөхүм болуп дуряр. Мунуң үсти билен биз топрагың өрән хасыллыдыгына дүшүнйәрис.
- 4 – Онуң шәхерлери берк горалан ве кашаң.
- 5 – Ол ерде оларың гөрән әхли адамларының бойлары әпет узынды. Олар ол ерде әпет адамлары гөрдүлер.
- 6 – Диңе икиси.
- 7 – 10-сы.
- 8 – Гиделиң-де, ери басып алалың! Биз муны башарарыс!
- 9 – Калеп билен Ешува Худайдан горкдулар, бейлекилер адамлардан горкдулар.
- 10 – Худай!
- 11 – Худай олары Мүсүрден чыкарып, Фараондан азат этди ве тәсин гудратлар гөркезди.
- 12 – Бизе хер гүн Мукаддес Китабы окамак герек ве Худайы шөхратландырмак герек. Хош овалы айдымлар бизе Худайың бизиң үчин нәме эдендиги барада ятладяр. Бизе Худайы шөхратландырмак үчин ве Худайың Сөзүни биле өвренмек үчин месихилер билен ызыгидерли душуммак герек.
- 13 – Олар Худая гулак асмадылар ве Вада берлен юрда гирмедилер.
- 14 – Оларың Вада берлен юрды гөрмежекдиклерини айтды.
- 15 – Синай дагы билен Вада берлен юрдуң арасында 11 гүнлүк ёл барды. Эмма бу 40 йыл довам этди!
- 16 – Себәби олар Худая ынанмадылар.
- 17 – Олар хас говы, гөкдәки юрда — Тәзе Ярадылыша гарашдылар!
- 18 – Биз Иса ынанмалы ве Оңа бил багламалы!
- 19 – Ол чөлдә олар суз билен чөрек берди ве олары герекли әхли зат билен үпжүн этди.
- 20 – Ол Исадан дашлары чөреге өвүрмегини сорады.
- 21 – *“Ынсан диңе чөрек билен яшаман, әйсем Реббиң агзындан чыкян хер бир сөз билен хем яшаяр” дийип язылгыдыр.*
- 22 – Яшайыш Чөреги.
- 23 – Ол Худай билен гатнашыгымыза болан ачлыгымызы доюряр. Ол бизе Бакы яшайыш үчин ве ер йүзүнде хер гүн яшамак үчин зерур болан әхли затлары берип билер.
- 24 – Ол дири яшайыш сувуны берйәр.
- 25 – Ол Худай билен гатнашыгымыза болан тешнелигимизи гандыряр. Ол бизе Бакы яшайыш үчин ве ер йүзүнде хер гүн яшамак үчин зерур болан әхли затлары берип билер.
- 26 – Биз Мукаддес Китабы окамалы, дога-дилег этмели ве хер гүн Иса билен вагт гечирмели.

14-нҗи Сапак:

Мукаддес Китабың Тарыхы

8 Суратда

Шу вагта ченли өврененлеримизи гайталамак үчин, биз тутуш Мукаддес Китабы дүшүндирмек үчин бу суратлары уланарыс.

Биз биринжи сурат барада окарыс ве соңра топардан бир адам бу маглуматы окамаздан гайталап бермели. Соңра биз икинжи сурат барада окарыс ве кимдир бири муны гайталап берер. Хачанда биз иң соңка етенимизде, биз 8 сураты хем серетмезден гезекли-гезегимизе гайталарыс.

1. Ярадылыш

Худай әхли зады говы яратды. Худай илкинжи адамлар — Адам ве Хов билен Эрем атлы овадан багда гүрлешиди.

2. Гүнәниң башлангыжы

Адам билен Хов Худая табын болмадылар, олар иблисе табын болдулар. Шейдип, олар Худайың ялкавыны ве эбеди яшайшы йитирдилер.

Суратдакы яй (угур гөркезижи) Худайың олары багдан ве Өз хузурындан чыкарып ковандыгыны гөркезейәр.

3. Вадалар

Худай Ыбрайыма Өзи үчин айратын болжак **халкың** атасы болжакдыгыны вада берди.

Худай Ыбрайыма халк үчин **ер** вада берди, ол ерде Худай олар билен яшар.

Шейле хем Худай әхли халкларың Ыбрайым аркалы **ялканжакдыгыны** вада берди.

Тәч Худайың оларың говы патышасы болжакдыгыны гөркезйәр.

Әлемгошар Худайың Өз вадаларыны саклаяндыгыны гөркезйәр (Гелип чыкыш 9:13–16). Сиз хемише Оңа бил баглап билерсиңиз!

4. Мүсүрден чыкыш

Худайың халкы ят юрда Мүсүрде ерлешди, олар ол ерде гул болдулар. (Пирамидалар Мүсүри аңладяр).

Яй (угур гөркезижи) Худайың Өз халкыны Мүсүр гулчулыгындан халас эдендигини гөркезйәр.

5. Ер

Худай Өз халкыны Вада берлен юрда алып гелди. Эгер олар Худая табын болсалар, Худай олар билен яшажакдыгына ве олары ялкажакдыгына вада берди.

Агачлар ве сувлар мунуң говы ердигини гөркезйәр.

Эмма ысрайыллар Худая табын болмак ислемедилер ве олар Онуң билен өзлериниң айратын гатнашыгыны боздулар.

6. Иса Месих

Худай Халасгәр ибермек барадакы Өз вадасында дурды!

Иса Месих бизиң гүнәлеримиз үчин бир гезекде эбедилик гурбанлык болмак үчин хачда өлмәге гелди.

Соңра Ол өлүмден дирелди. Бу Онуң өлүми еңендигини гөркезйәр! Шейлеликте, инди биз ене-де Худайың досты болуп биййәрис!

7. Исаның доланып гелмеги

Иса шу вагт женнетде.

Яй (угур гөркезижи) Исаның дүнйәниң соңуна чыкмак үчин доланып гелжекдигини ве әхли адамлары хөкүм этжекдигини гөркезйәр.

8. Тәзе Ярадылыш

Биз Тәзе Ярадылышда тәзе, эбеди, Вада берлен ерде Худай билен яшарыс!

Шу хепдеде бу суратлары пайлашып билериңиз ялы, Худайың өзүңизе кимдир бирини ибермегини сорап, бири-бириңиз үчин дога-дилег эдиң.

15-нҗи Сапак:

Ешува

Чөлде кырк йыл сергезданчылык эденлеринден соң, Муса халкы Вада берлен юрдуң арачәгине гетирди. Мусаның өзи бу ере гирмеди.

Муса арадан чыкды ве Ешува тәзе ёлбашчы болды. Ешуваның везипеси Худайың халкыны Вада берлен юрда гетирмекди. Ешува оларә сөвешде ёлбашчылык әтмелиди.

Мусадан соң Худайың халкына ким ёлбашчы болды? [1]

Онуң везипеси нәмеди? [2]

Вада

Ешува 1:1–9-ы оқаң.

Худай Өз халкына нәме вада берди? (Мүсүрден Чыкыш 3:8) [3]

Эмма Кенганың адамлары гаты гүйчлиди. Ысрайылларың өзлери олары өзбашдак еңип биленокдылар. Оларә Худайың көмеги герекди.

Гелиң, Худайың Ешува нәме вада берендигини гөрелиң.

56–9-нҗы аятлар әдил гошгы ялыдыр. Көне Әхт еврей дилинде язылан. Еврей шыгырында иң мөхүм пикир көпленч гошгының ортасында ерлешйәр. Биринҗи ве соңкы бөлеклериң шол бирмеңзеш зады әйдяндыгына середин, шейле хем икинҗи ве иң соңкының өң янындакы бөлеклер хем шол бирмеңзеш зады әйдярлар, ве ш.м

- А. Хич вагт сени еке гоймарын, хич вагт сени еке ташламарын.
 Б. Дөзүмли хем мерт бол!
 Ч. Диңе дөзүмли хем мерт бол!
 Д. Онуң тутуш кануныны дыкгат билен ерине етир...шонда нирә гитсең-де үстүнлик газанарсың.
 Э. Гой, Төврадың сөзлери, Канун китабы сениң дилиңден дүшмесин.
 Э. Оны гиже-гүндиз аңыңда сакла,
 Д. Шондакы языланларың хеммесини дыкгат билен ерине етир, шонда сениң әхли ишлеринде үстүнлик ве абаданлык хемраң болар.
 Ч. ... дөзүмли хем мерт бол!
 Б. Горкма ве довла дүшме.
 А. ... чүнки сен нирә гитсең-де, ниреде болсаң-да, Худайың Реб сениң билендир!

Бу гошгуда эсасы пикир нәме? [4]

Әгер Ешува муны ерине етирсе, мунуң нетижеси нәме болар? (7-нҗи аят) [5]

Нәме үчин оңа горкмак я-да довла дүшмек герек дәл? (9-нҗи аят) [6]

Берҗай Болма

Ешува китабындан 21:43–45-и оқаң

Худайың Ыбрайыма вада берен юрдуның хайсы бөлегини ысрайыллар Ешуваның ёлбашчылыгында басып алдылар? (43-нҗи аят) [7]

Худай олар башга ене нәме берди? (44-нҗи аят) [8]

Мукаддес Язгының бу парчасына лайыклыкта, Худайың нәче вадасы амала ашды? (45-нҗи аят) [9]

Бу гудрат болды! Йөне бу ысрайыллар үчин аңсат болмады. Олар хер шәхер үчин сөвешмели болдулар. Эмма ахырсонунда, Худай ысрайыллара парахатчылык ве шатлык хөкүм сүрйән ери берди. Бу Худай билен оларың өйи болмалыды!

Нәме Үчин Олар Бу Адамлардан Дынмак Герек Болды?

Дүнйәнің нуры болмагы үчин, халк Вада берлен юртдан душманларыны ковуп чыкармалыды.

Бу душманлар башга худайлара сежде этдилер ве олар элхенч затлары этдилер, мунуң үстесине-де олар өз чагаларыны якып гурбан этдилер.

Худай бу адамларын эдйән затларыны йигренди ве Ол ысрайылларын бу эрбет ишлери гайталамакларыны ислемеди.

Нәме үчин олар бу адамлардан дынмак герек болды? [10]

Тәзе Әхт

Исаның дөврүнде, грек дили дүнйәнің бу бөлегинде хеммелериң уланян дилиди. Шонуң үчин Тәзе Әхт грек дилинде язылан.

Тәзе Әхт хайсы дилде язылан? [11]

Көне Әхт хайсы дилде язылан? [12]

Еврейче “Ешува” ады грекче “Иса” диймеги аңладяр.

Исаның ады нәмәни аңладяр? (Матта 1:21) [13]

Ешува Исаның кешбидир. Иса бизиң вепалы ёлбашчымыз, Ол бизи халас эдер ве бизи Тәзе Ярадылыша, бакы вада берлен ере саг-аман элтер! Бу Көне Әхтдәки Вада берлен юрда гаранда хас ажайып болар! Бу дүнйә бизиң өйүмиз дәл. Биз хакыкы өйүмизе тарап ёлда барярыс!

Иса гүнәсизди! Ол Худайың канунына долы табын болды. Ол ондан “сага я-да чепе өврүлмеди” (Ешува 1:7). Чөлде иблис тарапындан сынаг эдиленде, Иса Худайың сөзи билен “сөвешди” (Матта 4:1–11).

Исаның Ешува нәхили меңзешлиги бар? [14]

Иса Ешувадан нәхили тапавутланяр? [15]

Худай бу гүн бизиң нәхили сөвеш алып бармагымызы ислейәр?

Бу гүн Вада берлен юрт ёк. Худай бизи хакыкы бир бөлек ер үчин сөвешмәге ве ол ерде Худая боюн эгмейәнлериң хеммесини ёк этмәге чагырмаяр. Бизиң эсасы везипәмиз сөзлеримиз ве сөйгимиз аркалы адамлар мукаддес Худайың бардыгыны гөркезмекден ыбарат. Худай олары өрән гүйчли сөййәр, оларда бакы яшайшың болмагы үчин, Ол оларын гүнәлери үчин Ёз Оглуны өлмәге берди. Олар тутуш дүнйәнің Худайына гаршы баш галдырандыклары үчин тоба этмеклери герек!

Бу гүн бизиң везипәмиз нәме болуп дуряр? [16]

Биз рухы сөвеш алып барярыс. Иблис бизи хемише Худая боюн болмазлыга чагыряр. Эбеди Вада берлен ере етмезден өң, бизиң өңүмизде көп сөвешлер болар.

Ешува 1:16–17: Ысрайыллар Ешува нәме вада бердилер? [17]

Ысрайыллар еңиш газанмаклары үчин әхли затда өзлериниң ёлбашчысы Ешува табын болмалыдылар. Әдил шуңа меңзешликде, биз хем еңиш газанар ялы әхли затда өз ёлбашчымыз Иса табын болмалы.

Худай Өз халкыны Вада берлен юрда алып барып билмеги үчин Ешува билен болды. Эмма Исаның Өзи адама өврүлен Худайды. Шейлеликде, Ол икиси хем бизиң билен болян Худай ве бизи эбеди вада берлен ере алып барян баштутандыр.

Иса эсгерлерине (Өз ызына эерижилере) Матта 28:20-де нәме вада берди? [18]

Шейлеликде, биз Ешува 1:56–7-ни Исаның бизе йүзленийән сөзлери хөкмүнде окуп билйәрис.

Исаның хемише бизиң билендигини, Онун бизи дөзүмли ве мерт эдйәндигини билмегимиз үчин биз нәме этмели? [19]

Худайың сөзүни оканымызда, Худай бизе батыргайлык берйәр ве горкымызы айырыр!

Ысрайылларың хер бир шәхер үчин сөвешмели болшы ялы, биз хем хер бир гүнәли пикире ве херекете гаршы гөрешмели.

- Биз кими халамаярыс?
- Биз кими багышламадык?
- Хачан биз адамымыза я-да аялымыза гаранда өзүмизи хас көп сөййәрис?
- Биз гахарлананымызда, якынымыздакыларың үстүне гыгырярысмы?
- Телефонымызда биз эрбет затлара середйәрисми?

Нух барадакы сапак ядыңыздамы? Бизе дашымыздан говы гөрүнмек аңсат, ичимизден болса, биз чүйрән мивә меңзейәрис. Худайдан өзүңизи нәхили үйтгетмек ислейәндигини гөркезмегини сораң. Шонда сиз энчеме адамлара бакы Вада берлен ере етмәге, Исаның ызына эермәге көмек эдип билерсиңиз!

Гүнделик Юмушлар

Хер гүн рухы ярагларыңызы дакының (Ефеслилер 6:10–18), шонда сиз шейтаның бизе атян хер бир окуна гаршы берк дуруп билерсиңиз. Ятда саклаң, Худай бизиң үчин сөвешйәр ве бизи халас эдер. Бизиң везипәмиз мундан эл чекмели дәл я-да гачмалы дәл!

Жогаплары

- 1 – Ешува.
- 2 – Худайың халкыны Вада берлен юрда гетирмек үчин.
- 3 – Худай олары сүйт билен бал акян үйтгешик говы ере алып бармагы вада берди (мес топраклы ер, көп мал-гаралар болан ер).
- 4 – Гой, Төврадың сөзлери, Канун китабы сениң дилиңден дүшмесин.
- 5 – Ол нирә гитсе-де үстүнлик газанар.
- 6 – Чүнки ол нирә гитсе-де, Худайы Реб онуң билен болар!
- 7 – Әхли ерини.
- 8 – Ол оlara әхли душманларындан паракатлык берди.
- 9 – Оларың әхлиси амала ашды.
- 10 – Худай бу адамларың эден затларыны йигренйәрди ве Ол ысрайылларың бу эрбет ишлери гайталамакларыны ислемайәрди.
- 11 – Грек дилинде.
- 12 – Еврей дилинде.
- 13 – Худай халас эдйәр.
- 14 – Оларың икисиниңем ады “Худай халас эдйәр” диймеги аңладяр, икиси хем Худайың халкыны халас эдйәр ве Вада берлен ере алып баряр.
- 15 – Ешува ынсан болупдыр, шонуң үчин ол кәмил дэлди. Иса Худайың канунына долы табын болды.
- 16 – Бизе сөзлеримиз ве сөйгимиз аркалы адамlara өзлерини сөййән мукаддес Худайың бардыгыны гөркезмек герек. Оlara тоба этмек герек!
- 17 – Олар Оңа табын болжакдыкларына сөз бердилер.
- 18 – Мен тә дүнйәниң ахырына ченли хемише сизиң билен боларын.
- 19 – Бизе Худайың Сөзүни окамак герек, оны аңымызда сакламак герек ве оңа табын болмак герек.

16-нҗы Сапак:

Ысрайыл Сердарлары

Ысрайыл сердарлары китабында энчеме өрэн горкунч вакалар бар. Бу бизе нә дережеде Халасгәрин герекдигини гөркезйәр. Ол бу гараңкы дүньәде Нур болжак Халасгәрдир!

Хачанда биз Мукаддес Китапда элхенч вакалары оканымызда, бу бизе нәмәни ятладяр? [1]

Дүньәниң Нуры ким? (Йоханна 8:12) [2]

Сердарлар Худайың халкының ёлбашчылары ве халасгәрлери болдулар. Бу Ешува билен биринжи патыша Шавулың аралыгындакы дөвүрде болды. Бу 300 йыл довам этди. Бу дөвүр б.э.өң 1300–1000-нҗи йыллар төвереги болды.

Сердарлар ким болдулар? [3]

Айлав

Ысрайыл сердарлары 2:6–19-ы оқаң

Худай халка Вада берлен юрды берди, шейдип, олар дүньәниң нуры болуп билийәрдилер. Шейле хем бейлеки халклар өзлериң нәхили яшамалыдыгыны ве хақыкы Худая нәхили сежде этмелидигини олардан гөрүп билийәрдилер.

Эмма ысрайыл сердарлары китабында биз ысрайылларың Худая табын болмандыкларыны гөрийәрис.

Мунда өз-өзүни гайталаян бәш бөлүмли айлав бар:

1. Ысрайыллар башга хуайлар сежде эдйәрлер.
2. Худай олары жезаландыряр ве олары душманларының элине берйәр.
3. Олар көмек сорап, Худая ялбарялар.
4. Худай олар өзлерини халас эдер ялы сердар берйәр.
5. Сердар өлйәр.

Шундан соң айлав гайталаня.

Сердарлар китабында айлавың бәш бөлүми хайсылар? [4]

Сердарлар Билен Йүзе Чыкан Дөрт Меселе

1. Сердарлар бизиң үчин ызларына эермәге говы гөрелде болмадылар.

Бу китапдакы сердарлар бизиң үчин говы гөрелде болмадылар!

Меселем:

1. **Гидегон горкды** (6:27). Биз Худайы өл ве гуры гоюн йүңи билен сынамалы дөл! (6:36–40)
2. **Ефтах** самсык касам ичендиги үчин өз гызыны өлдүрди. (11:29–40).
3. Иң мешхур сердар — **Шимшондыр**. Ол өрән гүйчли болупдыр. Ол башга хуайлар сежде эдйән пилиштли гыза өйлөнди (14:1–2). Ол зына эдйән ахлаксыз аялларың янына гитди. Ол сачыны сырмазлык барадакы берен вадасыны бозды (16-нжы бап) — шейдип, ол өз бейик гүйжүни йитирди. Шейле хем ол хемише ар алды.

Олар бизиң үчин говы гөрелде болмадылар!

Тәзе Әхтде

Бизиң үчин говы гөрелде болян Халасгәр бар. Биз Онуң ызына эерип билерис. Ол горкмады, Ол гүнәсиз адамы өлдүрмеди, Ол ар алмады ве Ол пәк дурмушда яшады.

Бу адам ким? 1 Петрус 2:21–23-э середиң. [5]

2. Сердарлар диңе вагтлайын халас эдип билдилер.

Сердар өленде нәме болды? (2:19) [6]

Тәзе Әхтде

Бизде эбедилик халас эдип билйән Халасгәр бар!

Еврейлер 7:25: *Шейлеликде, Иса Өзи аркалы Худая гелйәнлери эбедилик халас этмеги башаряндыр. Чўнки Иса Месих олар үчин хемише Худая төвелла эдйәр.*

Нәме үчин Иса бизи эбедилик халас эдип билийәр? [7]

3. Сердарлар гүнә меселесини чөзмеги башармадылар.

Бүтин Сердарлар китабында биз ысрайылларың гитдигиче эрбетлешйәндигини гөрийәрис.

Худайың Өз халкына сөйгүсини үзнүксиз гөркездемеги ажайыпдыр!

Ондан көмек сорап ялбаранларында, Ол нәме этди? (меселем 3:9) [8]

Эмма сердар өленде, нәме болуп гечди? (2:19) [9]

Тәзе Әхтде

Бизде гүнә меселәмизи чөзен Халасгәримиз бар!

Худай нәме этди? (1 Ёханна 4:9–10) [10]

Худай bize нәме берди? (Ресулларың ишлери 2:38) [11]

Мукаддес Рух бизи Иса өрән көп меңзеш эдйәр. Ол бизиң дурмушымызда ишлейәркә, биз өрән аз гүнә эдйәрис, гүнлерде бир гүн биз Иса билен Тәзе Ярадылышда хич бир гүнәсиз яшарыс!

4. Сердарлар халкы өзлериның Патышасы — Худая боюн эгмәге ырып билмедилер.

Зебур 43:5-де Худай нәхили суратландырылар? [12]

Канун таглыматы 33:5-де Муса Худайың “Ешуруна (Ысрайылың ады) патыша боландыгыны” ыглан эдйәр.

Эмма **Ысрайыл Сердарлары 21:25** нәме диййәр? [13]

Ысрайыллар өзлеринде патыша ёк ялы яшадылар. Олары доландырмага хич ким ёкды. Олар Яхвениң патышалыгы астында яшамакларыны бес этдилер. Олар өз ислейишлери ялы яшадылар ве хас бетер эрбетлешдилер. Бу гаты эрбет болды!

Догры зады этмек үчин ысрайыллара нәме этмек герекиди? [14]

Худай бейлеки миллетлер ялы ысрайылларың хем өзлеринде патышаның болмагыны ислежекдиклерини билди. Шонуң үчин Худай оlara болжак патыша барада нәме айтды? (Канун таглыматы 17:14–20-ә середиң) [15]

Говы патыша тутуш халкы Худайың канунларына табынлыкда алып бармалы.

Көне әхти оканымызда, Ысрайылың әхли патышаларының дурмушында нәдогры ишлер эдендигини гөрйәрис. Эмма Худай Өз халкына гүнлерде бир гүн олары Худайың канунларына табынлыкда алып гитжек бир кәмил Патышаны ибержекдигини айтды.

Тәзе Әхтде

Бу аятларда Иса нәхили атландырылар?

Матта 2:2 [16]

Матта 27:37 [17]

Аянлык 19:16 [18]

Иса — бизе герек Патыша! Ол кәмил дурмушда яшады ве кануны амала ашырды (Матта 5:17).

Сердарларың нәхили дөрт меселеси болупдыр? [19]

Ким бизиң үчин говы гөрелде болуп дуряр? [20]

Ким бизи эбедилик халас эдип билияр? [21]

Гүнә меселесини ким чөзүп билияр? [22]

Ким кәмил Патыша? [23]

Сиз өз патышаңыза нәхили сежде эдйәрсиз?

Сердарлар Китабындан Биз Нәме Өвренйәрис?

1. Меси́хи дәллериң эдйән ишлерине өкүнмек өрән аңсат боляр.

Олар нәмә сежде эдйәрлер? [24]

Канун таглыматы 6:5: *Худайыңыз Ребби тутуш йүрегиңиз, әхли гүйжүңиз билен жан-тенден сөйүң.*

Худай бизден нәме ислейәр? [25]

2. Гүнә йүз өвүрерден өрән гүйчлидир. Бизе көмек герек.

Ёханна 8:36: *Шонуң үчин хем Огул сизи азат этсе, сиз, хакыкатдан хем, азат боларсыңыз.*

Биз нәдип гүнә этмегимизи гоюп билийәрис? [26]

Дине Иса бизи гүнәмизден халас эдип билийәр ве дине Иса бизиң йүрегимизи үйтгедип билийәр!

3. Худай бизи җезаландыряр, себәби Ол бизи сөййәр.

Еврейлер 12:5–6: *Оглум, Реббиң тербиесине бипервай болма, Онуң кәйинҗине рухдан дүшме. Чүнки Реб сөййәнини тербиелейәндир, кабул эден перзендине темми берйәндир.*

Реб кими җезаландыряр? [27]

Хачанда сизе нәмедир бир эрбет зат боланда, мунуң үсти билен Худайың сизе нәме өвретмек ислейәндигини сораң.

Бу әхли эрбет затларың Худайың җезасыдыгыны аңлатмаяр. Адамлара оларың эрбет зада дучар боландыклары Худайдан берлен җеза дийип айтмак говы дәлдир. Бейлекилере рехимдарлык билен гарамалы!

Римлилер 8:28–29: *Биз Худайы сөййәнлер ве Онуң максадына гәрә чагырыланлар үчин хемме задың оларың пейдасына эдилйәндигини билийәрис. Чүнки Худай олары эзелден сайлап-сечди ве **Оглуна меңзетмеги овалдан карар этди.** Ол муны Иса Месиҳиң көп санлы доганларының арасында новбахар болмагы үчин амал этди.*

Худай бизиң дурмушымызда кынчылыклары нәхили уланяр? [28]

4. Худай вепалы, мерхеметли ве рехим-шепагатлы.

Бизиң энчеме гезеклер Ондан йүз өврендигимизе гарамаздан, Ол бизи хемише эшидйәр ве Ондан көмек сорап ялбаранымызда бизи халас эдйәр. Кәбир адамлар Исаның ызына эермеклерини я-да йыгнага гелмеклерини бес эдйәрлер, себәби олар өзлерини гаты көп нәдогры карарлар эден ялы дуйярлар. Эмма Худай хемише багышлаяр, хемише тәзеден дикелдйәр ве хемише сөййәр.

Зебур 144:8: *Реб мерхеметли хем рехимли, гиң гөвүрли, садык сөйгә байдыр.*

Биз эрбет иш эденимизде нәмәни ятламалыдырыс? [29]

Биз Сердарлар китабындан нәме өврәйәрис? [30]

Әхли эрбет затлар — бу Худайдан җезамы? [31]

Биз башгалара нәхили гарамалы? [32]

Биз кынчылыклар барада нәме билйәрис? [33]

Худай бу китабың үсти билен бу гүн сизе нәме өвретди?

Жогаплары

- 1 – Бизе Халасгәр герек.
- 2 – Иса!
- 3 – Сердарлар Ешува билен биринжи патыша Шавулың аралыгындакы дөвүрдә Худайың халкының ёлбашчылары ве халасгәрлери болдулар.
- 4 – 1. Ысрайыллар башга худайлара сежде эдйәрлер.
2. Худай олары жезаландыряр ве олары душманларының элине берйәр.
3. Олар көмек сорап, Худая ялбарялар.
4. Худай оларә өзлерини халас эдер ялы сердар берйәр.
5. Сердар өлйәр.
- 5 – Иса!
- 6 – Ысрайыллар ене-де башга худайлара сежде этдилер ве бу гитдигиче хас эрбетлешди.
- 7 – Себәби Ол эбеди яшаяр!
- 8 – Ол оларә Халасгәр иберди.
- 9 – Ысрайыллар ене-де башга худайлара сежде этдилер ве бу гитдигиче хас эрбетлешди.
- 10 – Ол бизиң гүнәлеримиз үчин рехим-шепагат эдер ялы, Өз Оглуны иберди.
- 11 – Ол бизе Мукаддес Рух берди.
- 12 – Мениң патышам.
- 13 – *Шол дөвүрдә ысрайылларың патышасы ёкды; хер ким өз гөвнүне геленини эдерди.*
- 14 – Оларә өзлерини гүлчулыктан халас эден Патыша — Яхве табын болмак герекди.
- 15 – Ол ысрайыл адамы болмалы (ягны Яхве сежде эдйән болмалы). Ол көп аял, ат, алтын, күмүш эдинмели дәл. Ол Худайың канунларыны билмели ве олары ерине етирмели.
- 16 – Яхудыларың патышасы.
- 17 – Яхудыларың патышасы.
- 18 – Шаларың Шасы, таңрыларың Таңрысы.
- 19 – Сердарлар бизиң үчин ызларына эермәге говы гөрелде болмадылар.
Сердарлар диңе вагтлайын халас эдип билдилер.
Сердарлар гүнә меселесини чөзмеги башармадылар.
Сердарлар халкы өзлериниң Патышасы — Худая боюн эгмәге ырып билмедилер.
- 20 – Иса!
- 21 – Иса!
- 22 – Иса!
- 23 – Иса!
- 24 – Олар дини затлара, өлен адамлара, өз телефонына, өз улагына, өз кашаң өйүне сежде эдйәрлер.
- 25 – *Худайыңыз Ребби тутуш йүрегиңиз, әхли гүйжүңиз билен жан-тенден сөйрң.*
- 26 – Бизи Исаның халас этмеги герек.

- 27 – Өз сөййәнлерини.
- 28 – Худай әхли кынчылыклары бизиң Иса хас көп меңземегимиз үчин уланяр.
- 29 – Ягны Худай бизи хемише эшидйәр ве Ондан көмек сорап ялбаранымызда бизи халас эдйәр.
- 30 – Месиҳи дәл्लериң эдйән ишлерине өйкүнмек өрән аңсат боляр.
- Гүнә йүз өврерден өрән гүйчлидир. Бизе көмек герек.
- Худай бизи җезаландыряр, себәби Ол бизи сөййәр.
- Худай вепалы, мерхементли ве рехим-шепагатлы.
- 31 – Ёк.
- 32 – Рехимдарлык билен!
- 33 – Худай әхли кынчылыклары бизиң Иса хас көп меңземегимиз үчин уланяр.

17-нжи Сапак:

Патышалар

1-нжи ве 2-нжи Шамувел

Рус дилиндэки Мукаддес Китапда 1-нжи ве 2-нжи Патышалар китаплары түркмен дилиндэки Мукаддес Китапда 1-нжи ве 2-нжи Шамувел дийлип атландырылар, шейле хем рус дилиндэки Мукаддес Китапда 3-нжи ве 4-нжи Патышалар китаплары түркмен дилиндэки Мукаддес Китапда 1-нжи ве 2-нжи Патышалар дийлип атландырылар!

1-нжи Шамувелде биз Шамувел, Шавул ве Давут барада өвренйәрис.

Шамувел — ол пыгамбер ве соңкы сердар болупдыр. Ол ысрайыллара Худай барада өвретди ве олар өз гүнәлерини гөркезди.

Эмма ысрайыллар бейлеки миллетлер ялы болмак иследилер: Олар Худайың өзлериниң патышасы болмагыны илемедилер, олар хақыкы ынсан патыша иследилер. Шонуң үчин Худай олар Шавулы берди.

Шавул биринжи патыша болды. Ол Худая боюн болманда, Худай оңа инди патыша болуп билмежекдигини айтды.

Соңра Худай олар башга патыша берди — онуң ады нәме? [1]

Ол нәхили адам болупдыр? (**Ресулларың ишлери 13:22**) [2]

Давут Ысрайылың иң бейик патышасы болды. Биз Давудың патышалыгы барада **2-нжи Шамувелде** окаярыс. Биз ол барада индики сапакда гүррүң эдерис.

Шамувел ким болупдыр? [3]

Шавул ким болупдыр? [4]

Давут ким болупдыр? [5]

1-нҗи ве 2-нҗи Патышалар

Давутдан соң индики патыша ким болды? [6]

Ол нәме гурды? (1-нҗи Патышалар 6:1–2) [7]

Ол нәхили адам болупдыр? (1-нҗи Патышалар 10:23) [8]

Сүлейманың патышалык эден дөврүнде ысрайылларың дурмушы нәхили болупдыр? (1-нҗи Патышалар 4:25) [9]

Бу Тәзе Ярадылышың кешби болды!

Эмма соңра Сүлейман гүнә этди. Ол нәме этди? (1-нҗи Патышалар 11:1–13) [10]

Шейлеликте, биз Сүлейманың патышалыгы нәхили вейран эдендигини гөрйәрис.

Худайың оңа гахары гелди. Шонуң үчин онуң оглуның патышалык эден дөврүнде Худай патышалыгы икә бөлди:

Демиргазык бөлеги **Ысрайыл** дийлип атландырылды ве оңа он тире дегишлиди.

Гүнорта бөлеги **Яхуда** дийлип атландырылды, оңа ики тире дегишлиди: Бенямин ве Яхуда.

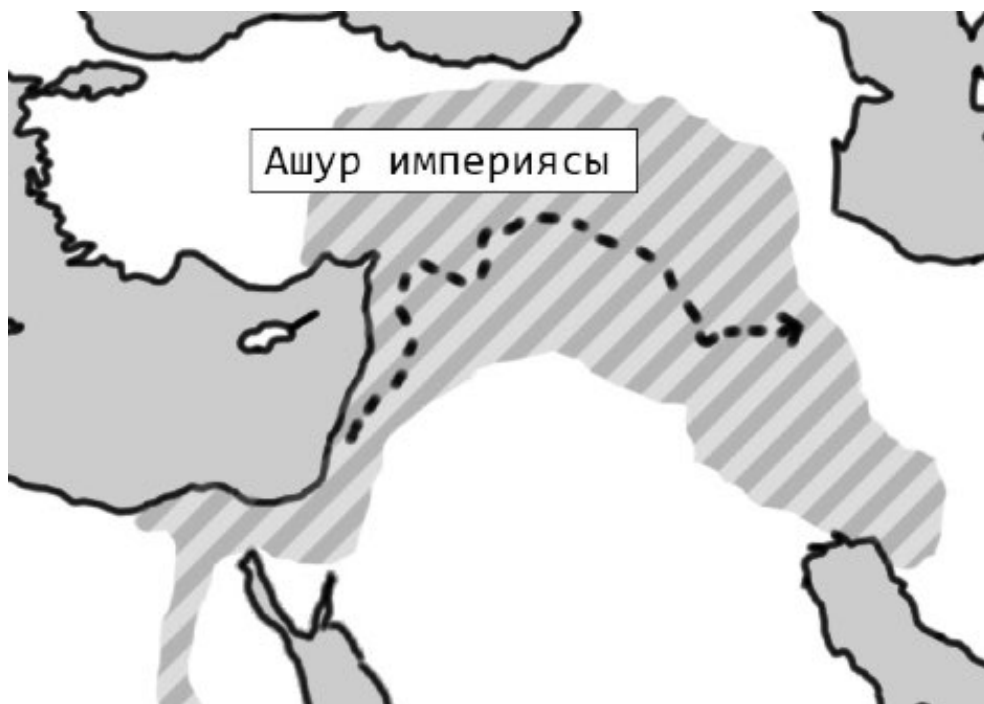
Демиргазык бөлегиниң ады нәмеди? [11]

Гүнорта бөлегиниң ады нәмеди? [12]

Ысрайыл

200 йылың довамында Ысрайылың үстүнден 20 саны эрбет патыша хөкүмдарлык этди. Олар башга худайлар сежде этмеклиги голдадылар. Ысрайылың патышалары гитдигиче хас эрбетлешдилер. Худайың халкы гитдигиче Худайдан хас дашлашды.

Ахырсоңы, Худай Ысрайылы басып алмак үчин Ашур империясыны иберди. Олар көп адамлары өлдүрдилер ве көп адамлары есир эдип, Ашура алып гитдилер. Бу б.э.өң 722-нжи йылда (Иса догулмаздан 722 йыл өн) болуп гечди (2-нжи Патышалар 17:5–23). Карта середин, ондакы чызыклар адамларың нирэ сүргүн эдилеп экидилендигини гөркезйәр.

Ысрайыл патышаларының нәчеси говы болупдыр? [13]

Бизиң эрамыздан өң 722-нжи йылда Ысрайылы ким басып алды? [14]

Яхуда

350 йылың довамында Яхуданың үстүнден 20 патыша хөкүмдарлык этди. Кәбир патышалар говы, кәбирлери эрбет патышалар болдулар. Шонуң үчин Яхуда халкы эдил ысрайыл халкы ялы гитдигиче Худайдан хас дашлашды.

Ахырсоңы, Худай Яхуданы басып алмак үчин Бабыл империясыны иберди. Олар көп адамлары өлдүрдилер ве көп адамлары есир эдип, Бабыла алып гитдилер. Бу б.э.өң 586-нжы йылда (Иса

догулмазындан 586 йыл өң) болуп гечди (2-нҗи Патышалар 25-нҗи бап). Оларың сүргүн эдилеп нирә әкидилендигини гөрмек үчин карта середин.

Яхуда патышаларының нәчеси говы болупдыр? [15]

Бизиң эрамыздан өң 586-нҗы йылда ким Яхуданы басып алды? [16]

Худайың хөкүми гутарныклыдыр:

Мусаның ёлбашчылыгында халк азат эдилди, әмма олар хәзир ене гулчулыкда.

Ешуваның ёлбашчылыгында юрт халка берилди. Хәзир олар өз юрдуны йитирдилер.

Шамувелиң ёлбашчылыгында халка патыша берилди. Хәзир патыша агдарылды.

Давудың ёлбашчылыгында халк душманлары еңип, эркинликден леззет алдылар. Хәзир олар еңилдилер.

Сүлейманың ёлбашчылыгында Худайың адамлар билен биле болмагы үчин ыбадатхана гурулды.

Хәзир ыбадатхана вейран эдилди.

Худай Өзүне табын болян адамлары ялкамак ве Өзүне ызыгидерли табын болмаянлары жезаландырмак барадакы вадаларыны саклая (Канун таглыматы 28:1–2, 15).

Көне Әхтде Худайың Өз вадаларыны саклаяндыгыны биз нәдип гөрүп билйәрис? [17]

Худай гүнәни җезаландырмалы, эмма гең галдырыжы зат, Ол диңе бир адалатлы Худай болман, әйсем рехимдар Худайдыр.

Яхуда сүргүни башланандан етмиш йыл геченден соң нәме болды? (2-нҗи Йыл Язгылары 36:20–23) [18]

Шейле хем Худай Давудың несиллерини горады. Худай Давуда онуң несиллеринден бириниң әбедилик хөкүм сүрҗек кәмил патыша, Месих болжакдыгыны вада берди. Халк сүргүнликден Яхуда гайдып геленлеринде, оларың арасында Зерубабел атлы Давудың несли барды.

Муңа гарамаздан Худайың халкы инди хич хачан (дине Исадан йүз йыл өң гысга дөвүрден башга вагты) өзге ят юртларың гөзегчилигинден азат болмады. Олар өзлеринде азатлык болмагыны, өзлериниң юрдуның болмагыны, өзлеринде говы патыша, душманларыңдан паракатчылык, Худая хақыкы сежде әдип билерлери ялы ерлериниң болмагыны күйседилер.

Тәзе Әхт

Иса нәме гетирмек үчин гелди? (**Марк 1:14–15**) [19]

Патыша ким? (**Матта 2:2**) [20]

Матта 12:42-де Иса нәхили суратландырылар? [21]

Яхудылар Исаның дөврүнде Месихе гарашярдылар. Ол Сүлейманың патышалыгы ялы шөхратлы патышалыгы гетирмелиди. Эмма Исаның Патышалыгы Сүлейманың патышалыгына гаранда хас аҗайып болар. Исаның Патышалыгында хас көп паракатлык, хас көп байлык ве хас көп шатлык болар!

Биз Исаның аҗайып патышалыгына нәдип дүшүп билерис? [22]

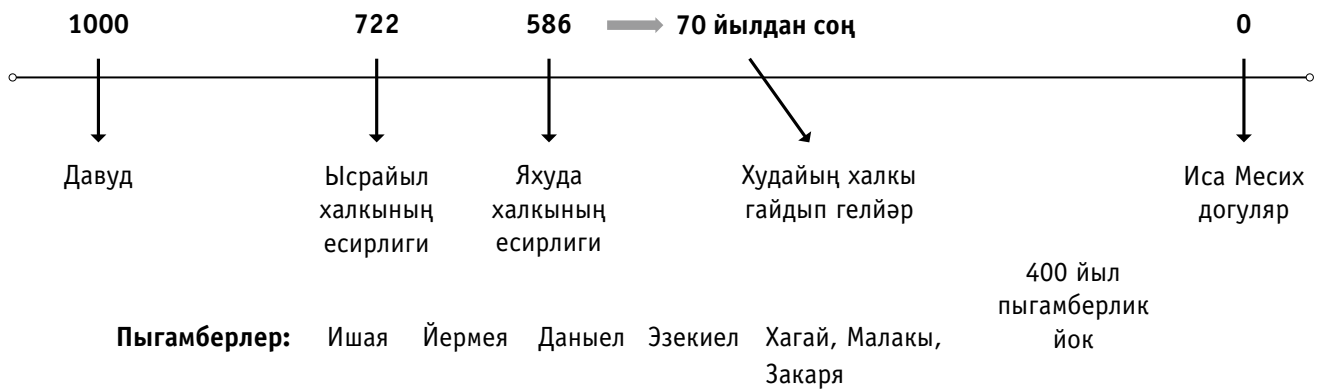
Сен дурмушыңың хайсы угурларында Иса Патыша табын болмаярсың?

Жогаплары

- 1 – Давут.
- 2 – Ол Худайы сөйди.
- 3 – Ол пыгамберди ве сердарды.
- 4 – Ол биринҗи патыша болды.
- 5 – Ол икинҗи патыша болды ве ол Ысрайылың иң бейик патышасы болды.
- 6 – Онуң оглы Сүлейман.
- 7 – Ол ыбадатхана гурды.
- 8 – Худай оны тутуш дүнийәде иң акыллы ве иң бай адам этди.
- 9 – Худай онуң патышалыгыны өрән бай ве паракхат этди.
- 10 – Ол өзге халклардан болан көп аяллара өйленди ве соңра оларың худайларына сежде этди.
- 11 – Ысрайыл.
- 12 – Яхуда.
- 13 – 20-синиң әхлиси әрбет болды!
- 14 – Ашурлар.
- 15 – 20 патышадан кәбирлери говы, кәбирлери болса әрбет патышаларды.
- 16 – Бабыллар.
- 17 – Ол Өзүне табын болянлары ялкаяр. Ол оlara азатлык, ер, патыша, душманларындан паракхатлык ве Худая сежде эдип билерлери ялы ыбадатхана берди. Шейле хем Ол Өзүне ызыгидер боюн әгмейәнлери жезаландыряр ве олары бу берекетлерден махрум эдйәр.
- 18 – Тәзе патыша, Куреш атлы парс патышасы ысрайыллара өйлерине доланып билжекдиклерини ве ыбадатхананы тәзеден гуруп билжекдиклерини айтды.
- 19 – Худайың Патышалыгы.
- 20 – Иса.
- 21 – Сүлеймандан хас бейик болан Бири.
- 22 – Биз Исаның Патышалыгына табын болмалы!

18-нҗи Сапак:

Давут — иң Бейик Патыша!

Давут хачан яшады? [1]

Давут патышаның шалыгындан соң, Худай Өз халкы билен геплешмек үчин көп пыгамберлери иберди.

Мукаддес Китабы язан пыгамберлер бизиң эрамыздан өң Иса ченли 800-нҗи йылдан 400-нҗи йыл аралыгында яшадылар.

Бизиң эрамыза ченли 400-нҗи йылдан соң Худай хич хили пыгамбер ибермеди.

Мукаддес Китабы язан пыгамберлери Худай хайсы йылларда иберди? [2]

Худай Давуды гүнлерден бир гүн Худайың ибержек Патышасы Месихе Өз халкыны тайярламак үчин уланды. Давудың дурмушы Месихиң кешби болды ве Худай Давуда Месих барада адатдан дашары вадалар берди.

Давут Месихиң Кешби Болды

1. Ол Бейтуллахамда догулды.

Давут ниреде догулды? (**1 Шамувел 17:12**) [3]

Иса догулмазындан 700 йыл өң Мика пыгамбериң сөзлерине гөрә, гүнлерде бир гүн Худайың Месихи ниреден гелер? (**Мика 5:2**) [4]

Тәзе Әхтде Иса ниреде догулды? (**Лука 2:4–7**) [5]

2. Ол Худайың халкыны халас этди.

1-нҗи Шамувел 17:48–53-де Давут әпет Жалуды өлдүренде, ол ысрайыллар үчин нәме этди? [6]

Тәзе Әхтде Иса хачда өленде, Ол Өзүне ынанянлар үчин нәме этди? (**Йоханна 3:16–17; Колосиялылар 1:22; Еврейлер 2:14**) [7]

Шейлеликте, Давут Месихиң кешбидир, **Гелип чыкыш 3:15-де** Худайың вада берши ялы, Месих иблиси ёк эдер.

3. Ол көп эжир чекип, месх эдилди.

Көне Әхтде ким месх эдилди? (**Левилер 21:10; 1 Шамувел 10:1**) [8]

Көне Әхтде Шавул патыша Давуды ызарлады (Сиз бу барада **1-нҗи Шамувел 18–31-нҗи бапларда** окап билерсиңиз). Шол дөвүрде Давут көп мезмурлары (Зебурдакы нагмалары) язды, булар Месих барадакы пыгамберлиге өврүлди.

Месих сөзи “месх эдилен” диймеги аңладяр. Тәзе Әхтде Иса Месих — Худайың вада берен Патышасы я-да месх эденидир. Ол — бизиң үчин эжир чекип, хачда өлен Месихдир.

Давут нәхили эжир чекди? [9]

Давут эжир чекен дөврүнде нәме язды? [10]

Иса нәхили эжир чекди? [11]

4. Ол бейик патыша болды.

Ахырсоңы, Давут Ысрайылың иң бейик патышасы болды. Онуң патышалыгының ахырында, Ысрайыл гүндогарда Евфрат дерясындан, гүнбатарда тә Мүсүре ченли яйрады.

Тәзе Әхтде Иса патышаларың Патышасы, Ол тутуш ер йүзүне хөкүмдарлык эдер! (Филипилилер 2:9–11)

Давут ве Иса нәхили патышалар болдулар? [12]

Давут хайсы 4 усул боюнча Месиҳиң гелжегиниң нусгасы болды? [13]

1.

2.

3.

4.

Месиҳи Гөркезйән Вадалар

2-нжи Шамувел 7:1–16-ны оқаң.

Шол вагта ченли ол ерде ыбадатхана ёкды ве ысрайыллар Худая Мукаддес чадырда сежде эдипдирлер.

Эмма бу бапда Давут нәме этмек ислейәр? [14]

Нәме үчин? [15]

Худай Давутдан көп разы болды. Эмма Худайда хас говы мейилнамалар барды. Худай Давудың оглы Сүлейманың ыбадатхана гурмагыны иследи.

Муңа гарамаздан Худай Давуда үч саны ажайып вадалар берди.

Худай 10-нжы аятда нәме вада берди? [16]

Худай оlara хич гутармажак ве хич кимиң заяламажак ерини бермек ислейәр.

Эмма биз ысрайылларың Худайың гаршысына баш галдырмакларыны довам эдендиклерини билйәрис.

Өз Худайы болмагыны ислемәнлеринде, Худай өз халкына нәдип бакы ховпсуз ер берип билер?

Шейлеликте, пыгамберлер бакы ховпсуз өй барадакы ваданың адамlara Месиҳ геленде ажайып гелжегиң болжакдыгыны гөркезендигине дүшүнип башладылар (меселем Ишая 60:11).

Худай 15-нжи аятда нәме вада берди? [17]

Давудың оглы ыбадатхана гурар. Ыбадатхана — Худайың Өз халкы билен яшажак еридир. Эмма Худай Өзүне гаршы хемише баш галдырян халк билен яшап билмеди.

Шейлеликте, пыгамберлер бу ваданың хем адамлар Месихиң эбеди барлыгыны гөркезендигине дүшүнип башладылар (меселем Эзекиел 48:35).

Худай 12-нҗи, 13-нҗи ве 16-нҗы аятларда нәме вада берди? [18]

Эмма патышалар гитдигиче хас бетер эрбетлешенлеринде, бу нәхили амала ашып билер?

Шейлеликте, пыгамберлер бу вадаларың әхлисиниң адамлар Давудың неслинден гелжек Месихиң Патышалыгыны — кәмил Патышаны гөркезендигине дүшүнип башладылар (меселем Ишая 9:6–7).

Худай Давуда хайсы үч ваданы берди? [19]

1.

2.

3.

Иса Давудың неслинденди. Ол Худайың вада берен бакы Патышасыдыр. Ол бизи Өзи билен эбедилик биле яшаҗак бакы ховпсуз өйүне алып гидер.

Ёханна 14:1–3: *Йүрегиңиз гусса батмасын. Худая иман эдиң, Маңа иман эдиң. Атамың өйүнде яшамага ер көндүр. Шейле болмаса, Мен сизе: “Ер тайынламага барярын” диермидим? Гидип, сизиң рчин ер тайынланымдан соңра, ене гелип, сизи Өз яныма алып гидерин. Мениң болян еримде сиз хем боларсыңыз.*

Иса бу аятларда нәме вада берйәр? [20]

Шейле хем биз бу өй барада Аянлык китабында окаярыс:

Аянлык 21:3–4: *Худайың месгени инди ынсанларың арасындадыр! Ол инди ынсанларың арасында месген тутар. Олар Онуң халкы боларлар, Ол хем олар билен болуп, оларың Худайы болар.*

Бакы ховпсуз өйүмизде бизиң билен ким яшар? [21]

Шейлеликте, гелиң, Худая гаршы баш галдыран ве Худайың җезаландырмалы болан ысрйылларына меңземәлиң.

Гелиң, Худайың гөвнүнден турмак үчин җан эделиң ве Иса бизи бакы ховпсуз өйүмизе алып гитмек үчин гайдып геленде тайын болалың!

Сиз хайсы ёллар билен Худая баш галдырыңыз? Сиз өз пикирлериңизде, сөзлериңизде ве херекетлериңизде хайсы ёллар билен Худайы нәгиле эдйәрсиңиз?

Бизе нәме этмек герек? Тоба этмек!

Гошмача: Ыбадатхана Эдил Эрем Багына Меңзешди

Мукаддес чадыр, соңра ыбадатхана Худайың адамларына Эрем багыны ятлатды.

- Эрем багында **овадан агачлар ве гүллер** барды. Ыбадатхана бага меңзеш болар ялы эдилип безелди. Нарлар ве гүллер чекилди ве ыбадатхананың ич тарапында оюлып ясалды (1-нжи Патышалар 7:16–20).
- Эдил Эрем багында **алтының ве гымматбаха дашларың** болшы ялы, ыбадатхана хем алтын ве гымматбаха дашлар билен **безелди** (1-нжи Патышалар 7:48–50; 2-нжи Йыл Язгылары 3:6).
- Эдил Эрем багында **Худайың йөрейши** ялы, мукаддес чадыр (ыбадатхана) халкың ортасында боланда, Худай Өз халкының арасында “йөреди” (Левилер 26:11–12).
- Эрем багының **чыкалгасы гүндогар тарапында болшы** ялы, ыбадатхананың чыкалгасы хем гүндогар тарапындады (Езекиел 47:1).
- Эрем багының **чыкалгасыны керупларың горайшы** ялы (Гелип чыкыш 3:24), керупларың шекили хем ыбадатхананың перделерине нагышланып чекилди (2-нжи Йыл Язгылары 3:14). Адамлар иң мукаддес отага гирип билмезлери ялы, керуплар гирелгәни Худайың горандыгыны алааматландырдылар. Әхт сандыгының үстүнде алтындан ясалан ики саны керуп дурды. Олар Худайың шейле мукаддесдигини, адамлар Оңа якынлашып билмежекдигини аңладярдылар.
- Эрем багындан **деря** акярды, соңра ол дөрт деря бөлүнип, бүтин дүнийә яшайыш берйәрди. Эзекиел 47-нжи бапда хем Худай гелжек барада гөрнүш берди, ягны Төзе ыбадатханадан деря акып, хеммелере яшайыш берйәрди.

Ыбадатхана Худайың халкына Эрем багы барада нәхили ятлатды? [22]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Жогаплары

- 1 – Бизиң эрамыздан 1000 йыл өң/Иса догулмаздан 1000 йыл өң төвереги.
- 2 – Бизиң эрамыздан өң 800–400-нҗи йыларда.
- 3 – Бейтуллахам дийлип атландырылан кичи шәхерде.
- 4 – Бейтуллахамда.
- 5 – Бейтуллахам.
- 6 – Ол олары пилишттилерден халас этди.
- 7 – Ол олары өлүмден, гүнәден, шейтандан халас этди.
- 8 – Баш руханылар ве патышалар.
- 9 – Шавул патыша оны көп йыллап ызарлады.
- 10 – Ол көп мезмурлар язды, олар Месих барадакы пыгамберлиге өврүлди.
- 11 – Ол бизиң үчин хачда өлди.
- 12 – Давут Ысрайылың иң бейик патышасы болды ве Иса тутуш ер йүзүне хөкүмдарлык этжек шаларың Шасыдыр!
- 13 – 1) Ол Бейтуллахамда догулды,
2) ол Худайың халкыны халас этди,
3) ол көп эҗир чекип, месх эдилен патыша болды ве
4) ол бейик патыша болды.
- 14 – Ол Худай үчин кашаң, овадан ыбадатхана гурмак иследи.
- 15 – Ол Худая хормат гоймак иследи.
- 16 – Худай бакы ховпсуз өй вада берди.
- 17 – Онуң сөйгүси хич хачан олардан алынмаз. Худай эбедилик олар билен болар!
- 18 – Худай Өз халкында хемише патышаның болжакдыгыны, онуң Давудың неслинден болжакдыгыны вада берди.
- 19 – 1) Худай бакы ховпсуз өй вада берди;
2) Худай эбедилик олар билен болар;
3) шейле хем Худай Өз халкында хемише патышаның болжакдыгыны, онуң Давудың неслинден болжакдыгыны вада берди.
- 20 – Ол бизи Өз Атасының өйүне (бизиң бакы ховпсуз өйүмизе) алып гитмәге гелер.
- 21 – Худайың Өзи!
- 22 – 1) Ол ерде овадан агачлар ве гүллер,
2) алтын ве гымматбаха дашлар барды.
3) Худай ол ерде йөреди,
4) онуң чыкалгасы гүндогар тарапындады,
5) керуплар чыкалганы горадылар ве
6) деря (гелжек барадакы гөрнүш) ер йүзүне яшайыш берди.

19-нҗы Сапак:

Пайхас Китаплары: Эйюп

Пайхас китаплары 5 китапдан ыбарат:

Эйюп

Зебур

Сүлейманың пәхимлери

Сүлейманың Вагыз китабы

Сүлейманың Нагмалар нагмасы

Бу бәш китап бизе Худайың гөвнүнден туруп, башгалар үчин ялканыш болмак үчин пайхаслы яшамага көмек эдйәр.

Бу китапларда көп гошгылар ве айдымлар бар. Гошгылар ве айдымлар бизиң йүрегимизе гүйчли тәсир эдйәр. Олар көпенч бизе иң чуң дуйгыларымызы ве эмосияларымызы беян этмәге көмек эдйәрлер. Худай бизе дуйгылар берйәр, эмма олар көпенч гизлин болярлар. Зебур бизе йүрегимизин төрүндәки дуйгылары гөрмәге ярдам эдйәр ве бу дуйгылары Худая ачмага көмек эдйәр. Хачанда биз шейле эденимизде, Худай бизе теселли берип билийәр, шыпа берйәр ве бизи тәзеден дикелдйәр.

Бу бәш пайхас китабы адамларың башдан гечирйән көп затлары барада, эжир чекме, сөйги ве нәдип пайхас тапмалыдыгы барада гүррүң берйәр. Бу бәш китап хемише бизе Худая тарап өврүлмеги ве Онуң ажайып садыклыгыны гөркезйәр.

Худай бу китаплар аркалы бизиң билен геплешмеги говы гөрйәр!

Нәхили 5 саны пайхас китаплары бар? [1]

Эйюп

Эйюп — бу эжир чекен адам барадакы тарыхдыр. Бу китаба дүшүнмек үчин бизе оны долы окамак герек.

1-нҗи ве 2-нҗи баплары окаң.

Эйюп көп задыны йитирйәр. Ол нәме йитирйәр? [2]

Бизиң Үчин Гөрелде

1. Ол **1:21-де** нәме диййәр? [3]

Сиз муны өз сөзлериңиз билен нәхили айдарсыңыз?

Бу бизиң үчин ажайып гөрелдедир: хатда биз ислендик кынчылыклар дучар боланымызда хем, Худайы шөхратламагы өвренимели.

2. Ол **2:10-да** нәме диййәр? [4]

Сиз муны өз сөзлериңиз билен нәхили айдарсыңыз?

Худайың бизе берйән әхли затларының хеммесини, говусынам, эрбединем биз табынлык билен кабул этмели.

3. Эмма Эйюп кәмил адам дәлди. Ол Худая гахарланды.

Ол **3:11-де** Худайдан нәме сораяр? [5]

Бу хем бизиң үчин говы гөрелде болуп дуряр. Биз Худая өз дуйгыларымыз барада гүррүң бермели. Худай дүшүнйәр ве Ол бизиң Өзи билен ак йүрекден геплешмегимизи ислейәр. Ол бизиң өз агырыларымыз себәпли Ондан йүз өвүрмегимизи ислемайәр. Эйюп өз агырыларында ве әжир чекмелеринде Худая бил багламагы өврени.

Хайсы 3 ягдайда Эйюп бизиң үчин гөрелде болуп дуряр? [6]

1.

2.

3.

Худая Сораглар

Эйюп нәме үчин әжир чекйәндигини билмек ислейәр. Худай онуң сорагларына жогап бермейәр. Эмма соңра 38–41-нҗи бапларда Худай онуң билен душущяр ве бу онуң үчин етерлик боляр.

Хачанда Худай гепләнде, биз Худайың бизиң сорагларымыза жогап бермәге борчлы дәлдигине дүшүнйәрис. Худай хемме зада гөзегчилик эдйәр. Худай әхли задың үстүнден хөкүмдарлык сүрйәр. Бизе хемме зада дүшүнмек герек дәл, бизе хемме затда Худая бил багламак герек. Хачанда биз говы вагтда-да, эрбет вагтда-да догручыл боланымызда, Худай хошал боляр.

Биз Худайдан нәмә гарашярыс? [7]

Худай бизден нәмә гарашяр? [8]

Шовлы Тамамланма

42:7–17-ни оқаң.

Көне Әхтде өлүмден соң нәмәнің боляндыгы гаты дүшнүкли дәл. Бу аятлар Әйюбың әхли әжир чекмелеринден соң Худайың оны нәхили ялкандыгыны гөркезйәр. Биз Тәзе Әхтде Худайың бизе бу ердәки дурмушымызда шейле шовлы тамамланманы вада бермейәндигини гөрйәрис. Бизинң үчин бу бап бизинң гөз өңүне гетирип билшимизден хем хас овадан болжак — Тәзе Ярадылышың кешбини гөркезйәр!

Әйюбың соңы бизе нәмәни ятладяр? [9]

Гошмача

Дине бир гезек Әйюп, диреленден соң Худай билен душумак умыдыны ағзады. **Әйюп 19:25–27** оқаң.

Гүнә ве Әжир Чекме

Онуң достлары хачанда адам әжир чексе, бу онуң гүнә эдендигиниң аламатыдыгыны айдярлар. Әйюп өзүниң гүнәси зерарлы әжир чекмейәндигини билйәр, себәби ол говы адамды. Китабың көп бөлегинде, Әйюп бу барада достлары билен жеделлешип гечйәр!

Бу китап бизинң әжир чекмелеримизинң хемише гүнә эдендигимиз себәпли болмаяндыгыны бизе өврөдйәр. Иса хич хачан гүнә этмеди, Ол инкәр эдилмә, адалатсызлыга ве ёвуз өлүме дөз гелди. Ол бизинң әхли чекйән әжирлеримизинң соңуна чыкмак үчин әжир чекди!

Бу хачан болар? [10]

Шол бир вагтда биз өзүмизинң әхли әжир чекмелеримизи Худайың өз бәхбидимиз үчин уланяндыгыны билйәрис, меселем:

Якубың китабы 1:2–4: Бизинң әжир чекмелеримизи дурмушымызда Худай нәдип өз бәхбидимиз үчин уланяр? [11]

Әжир чекенимизде, сайлавымыз бар: гахарлы ве өйке-кинели гарап билерис я-да муны Иса ялы болмак үчин бир пурсат хөкмүнде гөрүп билерис.

Еврейлере хат 13:5-де Худай бизе нәме вада берди? [12]

Эгер кимдир бири әжир чекйән болса, бу онуң гүнә эдендигини аңладярмы? [13]

Өң хич хачан эрбетлик этмедик болса-да, әжир чекен адамы мысал гетирип билйәңизми? [14]

Инди хачан хич хили әжир чекме болмаз? [15]

Бизиң әхли әжир чекмелеримизи Худай нәдип бизиң бәхбидимиз үчин уланяр? [16]

Әжир чекенимизде, нәхили сайлавымыз бар? [17]

Еврейлере хат 13:5-де Худай бизе нәме вада берди? [18]

Гой, Худай бизе дурмушымыздакы әхли кынчылыклар үчин ялканышлар берсин!

Эйюп китабының үсти билен Худай бизе нәме өвретди?

Жогаплары

- 1 – Эйюп,
Зебур,
Сүлейманың пәхимлери,
Сүлейманың Вагыз китабы,
Сүлейманың Нагмалар нагмасы.
- 2 – Эмләк, чагалар ве соңра саглык.
- 3 – Ялаңач индим бу дүнйә, ялаңач-да доланарын о дүнйә, берен-де Ребдир, алан-да Ребдир. Гой, Реббиң адына алкыш болсун!
- 4 – Худайдан ягшылыгы кабул эдип, яманлыгы кабул этмәлими?
- 5 – Нәме үчин мен дүнйә инипдирин?
- 6 – 1) Хатда биз ислендик кынчылыклар дучар боланымызда хем Худайы шөхратландырмагы өвренмели.
2) Худайың бизе берйән әхли затларының хеммесини, говусынам, эрбединем табынлык билен кабул этмели.
3) Биз Худая өз дуйгыларымыз барада гүррүң бермели.
- 7 – Ол бизиң әхли сорагларымыза жогап бермезлиги мүмкин, йөне биз Оны гөзләнимизде, Ол бизиң билен душущар.
- 8 – Биз говы вагтда-да, эрбет вагтда-да Оңа ынанмалы.
- 9 – Тәзе Ярадылышы.
- 10 – Ол бизи Тәзе Ярадылышдакы өйүне алып гитмек үчин доланып геленде.
- 11 – Бизиң иманымызың сыналмагы чыдамлылык дөрөдйәр, чыдамлылык болса, бизиң хич бир кемчиликсиз, кәмил ве берк болмагымыз үчин бизде өсмелидир.
- 12 – Мен сизи хич вагт еке ташламарын, терк этмерин.
- 13 – Ёк.
- 14 – Иса.
- 15 – Хачанда Иса бизи Тәзе Ярадылышдакы өйүне алып гитмек үчин доланып геленде.
- 16 – Бизиң иманымызың сыналмагы чыдамлылык дөрөдйәр, чыдамлылык болса, бизиң хич бир кемчиликсиз, кәмил ве берк болмагымыз үчин бизде өсмелидир.
- 17 – Биз муңа гахарлы ве өйке-кинели гарап билийәрис я-да муңа Иса хас көп меңземәге мүмкинчилик хөкмүнде середип билийәрис.
- 18 – Мен сизи хич вагт еке ташламарын, терк этмерин.

20-нҗи Сапак:

Пайхас Китаплары: Зебур

Билйәңизми нәме ...?

- Зебур Мукаддес Китапда Йермеядан соң икинҗи улы китапдыр.
- Китапда 150 мезмур бар.
- Бу китапдакы мезмурлар 700 йылың довамында язылыпдыр.
- Бу мезмурларың көпүсини Давут язды. Шейле хем, бу мезмурларың кәбирини Муса, Сүлейман, башга-да көп адамлар яздылар.
- Тәзе Әхтиң авторлары Көне Әхтдәки ислендик башга китаплара гаранда Зебурдан хас көп аятлары уландылар. Зебурың мезмурларындан алнан аятлар Тәзе Әхтде 4 китапдан башга әхли китапларда бар!
- Көне Әхтдәки ислендик башга китаплара гаранда Зебур китабында Месих барадакы пыгамберлик хас көп.
- Зебур — Тәзе Әхтде еврейлер үчин, шейле хем Иса үчин мезмурлар китабы болупдыр. Эгер Иса бу мезмурлары айдан болса, биз хем бу мезмурлары айтмалы!
- Биз бу мезмурлары оканымызда, эсасы манысына дүшүнмек үчин, олары бирнәче гезек окамалы болярыс.

Зебур китабында нәче мезмур бар? [1]

Зебур китабында иң көп мезмурлары ким язды? [2]

Тәзе Әхтде мезмур китабындан ким пейдаланыпдыр? [3]

Мезмурың эсасы темасыны нәдип билип боляр? [4]

Мезмурларың эсасы үч гөрнүши:

1. Бизиң Худайы **шөхратландырмакда** уланып билеримиз ялы көп мезмурлар бар. **99-нҗы мезмуры** оқаң.

2. Бизиң Худайың битирен ишлери үчин **миннетдарлык билдирмекде** уланып билеримиз ялы көп мезмурлар бар. **114-нҗи мезмуры** оқаң — бу мезмурда языҗы өлүмиң пенжесинде галанда, Худайың халас эдендиги үчин миннетдарлык билдирйәр.
3. Хачанда биз өзүмизи дурмушда эрбет дуянымызда, Худайы чагырмак үчин уланып билеримиз ялы көп мезмурлар бар. Мысал үчин языҗы **87:19-да**: *“Узаклашдырдың менден достларымы, якынларымы, гараңкылык — ялңыз ёлдашым болды”* дийип язанда нәме дуйды? [5]

Хачанда биз мезмуры оканымызда, бу мезмуры язан вагты языҗының нәхили дуйгыны башдан гечирендиги барада пикир этмели. Кэвагт биз хем өзүмизи шейле дуйярысмы?

Биз мезмурлары Худая өвгилер айтмак үчин, Оңа миннетдарлык билдирмек үчин, Худайы чагырмак үчин уланярыс!

Худай bize хер бир ягдай үчин ве хер бир дуйгы үчин сөзлери берйәр!

Биз хайсы эсасы үч максат үчин Зебуры уланып билйәрис? [6]

- 1.
- 2.
- 3.

Зебур Бизе Исаны Танамага Көмек Эдйәр

1. Биз Давут патышаның Меси́хи суратландырыяндыгыны ятда сакламалыдырыс. Давудың башдан гечирен ягдайларының көпүси Исаның дурмушында амала ашды.

Мысал үчин:

- Онүң эҗир чекмелери. Давудың өз эҗир чекмелерини беян эдишине гаранда, Онүң өзүниң дөз гелмелери хас көп боляр. **Зебур 21:13–19-ы** оқаң — бу хача чүйлемәниң хақыкы суратландырмасы болуп, ол адамларың хача чүйлемәни уланмага башламаларындан йүзлерче йыл өң язылан!
- Ол бейик патыша болды, эмма кэвагт Давуда гаранда мезмурдакы беян этмелер дийсең ёкары. **Зебур 2:6–9-ы** оқаң. Бу бүтин дүнийәниң Патышасы болҗак Меси́хи суратландыряр.

2. Бизиң Зебурда Худай барадакы окаян затларымыз bize Исаның кимдигини гөркезйәр.

1-нҗи мысал: **Зебур 102:2–3-и** оқаң. 3-нҗи аятда Худай нәме эдйәр? [7]

Маркың Хош Хабары 2:1–12 билен деңешдириң: Иса барада нәме язылан? [8]

2-нҗи мысал: **Зебур 22:1-и** оқаң. Худай ким? [9]

Ёханнаның Хош Хабары 10:11 билен деңешдириң: Иса барада нәме язылан? [10]

Давудың дурмушының Месижи нәхили гөркезйәндигине 2 мысал гетириң. [11]

1.

2.

Ата-Худайың Огул Худая хакыкы дегишлидиги барада Зебурың нәме айдяндыгына ики мысал гетириң. [12]

1.

2.

Гой, Зебур китабы бизи Иса алып барсын!

Сениң Зебурда сөйгүли мезмурың хайсы? Нәме үчин ол саңа яраяр? [13]

Гошмача

Зебурда кәбир аятлар бар, ягны языжы өз душманларыны Худайың хөкүм этмегини ве олар билен эрбет затларың болуп гечмегини ислейәр. Меселем **109-нжы мезмур.**

Тәзе Әхтде биз ар алмак барада нәме өврөнйәрис? **Римлиер 12:17–19-а середиң.** [14]

Адамлар Худайың халкыны ызарланларында, олардан ар алмак бизиң ишимиз дәл. Эмма биз Худая дилег этмели ве биз бу ягдай барада нәме дуйяндыгымызы Худая анык айтмалы. Адамлар Онун чагаларыны ызарланларында, Худай bize гаранда хас көп гахарланяр. Басым Иса доланып гелер ве әхли эрбет адамлары хөкүм эдер!

Жогаплары

- 1 – 150 саны.
- 2 – Давут патыша.
- 3 – Иса.
- 4 – Бирнәче гезек окамак герек.
- 5 – Ол дурмушың мундан бетер болмажакдыгы барада пикир эдйәр. Онуң шу вагт достлары ёк, оны дине гаранкылык эледи.
- 6 – 1) Худая өвги айтмак үчин,
2) Оңа миннетдарлык билдирмек үчин ве
3) Оны чагырмак үчин.
- 7 – Худай сениң әхли гүнәлериңи багышлаяр ве әхли кеселлериңе шыпа берйәр.
- 8 – Иса онуң гүнәлерини багышлаяр ве дердине шыпа берйәр.
- 9 – Ол — мениң Чопаным.
- 10 – Иса — говы чопан.
- 11 – 1) Ол эжир чекди ве
2) бейик патыша болды.
- 12 – 1) Бизиң Халасгәримиз ве
2) говы Чопан.
- 13 – Меселем 22-нҗи мезмур: Худай бизи догры ёлдан алып баряр, биз барада алада эдйәр ве бизе зерур болан гүйжи берйәр. Бизиң везипәмиз — Онуң ызына әермекдир.
- 14 – Биз хич хачан яманлыга яманлык билен жогап бермели дәлдирис. Биз ар алмалы дәл-де, оны Худая табшырмалыдырыс

21-нҗи Сапак:

90-нҗы Мезмур

Бу мезмуры оҗаң.

Бу мезмур Патыша үчин вадалардан дуряр, соңкы нетижеде олар Месих үчин, шейле хем бизиң үчиндир!

Худай Бизиң Галамыз!

Адамлар нәме барада алада эдйәрлер? [1]

Мезмур 90:2: Языжы Худай барада нәме диййәр? [2]

Гала — уруш дөврүнде ховпсуз ер болуп дуряр. Биз онуң ичинде гизленип билийәрис, шонда биз ховпсузлыкда болярыс.

4-нҗи аятда Худай нәме билен деңешдирилийәр? Худайың халкы нәме билен деңешдирилийәр? [3]

Худай бизи ховпдан гораяр, бу эдил гушларың өз жүйжелерини ганатларының ашагында ховпдан горайшы ялыдыр.

5-нҗи ве 6-нҗы аятлары оҗаң. Хачанда биз Худайың хәсиети барада пикир эденимизде ве өзүмизе Онуң кимдигини ятладанымызда нәме болуп гечйәр? [4]

7-нҗи ве 8-нҗи аятлары оҗаң. Оларда Худайың эрбет адамлары хөкүм эдйәндиги ве Худайың Өз халкыны гораяндыгы суратландырылар. Бу Исаның дүнйәни хөкүм этмек үчин доланып гелжек гүнүндәки Хөкүм Гүнүни гөркезйәр. Шол гүн Худайың хөкүмдарлыгына табын болмадыклар бир гезекде ве хемишлик җезаландырылар.

Худайың хөкүмдарлыгына ве Худайың Патышасы Месихе табын боланлара нәме болар? (8-нҗи аят) [5]

Шейлеликте, биз Худайың хәсиети барада пикир эденимизде ве өзүмизе Онуң кимдигини ятладанымызда нәме болуп гечйәр? [6]

Иблис Билен Месиҳиң Арасындакы Гөреш

Иблис Месиҳи еңмәге сынанышяр

Иблис Эрәм багындакы дөвүрден бәри Месиҳиң гелмегинден горкярды (Гелип чыкыш 3:15). Иса бу ерде догланында, иблис Оны өлдүрмәге бар гүйжи билен сынанышды (Матта 2:13–16). Бу оңа башартманда болса, ол бар гүйжи билен Исаны шовсузлыга учратмага сынанышды.

Иблис бу мезмурдакы аятлары **Матта 4:5–7-де** нәхили уланды? [7]

Нәме үчин Иса ыбадатхананың депесинден ашак бөксе, Худайың Өзүни горажакдыгыны иблисе субут этмек ислемеди? (Матта 4:7) [8]

Мундан башга-да, иблисиң бизе айдян задыны биз этмели дәлдирис!

Маттаның Хош Хабары 4:11-и окаң. Биз Зебур 90:11-де Худайың вада берен перишделериниң гелип, Иса көмек эдендиклерини гөрйәрис.

Месиҳ иблиси Еңйәр

Зебур 90:13: Ыылан я-да аждарха иблиси аңладяр. Арсланлар зепер етирмек ислейәнлери гөркезйәр. (Зебур 21:14)

Гелип чыкыш 3:15-де Худай шейтана (йылан кешбинде пейда болан) нәме дийди? [9]

Шейтан Ховың несли тарапындан ёк эдилер, эмма бейле этмек билен Ховың бу несли эжир чекер.

Зебур 90:13-де Месиҳ нәме эдер? [10]

Ол иблиси ве она гуллуқ эденлериң барыны еңер!

Шейлеликте, Месиҳиң везипеси нәме экен? [11]

Кынчылыклар Йүзе Чыканда

15–16-нҗы аятларда Худай оңа нәме вада берйәр? [12]

Худай оңа шулары вада берйәр:

- Онуң билен болмагы;
- Оны халас этмеги;
- Оңа хормат гоймагы;
- Оңа узак өмүр бермеги;
- Оңа гутулыш бермеги.

Филипилилер 2:8–11-и оңаң. Худай Месихе берен вадаларыны ерине етирдими? [13]

Худай Исаны **Онуң эжир чекмелери ве өлүми аркалы** халас этди. Исаның өлүми Худайың Иса барада алада этмәндигини гөркезмейәр. Хас догрусы, Ол эжир чекенде, Худай Онуң билен болды. Худай Оны халас этди (Оны өлүмден дирелтди). Худай Оңа хормат гойды. Иса хәзир эбедилик яшайәр. Исаның Худая табын болмагы аркалы, Худай көп адамлара гутулыш берди.

Месихиң нәме этжекдиги барада 13-нжи аят бизе нәме айдяяр? [14]

Иса ынанян болсак, иблистен ве жынлардан горкмалы дәлдирис.

15-нжи аят бизе Худай барада нәме диййәр? [15]

Худай бизи гүнүң хер бир минутындыа Өз перишделери аркалы гораяр! Эмма Мукаддес Китап бизе Худайың хем кәте эрбет затларың болмагына ёл берйәндигини өвредйәр.

Инди сен Исаның ызына эерйән болсаң, сенде хич хили меселе болмаз диййәнлере гулак асма.

Ёханнаның Хош Хабары 16:33-де Иса Өз шәгиртлерине нәме дийди? [16]

Бизде кынчылыклар болар, эмма Иса бизе Өз рахатлыгыны берйәр.

Римлилер 8:38–39-да Худай бизе нәхили ажайып вада берйәр? [17]

Хачанда биз Исаның ызына эеренимизде, хич зат бизи Худайың сөйгүсинден айрып билмез!

Шейлеликте, Исаның ызына эерйәнлерде кынчылыклар болармы? [18]

Римлилер 8:38–39-да Худай бизе нәме вада берйәр? [19]

Худайың Мейилнамалары

Иса бу мезмуры оңат билйәрди. Ол өлүминиң өң янындакы гиже Зейтун дагында, **Лука 22:42-де** нәме барада дога-дилег этди? [20]

Иса Худайың бизи яманлыктан горап билйэндигине дүшүнди, эмма кэвагт Онда хас бейик мейилнамалар бар.

Лука 22:43-и оқаң. Худай Исаны гүйчлендирмек үчин ене-де периште иберди.

Шейлеликте, биз Худайың бизи яманлыктан саклап билжекдигини билйәрис, эмма кэвагт Онда хас бейик мейилнамалар бар. Эгер Ол бизден кынчылыклар чыдамагымызы сораса, Онүң хемише bize көмек этмек үчин перишделерини ибержекдигини бизиң билмегимиз герек.

Римлилер 8:28–29-да бизиң кынчылыкларымызы Худай нәхили уланяндыгы барада нәме өврөйәрис? [21]

Шунлукда, Худай нәме үчин бизиң дурмушымызда кынчылыклар ёл берйәр? [22]

Бакы Яшайыш

Мезмур 90:16-да Худай нәме вада берйәр? [23]

Көне Әхтде өлүмден соңкы дурмуш барада аз гүррүң берилйәр. Көне Әхтде узак өмүр Худайың ак патасының аламаты болупдыр.

Тәзе Әхтде Худай bize физики узак өмүр вада бермейәр, йөне Ол мундан хем хас говы зады вада берйәр: Онүң билен эбеди дурмушы, бу бизиң гөз өңүне гетирип билшимизден-де хас ажайыпдыр!

Иса бизи гүнәден, өлүмден ве шейтаннан халас этди! Ол bize совгат хөкмүнде бакы дурмушы берди! Бизе хич затдан горкмак герек дәл!

Биз Худайың мейилнамаларыны хемише гөрүп билмейәрис, эмма бизиң везипәмиз Исаның Худая ынанышы ялы, **Худая ынанмакдыр.**

Худай биз барада алада этжекдигине, ердәки дурмушымызың әхли гүнлеринде бизиң билен болжакдыгына, bize эбеди дурмушы бержекдигине вада берйәр. Шонүң үчин биз хич затдан горкмалы дәл!

Худай bize нәме вада берйәр? [24]

Шейлеликте, бизиң везипәмиз нәме? [25]

Бу мезмурдан сизе хайсы аяды хас көп ятда сакламак герек?

Жогаплары

- 1 – Адамлар саглык барада, өнде дуран сынаглар барада ве чагалар барада алада эдйэрлер, эмма адамлар хемме затдан көп пул барада алада эдйэрлер.
- 2 – Худай бизиң гачыбаталгамыз ве галамыз.
- 3 – Худай эдил эне гуш ялы, биз болса эжиз жүйжелере меңзейэрис.
- 4 – Биз хич затдан горкмаярыс!
- 5 – Худай олары ховпсузлыкда саклар.
- 6 – Биз хич затдан горкмаярыс!
- 7 – Иблис 11-нжи ве 12-нжи аятлары Исаның ыбадатхананың чүр депесинден ашак окламагыны, шейле этмек билен хеммелере Өзүниң Худайың Оглудыгыны субут этмегини айтмак билен Оны аздырмак үчин уланды.
- 8 – Худайы сынага салмак догры дэл.
- 9 – *Мен сениң билен аялың, сениң тохумың билен аялың тохумының арасына душманчылык саларын: **Ол сениң келләңи оврадар, сен болса онуң дабанындан чакарсың.***
- 10 – Месихиң везипеси арсланың ве йыланың үстүнден басмакды, яш арсланы ве йыланы аяк астына алмакды.
- 11 – Иблиси еңмек.
- 12 – *Мени чагыранларында жогап берерин. Мушакгатларда олар билен боларын, азат эдип, шан-шөхрата беслэрин. Олара узак өмүр багыш эдерин, Мен олара халас эдишими гөркезерин.*
- 13 – Хава!
- 14 – Худайың Месихи — иблиси еңижидир! Шонуң үчин Худайың халкы эхли яманлыкдан ховпсузлыкда болуп билер!
- 15 – Худай бизиң дога-дилеглеримизи эшидйэр ве кынчылыкларда бизиң билен болмага вада берйэр.
- 16 – *Бу затлары сизе Менде рахатлыгыңыз болсун дийип айтдым. Бу дүнийэде гайгы-гуссаңыз болар, йөне мерт болуң. Мен дүнийэни еңдим!*
- 17 – *Себэби мен не өлүмиң, не-де яшайшың, не перишделериң, не-де жыңларың, не хэзирки, не гележекки ягдайларың, не-де гүйчлериң, не белентлигиң, не-де чуңлугың — ярадылан затларың бириниң-де бизи Реббимиз Иса Месих аркалы аян болан Худайың сөйгүсинден айрып билмежекдигине берк ынанярын.*
- 18 – Хава!
- 19 – Дүйбүнден хич зат бизи Реббимиз Иса Месихдэки Худайың сөйгүсинден айрып билмез.
- 20 – Эй, Атам! Эгер ислесең, бу хасрат кэсесини Менден сова гечир! Йөне Мениң ислегим дэл, Сениң ислегин амала ашсын!
- 21 – Худай бизиң кынчылыкларымызы бизиң Месихе хас көп меңземегимиз үчин уланяр.
- 22 – Худай бизиң кынчылыкларымызы бизиң Месихе хас көп меңземегимиз үчин уланяр.
- 23 – *Мен оңа узак өмүр багыш эдерин ве оңа халас эдишими гөркезерин.*
- 24 – Худай биз барада алада этжекдигине, ердэки дурмушымызың эхли гүнлеринде бизиң билен болжакдыгына, bize эбеди дурмушы бержекдигине вада берйэр.
- 25 – Худая ынанмалы ве хич затдан горкмалы дэл!

22-нҗи Сапак:

Пайхас Китаплары: Сүлейманың Пәхимлери, Сүлейманың Вагыз Китабы, Сүлейманың Нагмалар Нагмасы

Сүлейманың Пәхимлери

1:2-ни оқаң. Бу китабың мақсады нәме (муны өз сөзлериңиз билен айдың)? [1]

Киме ақылдарлық керек? [2]

1–9-нҗы баплара сын

Биринҗи 9 бап бизи пайхасың сесини диңлемәге чагырар.

1:7-ни оқаң. Билимиң башлангыҗы нәмәни аңладар? [3]

Ким ақылдарлығы ве өвүт-несихаты йигренйәр? [4]

Көп аятлар ики дүрли адамлар хакда айдя: ақыллы ве самсык адамлар хакда. Биз хайсы болярыс: ақыллымы я-да самсык?!

1:8–9-ы оқаң. Огла нәме этмек герек? [5]

4:14-и оқаң. Огул нәме этмели дәл? [6]

Биз пайхасың сесине гулак асмалы, бизи Худайдан дашлашдырян башга сеслере гулак асмалы дәл.

3:5–6-ны оқаң. Эгер биз нәме этмелидигимизи билмәнимизде, биз нәме этмели? [7]

Хачанда биз Худая табын болуп, Ондан акыл-пайхас соранымызда, Ол бизи говы ве догры ёлдан алып гидйәр. Бу мезмур 22-де хем шейле язылан, бизиң Говы Чопанымыз — Худай бизи догрулык ёлларындан әкидйәр.

Бу китапда нәхили ики дүрли адамлар бар? [8]

10–31-нжи баплара сын

Докуз бапдан соң, көп айратын аятлар бар. Адатча бу аятларда бизиң хеммәмизиң билмели мовзукларымыз барада гүррүң әдилйәр. Меселем: пул, иш, нәме хакда гүрлешйәндигимиз, өй барада, достлук барада, машгала барада, хөкүмет барада, дурмуш барада.

Гелиң, бир мысала середелиң:

14:1-и оқаң. Акыллы аял нәме әдйәр? [9]

Бу нәмәни аңладяр? [10]

Акмак аял нәме әдйәр? [11]

Бу нәмәни аңладяр? [12]

Бу әркеклер бабатда хем догрудыр!

10–31-нжи бапларда хайсы мовзуклар барада гүррүң әдилйәр? [13]

Бу мовзуклар бизиң хеммәмиз үчин өрән мөхүмдир!

Булар Вадалар Дәл

Бу китапдакы аятлар — вадалар дәл-де, әйсем языжының өз дурмушында башдан гечирен затларыдыр. Олар адаты болян затлары суратландырярлар, эмма булар хемише болмаяр.

Хер ничик-де болса, бу аяды оқаң:

Сүлейманың Пәхимлери 13:25: *Догручылың дойянча ийжеги бардыр, эмма эрбетлериң гарны ач галар.*

Догручыл адамың иймити хемише етерликми? [14]

Эрбет адамларың иймити хемише етерлик дәлми? [15]

Биз догручыл адамларың хем кәте ачлык чекйәндигини билйәрис. Бу хемише адамларың гүнәси зерарлы боляр, меселем урушлар я-да хөкүметиң бетнебислиги, я-да кимдир бириниң машгаланың әхли пулуны алкоголь ичгә сарп этмеклигидир. Биз Худая гаршы баш галдырылан дүнйәде яшаярыс!

Адатча бу аятлар догры. Көне Әхтде адаты ягдайларда догручыллык ялканыша алып баряр. Кануны бозмаклык бетбагтлыга алып баряр. Тәзе Әхтде биз бу ялканышларың ве жезаларың Иса доланып геленде, бизе гарашян бакы ялканышларың ве жезаларың кешбидигини өврөйәрис. Бизиң умыдымыз бу дүнйәниң мадды берекетлерине эсасланмаяр.

Хачанда дурмуш бу ерде беян эдилиши ялы дәл болса, бу бизе **бу аятларың хакыката өврүлжек гүнүне гарашяндыгымызы** — әхли догручыл адамларда бол иймитиң болжакдыгыны ятладяр.

Бу хачан болар? [16]

Шу пурсатда бизиң дурмушымыз билен габат гелмейән аятлара бу китапдакы бейик акылдарлыгы өврөнемкден бизи сакламагына ёл бермән.

Хачанда биз дурмушдакы ягдайларың аятлар билен габат гелмейәндигини гөренимизде, бизе нәмәни ятламак герек? [17]

Бу китапда сениң сөйгүли аядың хайсысы?

Сүлейманың Вагыз Китабы

Сүлейманың Вагыз китабы 1:1–14-и оқаң.

Бу китапда дурмушың манысы барада гүррүң эдилйәр.

Китабың нәме барададыгына дүшүнмек үчин тутуш китабы окамак герек.

Эсасы мазмуны: **Худайсыз бизиң дурмушымызың хич хили манысы ёк:** Ишлемегиң нәме манысы бар? Говы болмагың нәме манысы бар? Адамлара мәхирли болмагың нәме манысы бар?

Языжы әхли задың бидерек бошдугыны, салгыма чапмакдыгыны айтмагы халаяр (меселем 1:14).

Мунуң нәме аңладяндыгы барада нәме пикир эдйәрсиниз? [18]

Ахырына голайланда, языжы шейле жемлейәр:

Сүлейманың Вагыз китабы 8:15: *Шонуң үчин мен леззет алмаклығы макул гөрийәрин, чүнки Гүнүң астында ынсан үчин ийип-ичмекден ве леззет алмакдан говы зат ёк. Худайың*

Гүңүң астында берен өмрүниң бүтин гүңлеринде чекен зәхметинден ынсана хемра болжак диңе шатлыкдыр.

Худай бизе берен дурмушындан бизиң леззет алмагымызы ислейәр!

Йөне биз кәте дурмушың бидерекдигини гөрйәрис: биз хер гүн ише гидйәрис, хер гүн шол бир иши эдйәрис.

Шонуң үчин дурмушың бошлугы бизи Исаның доланып гелмегиниң ислегине рухландырмалы. Тәзе Ерде дурмуш долы, ажайып ве үйтгешик болар! Бу дүнйә бизиң хақыкы өйүмиз дәл!

Дурмушың бидереклиги бизи нәхили ислеге хөвеслендирйәр? [19]

Сүлейманың Нагмалар Нагмасы

Сөйги нагмалары — эркек билен аялың арасындакы сөйги барада гүррүң берйәр.

Эркек билен онуң аялының арасындакы говы гатнашыклар — Худайдан гымматлы совгатдыр.

Шейле хем бу бизе Худайың бизе болан сөйгүсини ятладяр!

Эфеслилер 5:22–23-и оқаң.

Ынсан никасы бизе нәмәни гөркезйәр? [20]

Аянлык китабы 19:6–8-и оқаң.

Өйленйән йигит ким, гелин ким? [21]

Сүлейманың нагмалар нагмасы 2:16: *Сөйгүлим мениңки, мен-де онуңкыдырын.*

Бу бизиң Иса билен гатнашыгымызда хем догрудыр! Бизи Исаның сөйши ялы, башга хич ким сөйүп билмейәр!

Хатда биз өзүмизи хич кимиң сөймейәндигини дуянымызда хем, биз шуны билмелидирис, ягны Иса бизи шейле бир сөййәр велин, хич ким хич хачан бейле сөйүп билмез! Хачанда биз Иса билен вагтымызы гечиренимизде, Ол бизи Өз сөйгүси билен долдуряр, шонда биз Онуң сөйгүсини төверегимиздәки адамлара гөркезип билйәрис.

Сүлейманың нагмалар нагмасы 4:1: *Ненеңси гөзел сен, дилдарым, ненеңси гөзел!*

Хачанда биз дашкы кешбимиз өзүне чекижи дәл дийип пикир эденимизде, бизе шуны билмек герек, ягны биз хемише Иса үчин овадандырыс! Хачанда биз өзүмизиң нәхили овадандыгымыза дүшүненимизде, биз башгалара хем оларың хақыкатдан нәдережеде овадандыкларыны олары сөймек, олар барада алада этмек ве олар хормат гоймак аркалы гөркезип билйәрис.

Иса сизе нәме диййәр? [22]

Әриниң аяла болан сөйгүси бизе нәмәни ятлатмалы? [23]

Ника бизе нәмәни гөркезйәр? [24]

Ким бизи иң говы янйолдаша гаранда хем хас көп сөййәр? [25]

Биз бу сапакда Худай барада нәмелер өврендик?

Жогаплары

- 1 – Бизе пайхасда ве дүшүнжеде өсмәге көмек этмек үчин.
- 2 – Бизиң хеммәмизе акылдарлык герек!
- 3 – Ребден горкмаклык.
- 4 – Самсыклар.
- 5 – Атасының несихатларыны диңлемели, энесиниң өвүтлеринден йүз өвүрмели дәл.
- 6 – Эрбет адамлар билен вагт гечирмели дәл ве оларың эдйәнлерини этмели дәл.
- 7 – Өз дүшүнжәңе даянма, бүтин йүрегиң билен Реббе бил багла. Бар ишлеринде Оны тана, Ол сениң ёлларыңы догрулар.
- 8 – Акыллы ве акмак.
- 9 – Өз өйүни гурыр.
- 10 – Онуң әхли пикирлери, сөзлери ве херекетлери машгаласына шатлык ве агзыбирлик гетирийәр.
- 11 – Өз эли билен өйүни йыкяр.
- 12 – Онуң пикирлери, сөзлери ве херекетлери машгаласыны бетбагт эдйәр ве даргадяр.
- 13 – Пул, иш, нәме хакда гүрлешйәндигимиз, өй барада, достлук барада, машгала барада, хөкүмет барада, дурмуш барада ве ш.м.
- 14 – Ёк.
- 15 – Ёк.
- 16 – Хачанда Иса бизи өйүне алып гитмек үчин доланып геленде.
- 17 – Бизе бу аятларың хақыката өврүлжек гүнүне гарашяндыгымызы ядымызда сакламак герек — Худай Өзүниң тутуш халкыны бизиң гөз өңүне гетиришимизден-де хас көп ялкар!
- 18 – Худайсыз бизде дурмушың манысы ёк, дурмуш бош ве бидерек.
- 19 – Исаның доланып гелмеги.
- 20 – Ника Иса билен йыгнагың арасындакы якын гатнашыгы гөркезйәр.
- 21 – Иса ве йыгнак.
- 22 – Ненеңси гөзел сен, дилдарым, ненеңси гөзел!
- 23 – Худайың бизе болан сөйгүси хакда.
- 24 – Иса билен йыгнагың арасындакы ника.
- 25 – Иса!

23-нҗи Сапак:

Ысрайылың ве Яхуданың Пыгамберлери

Бәш саны Пәхимлер ве Нагмалар китапларындан соң, Пыгамберлер китаплары гелйәр.

Көне Әхтде Пыгамбер Ким?

Пыгамбер — Худайың хабарыны айтмак үчин Худай тарапындан сайланан кимдир бири. Көне Әхтде пыгамберлериң көпүси Худайың халкына гепледи, эмма кәбир пыгамберлер (Юнус ялы) Худайың хабарыны башга миллетлере хем етирдилер.

Галп пыгамбер Худайың хабарыны дәл-де, өзүниң тослама хабарыны геплейәр. Хакыкы пыгамбер Худайың хабарыны айдяр ве бу хабар хемише амала ашяр.

Көне Әхтде пыгамбер ким? [1]

Нәме Үчин Худай Пыгамберлери Иберди?

Ол пыгамберлери шунуң үчин иберди:

1. Өз халкыны **дуйдурмак үчин**, себәби олар Худайың канунларына боюн әгмедилер.
2. Худайың дине бир Худайың халкыны дәл-де, әйсем бейлеки халклары-да **язгаржакдыгыны ве жезаландыржакдыгыны айтмак үчин**.
3. Худайың дине бир Худайың халкыны дәл-де, әйсем бейлеки халклары-да **ялкажакдыгыны айтмак үчин**.

Худай хайсы үч себәп боюнча Өз халкына пыгамберлери иберди? [2]

Шейле хем, Худай Өз халкына пыгамберлериң үсти билен ажайып вадалар берди:

- Худай Өз халкыны сүргүнден соң **Иерусалиме ызына** гетирер.
- Худай **Өз халкыны гүнэлеринден халас этмек** үчин Халасгәр иберер.
- Худай Өз халкыны **женнетдәки** өйүне алып барар.

Бу вадалар көпленч үч айры хадыса дөл-де, бир вака ялы эдилйәр.

Худай Өз халкына нәхили ажайып вадалары берди? [3]

Пыгамберлер Киме Гепледилер?

Хошея, Амос ве **Юнус** ысрайыл халкына гепледилер.

Бляс ве **Эляша** хем ысрайыл пыгамберлериди, эмма олар китап язмадылар.

Бейлеки пыгамберлериң көпүси яхуда халкына гепледилер.

Ысрайыл халкына геплән үч пыгамбериң адыны айдың. [4]

Хайсы 2 эсасы пыгамбер китап язмады? [5]

Худайың пыгамберлериниң көпүси хайсы халка йүзлендилер? [6]

Олар Хачан Гепледилер?

Оларың хабарына дүшүнмек үчин бизе оларың хачан язандыкларыны билмек герек.

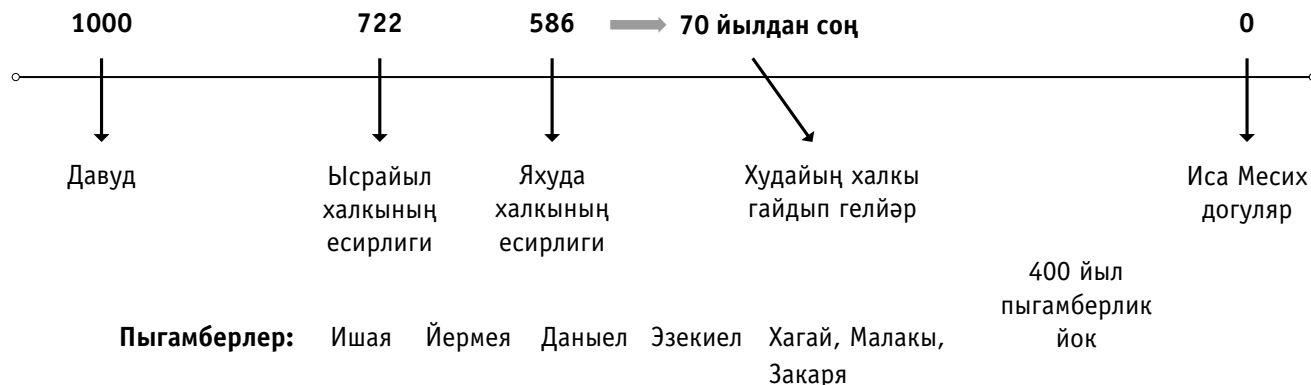
1. Кәбирлери **Худай Өз халкыны сүргүне ибермезден өң** гепледилер. Меселем: Ишая, Ермая.
2. Кәбирлери сүргүн дөврүнде, **Бабылда яшан вагтлары** гепледилер. Меселем: Даныел ве Эзекиел.
3. Кәбирлери **Худайың халкы Иерусалиме доланып геленден соң** гепледилер. Меселем: Хагай, Закаря, Малакы — Көне Әхтиң иң соңкы үч китабы.

Оларың айданлары аслында амала ашды!

Сүргүнден өң геплән пыгамбериң адыны айдың. [7]

Сүргүн дөврүнде геплән пыгамбериң адыны айдың. [8]

Сүргүнден соң геплән пыгамбериң адыны айдың. [9]

4 Саны Сене

Вагт гөркежижисине середин.

1. Иса догулмазындан өң **722-нжи йылда** ашурлар ысрайыл халкыны Ашура алып гитдилер. Шондан соң ысрайыл халкы хакда хич зат эшитмейәрис.
2. **150 йылдан соң (Иса догулмазындан өң 586-нжи йылда)** Бабыл Яхуда халкыны еңди ве Худайың ыбадатханасыны йыкды, соңра Худайың халкыны есир эдип, Бабыла алып гитди.
3. **70 йылдан соң (Иса догулмазындан өң такмынан 500-нжи йылда)** Парс империясы Бабыл империясыны еңди. Парс шасы Куреш Худайың халкына ислеселер, Иерусалиме доланып барып билжекдиклерини айтды.

Эмма Худайың халкы Худая диңе гысга вагтлык вепалы болды. 400 йылың довамында хич хили пыгамберлер болмады.

Худая вепалы боланларың хеммеси Мукаддес Язгылары окадылар. Олар шу Язгылардан бир гүн Худайың өзлерини халас этмек үчин Месиحي ибержекдигини билдилер.

4. **Такмынан нолынжы (0) йылда:** Иса дүнйә инди.

Көне Әхтде Худайың берен әхли вадаларыны ерине етирен Олдур!

Бизи бакы өйүмизе алып баржак Олдур!

Ашурлылар ысрайыл халкыны хачан Ашура алып гитдилер? [10]

Бабыл империясы хачан яхуда халкыны еңип, Худайың ыбадатханасыны йыкды ве Худайың халкыны Бабыла алып гитди? [11]

Хачан Худайың халкына өйлерине доланмага ругсат берилди? [12]

Иса хачан догулды? [13]

Көне Әхтдәки Худайың әхли вадаларыны ким амала ашырар? [14]

Сүргүнлик дәври

Бу Эрем багында болуп гечен ваканың гайталанмасыдыр.

Эрем багында нәме болуп гечди? [15]

Әдил шуңа меңзешликдә, хачанда Худайың халкы гүнә эденде, Худай олары Өз еринден ве Өз хузурындан ковды.

Оларың сүргүнден дине бир физики топрага дәл-дә, әйсем Худайың хузурына хем доланмаклары герекиди.

Мукаддес Китабың тарыхы бизиң нәдип Худайың хузурындакы дурмуша — Эрем багына доланып барып билжекдигимиз барададыр.

Биз бу барада Аянлык китабында окаярыс.

Аянлык китабы 21:3: *Мен тагтдан батлы бир сесиң шейле диенини эшитдим: “Худайың месгени инди ынсанларың арасындадыр! Ол инди ынсанларың арасында месген тутар. Олар Онуң халкы боларлар, Ол хем олар билен болуп, оларың Худайы болар”.*

Биз хачан ахырсоңы Худайың хузурындакы дурмуша доланып барарыс? [16]

Мукаддес Китабың тарыхы нәме барада? [17]

Биз хәзир ве бакылыкда Худай билен гатнашыкда болмага нәдип доланып билерис? (Йоханна 6:40) [18]

Тәзе Әхт

Иса өлүмден диреленден соң, Өзүни танамадык кәбир шәгиртлери билен гүрлешди.

Иса олара: “Вах, сиз акмаклар! Пыгамберлериң айданларына гич ынанынлар! Месих бу гөргүлери гөрүп, Өз шөхратына гирмели дәлмиди? дийди. Онсоң Ол Төвратда Муса билен әхли пыгамберлерден башлап, хемме Мукаддес Язгыларда Өзи хакда айдыланлары олара дүшүндирди” (Луканың Хош Хабары 24:25–27).

Иса пыгамберлер барада нәме дийди? [19]

Онуң өлүми ве өлүмден дирелмеги Өзүне гаршы баш галдыран дүниәни халас этмек үчин Худайың мейилнамасының бир бөлеги болды.

Ишая 55:12-ни оқаң. Ишая пыгамбер Худая доланан адамлар барада нәме диййәр? [20]

Дурмушыңы өз Яраданыңа ве Онуң Месихине табын этмекден хас бейик шатлык ёкдур!

Худай бу гүн хем өңкүси ялы биз билен пыгамберлериң китаплары аркалы геплешйәр!

Шонуң үчин пыгамберлериң китапларыны оқамаға вагт тапың!

Өй иши

Ишая китабының 40–55-нжи бапларыны оқаң.

Ишаяның Месих барада нәхили гүррүн эдйәндигине үнс бериң.

Биз бу сапакда Худай барада нәмелер өврендик?

Жогаплары

- 1 – Пыгамбер Худайың хабарыны айтмак үчин Худай тарапындан сайланан адамдыр.
- 2 – Өз халкына дуйдурмак үчин;
Худайың диңе бир Худайың халкыны дәл-де, эйсем бейлеки халклары-да язгаржакдыгыны ве жезаландыржакдыгыны айтмак үчин.
Худайың диңе бир Худайың халкыны дәл-де, эйсем бейлеки халклары-да ялкажакдыгыны айтмак үчин.
- 3 – Худай Өз халкыны сүргүнден соң Иерусалиме ызына гетирер.
Худай Өз халкыны гүнәлеринден халас этмек үчин Халасгәр иберер.
Худай Өз халкыны женнетдәки өйүне алып барар.
- 4 – Хошея, Амос ве Юнус.
- 5 – Ыляс ве Эляша.
- 6 – Яхуда халкына.
- 7 – Ишая, Ермея.
- 8 – Даныел ве Эзекиел.
- 9 – Хагай, Закаря ве Малакы.
- 10 – Иса догулмаздан өң 722-нҗи йылда.
- 11 – Иса догулмаздан өң 586-нҗы йылда.
- 12 – Иса догулмаздан өң такмынан 500-нҗи йылда.
- 13 – Такмынан нолынҗы йылда.
- 14 – Иса!
- 15 – Хачанда Адам ве Хов гүнә эденлеринде, Худай олары Эрем багындан ве Өз хузурындан ковды.
- 16 – Хачанда Иса доланып геленде, Ол бизи Тәзе Ярадылышда Онуң билен эбеди биле яшамагымыз үчин алып гидер.
- 17 – Бизиң нәдип Худайың хузурындакы дурмуша — Эрем багына доланып барып билжекдигимиз барададыр.
- 18 – Оглы гөрүп, Оңа ынанмалы — ягны биз Иса ве Онуң бизиң үчин эден ишине ынанмалы.
- 19 – Олар Месих хакда, шол санда Онуң өлүми ве өлүмден дирелиши хакда көп гүррүң этдилер.
- 20 – *Сиз шатлык билен чыкарсыңыз, паракатлык билен гетирилерсиңиз, даглардыр депелер өңрүңизде айдыма гыгырышарлар, бүтин мейданың агачлары-да эл чарпышарлар.*

24-нҗи Сапак:

Ишая Пыгамбер

Ишая Давутдан 300 йыл соң яшады (Иса догулмаздан 700 йыл өң), шол вагт Худайың халкы ики юрда бөлүнendi.

Бу ики юрдуң атлары нәмеди? [1]

Ишая Яхуда халкына гепледи.

Ашур империясы тизара Ысрайылы басып алярды ве олар Яхуданы хем басып алмага сынанышярды. Ол эййәм Яхуданың кәбир шәхерлерини басып алыпды. Бу горкунч дөвүр болды!

Худай Өз Халкыны Язгаряр

Ишая 1:1–2:5-и оқаң.

1:1–4: Нәме үчин Худай өз халкына гахарланяр? [2]

1:5–9: Ишая шейле диййәр: “Нәме үчин сен Худайың жезасыны гөрмейәрсиң? Бизиң юрдумыз эжир чекйәр, себәби биз Худая гаршы баш галдырдык”. Олар нәхили эжир чекйәрлер? (7-нҗи аят) [3]

1:10–15: Худай оларың дини барада нәме диййәр? [4]

15-нҗи аят: Нәме үчин Худай Өз халкының дилеглерини эшидип биленок? [5]

1:21–23: Худай Өз халкыны аялы ялы суратландыряр (Ишая 54:5). Худай 21-нҗи аятда Иерусалими нәхили суратландыряр? [6]

Худай Өз халкыны 24-нҗи аятда нәхили суратландыряр? [7]

Худай Өз халкына гаршы сөвешер!

Нәме үчин Худай бу әхли затлар барада айдя? [8]

Мукаддес Китабың бүтин довамында биз Худайың мукаддесдигини ве гүнәлери җезаландырмалыдыгыны гөрийәрис. Эмма Ол Өз халкыны сөййәр ве хемише олары багышламак ислейәр.

1:16–20: Худай олар нәме әтмелидигини айдя? [9]

Худай — рехимдар Худай!

Худай олары багышламак ислейәр. Худай олары тәмизлемек ислейәр. Худай олары ялкамак ислейәр.

Эмма биз Худайың халкының тоба әтмәндигини билйәрис. Шейлеликте, ахырсоңы Худай нәме әтди? [10]

Эмма Худай Өз халкыны долы инкәр әтмеди.

Ишая китабында Худай Өз халкыны сүргүнден соң Иерусалиме өйлерине гетирмәге вада берйәр. (Сиз 40-нҗы бабы ве 43:1–7-ни окадыңызмы?)

Эмма биз Өз халкыны Иерусалиме гетирмек вадасының Иерусалиме гайдып геленлеринден хас говы зады суратландырындыгыны гөрүп билерис. Онда Тәзе Иерусалим, Худайың Өз халкы билен гатнашыкларыны Эрем багында болшы ялы дикелтжекдиги беян эдилйәр.

2:1–4: Иерусалим нәхили гөрнер? [11]

Бу бизиң **Аянлык китабының 21:22–27-де** окаянларымыза меңзешдир.

Ишая Китабында Месих

Ишая бейлеки пыгамберлерден хас көп Месих хакда айдя.

52:13–53:12-ни окан, бу Худайың әжир чекен гулы барададыр.

Бу гошгы бәш бөлүмден ыбарат. Гошгының ортагы бөлүми иң мөхүм бөлегидир.

А. 52:13–15: Гул багышланма гетирмек үчин әжир чекер, соң болса ол бейгелдилер.

Б. 53:1–3: Гул рет эдилмекден ве кемсидилмекден әжир чекер, ахырсоңы өлүме хөкүм эдилер.

Ч. 53:4–6: Өлмегиниң себәби бизе Худай билен паракатчылык гетирмекди.

Б. 53:7–9: Гул рет эдилмекден ве кемсидилмекден әжир чекер, ахырсоңы өлүме хөкүм эдилер.

А. 53:10–12: Гул багышланма гетирмек үчин әжир чекер, соң болса ол бейгелдилер.

Бу гошгының хайсы бөлеги иң мөхүм болуп дуря? [12]

Худай Өз халкына гүнәлери үчин өлжөк Месижи ибержекдигини, соң болса оны бейгелтжекдигини айдың айтды. Онуң шөхраты гөргүлөрдөн соң болар.

53:5: Биз Онуң Яралары Аркалы Шыпа Тапдык

Көп адамлар бу аяды нәдогры уланярлар.

Көне Әхтдәки аяда догры дүшүнмек үчин бизе 2 зат этмек керек:

1. Аятлары хемише оларың өз мазмунунда окамалыдырыс (оларың бапларында). Хер бир аяда догры дүшүнмек үчин аятлардан өңки ве соңкы аятлары окамалыдырыс.

Биз нәме аркалы шыпа тапдык? [13]

2. Тәзе Әхтиң бу аят хакда гүрлейәндигини я-да Исаның бу меселеде гүрлейәндигини аныкламалыдырыс.

1 Петрус 2:24–25: *Бизиң гүнә гаршы өлүп, догручыллык угрунда яшамагымыз үчин, Ол хакда гүнәлеримизи Өз үстүнә йүкледи. Сиз Онуң яралары аркалы шыпа тапдыңыз. Сиз гоюнлар ялы азашыпдыңыз, эмма инди жаныңызың Чопанына хем Гөзөгчисине доланып гелдиңиз.*

Петрус “Сиз Онуң яралары аркалы шыпа тапдыңыз” диймек билен нәмәни гөз өңүнде тутяр? [14]

Иса хем гүнәлериң кесел ялыдыгыны айтды.

Лука 5:31–32: Иса олар: *“Лукман саглара дәл-де, хассалара гереkdir. Мен догрулары дәл-де, гүнәкәрлери тоба чагырмага гелдим”* дийип жогап берди.

Иса “хассалара” диймек билен нәме диймекчи болды? [15]

Шейлеликте, муңа серетмек билен биз шейле нетижә гелйәрис, ягны бу аят Исаның бизиң физики кеселлеримизе шыпа бержекдигине вада бермейәр. Бу аят хас мөхүм бир зады айдяр: бу бизе гүнәлеримизиң багышланжакдыгыны вада берйәр ве бу Гул бизиң Худай билен гатнашыкларымызы эбеди дикелдер!

Худай бизиң дилеглеримизе жогап бермеги говы гөрйәр. Биз Онуң ислендик зады ерине етирип билжекдигини билйәрис. Ол бизе шыпа беренинде, бу бизиң үчин улы рухландырма болуп дуряр.

Ол бизе хәзир гутулышы (багышланманы ве Онуң билен тәзе гатнашыгы) вада берйәр ве Тәзе Иерусалимде бизе долы сагдын бедени вада берйәр (**1 Коринтослылар 15:42–44**).

Ол хәзир хем бизе хемише шыпа бермейәр (**2 Коринтослылар 12:7–10** — Худай Павлуса шыпа бермеди!).

Худайың бизе шыпа бермелидигини айтмак үчин, биз бу аяды уланып билмерис.

“Онуң яралары аркалы биз шыпа тапдык” диймек нәмәни аңладяр? [16]

Ишәя китабындан сиз хайсы аяды ятда сакламак ислейәрсиңиз? Шу гүн сиз муны ким билен пайлашып билерсиңиз?

Жогаплары

- 1 – Яхуда ве Ысрайыл.
- 2 – Олар Худая гаршы баш гөтердилер.
- 3 – Оларың шәхерлери вейран эдилди, экинлери огурланды.
- 4 – Худай оларың динини йигренйәр. Худай оларың гурбанлыкларыны кабул этмейәр, себәби олар Онуң канунларына боюн эгмейәрлер.
- 5 – *Эллериңиз гана боялыпдыр.* — Олар бири-бирини өлдүрйәрлер! Худай бейле залым адамларың дилеглерини диңләп билмейәр.
- 6 – Зынагәр аял хөкмүнде!
- 7 – Душманлары хөкмүнде!
- 8 – Себәби Онуң халкы тоба этмеди.
- 9 – Олар тоба этмели ве Худая доланмалы.
- 10 – Ол олары сүргүне иберди.
- 11 – Бу әхли адамларың Худай үчин яшамагы өвренмәге гелйән ве хер кимиң асудалыкда яшажак иң бейик (иң мөхүм) дагы болар.
- 12 – Онуң өлмегиниң себәби бизе Худай билен паракатчылык гетирмекди.
- 13 – Биз гүнәлеримизден сапландык.
- 14 – Биз багышландык, себәби Иса бизиң үчин өлди.
- 15 – Гүнәкәрлер.
- 16 – Бизиң гүнәлеримиз багышланар ве бу Гул бизиң Худай билен гатнашыкларымызы бакы дикелдер!

25-нҗи Сапак:

Нехемя

Ягдайлар

Б.э. өң **586-нҗы** йылда Бабыл империясы Яхуда халкыны еңди ве ыбадатхананы вейран этди, Худайың халкыны болса есир эдип, Бабыла алып гитди.

70 йылдан соңра Парс империясы Бабыл империясыны еңди. Бу б.э.өң такмынан **500-нҗи** йылда болды.

Парс патышасы Куреш Худайың халкына эгер олар ислеселер Иерусалиме доланып, ыбадатхананы тэзеден гуруп билжекдиклерини айтды.

Сүргүнлик!

2-нҗи Йыл Язгылары 36:15–23-и оқаң.

Худайың халкы Худайың пыгамберлерине нәхили жогап берди? [1]

Яхуда халкына нәме болды? [2]

Ыбадатханадакы затлара нәме болды? [3]

Ыбадатхана нәме болды? [4]

Иерусалимнің диварларына нәме болды? [5]

Худайың Шәхерини Тәзеден Дикелтмек

Эзра китабында биз сүргүнден соң Худайың халкының кәбирилериниң Иерусалиме доланып, икинжи ыбадатхананы гурандыклары барада окаярыс.

Нехемя китабында биз ондан соңра нәме боландыгы барада окаярыс. Бу б.э. өң **445-нҗи** йылды.

Нехемя китабының 1-нҗи бабыны оқаң.

Нехемя нәме эшитди? **(3-нҗи аят)** [6]

Нәме үчин ол гахарлы дийип пикир эдйәрсиңиз? **(4-нҗи аят)** [7]

Яхудыларың Худайы эҗиз ве Өз халкыны горап билмейән ялы гөрүнйәр.

Нехемя Худай барада нәме билди? **(5-нҗи аят)** [8]

Нехемяның дога-дилег этмесинде нәме үйтгешиклик бар? **(6-нҗы ве 7-нҗи аятлар)** [9]

Ол Месих нәхили болмалы болса, шонуң ялыды. Ол гүнәсизди, эмма адамларың гүнәлери үчин утанды. Ол бу гүнәлере хут өз гүнәлери ялы гарады. Эдил **Ишая 53:5, 6-дакы** Гул ялы.

Нехемя Төвратдан нәмә дүшүнди? **(8-нҗи ве 9-нҗы аятлар)** [10]

Ол буларың барыны Худайың эдйәндигини гәрди, эмма бу етерлик болмады. Худай хенизем хорматланылмаярды.

Нехемяның говы ве абрайлы иши барды. Ол рахатды ве Иерусалимде нәме болуп гечйәндиги барада оңа алада этмек герек дәлди. Эмма ол Худайың Иерусалим шәхерини, эсасан хем онуң диварларыны гурмага көмек этмек ислейәндигини билди. Иерусалим Худайың айратын шәхериди, Онуң ыбадатханада Өз халкы билен болмага вада берен ериди (1:9).

Эдил шунуң ялы, дурмушың говудыгы хакда ве өзүңизиң хемишелик ерлешйән ериңизде яшамак ислейәндигиңиз барада пикир этмек аңсат. Эмма сиз ишлемәге башга юрда гиден болсаңыз, ятда саклаң, Худай өз догдук меканында ыбадатхана гурмак үчин сени уланмак ислейәр!

Нехемя диңе бир йыкылан шәхери гурман, эйсем Худайың йыкылан халкыны гурмага хем көмек этди.

Олар нәхили йыкылыпдылар? [11]

Олар рухдан дүшүпдилер.

Шейлеликте, диварлары дикелтмек үчин Худайың халкыны гетирмек ве оларың Худая болан ынамыны дикелтмек үчин Нехемя Иерусалиме гитди.

Говы Ёлбашчы

4-нжи бабы окаң.

Биз Нехемяның халка ёлбашчылык эдип, халкы нәхили гетирендиги барада нәме билйәрис? Онун өз халкына нәхили ёлбашчылык эдендиги барада 7 хакыкаты тапың. [12]

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Говы ёлбашчы болмак аңсат болмады. Бу вагтың довамында, олар диварлары дикелдйәнчәлер, Нехемя хер дүрли кынчылыклар дучар болды, айратын хем горкузылмалара ве кемсидилмелере. Эмма Худай ишиң довам этмеги ве долы тамамланмагы үчин оңа халка ёлбашчылык этмәге көмек этди!

Биз дивар барада нәме окаярыс? **(6:15)** [13]

Эмма Нехемя диңе бир шәхериң өзи барада алада этмеди. Ол адамларың Худай билен гатнашыгы барада хем аладаланды.

Эзра нәме этди? **(8:1–3)** [14]

Адамлар нәме этдилер? **(10:28–29)** [15]

Бу Худайың халкы үчин тәзе башлангыч болды! Олар Худайың сөзүни диңледилер ве оңа табын болжакдыкларына вада бердилер.

Нехемя бу гүнки йыгнак ёлбашчылары үчин бейик гөрелдедир!

Көне Әхтиң Тамамланмагы

Бу Көне Әхтиң ахыры диен ялыды.

Гелип чыкыш 12:1–7-де Худай Ыбрайыма нәме вада берди? [16]

Көне Әхтиң ахырында Худай Ыбрайыма берен Өз вадаларының нәчесини амала ашырды? [17]

Шейлеликде, меселе нәмеде? [18]

Өңлер Худайың халкы гүйчлиди, оларың саны көпелипди ве оларың өз ери барды.

Инди олар эжиз, олардан аз адам галды ве олар кесеки патышаның голастындадылар.

Худайың халкы болманда сәхелче умыды ниреден тапып билийәрди? [19]

Мукаддес Язгылары оканлар умыдың бардыгыны билийәрдилер. Олар Худайың бир гүн шейле Месихи ибержекдигине дүшүнйәрдилер, Ол:

- оларың йүреклерини үйтгедер (Езекиел 36:26);
- олары гүнәлеринден халас эдер (Ишая 53:5–6);
- шейле хем миллетлериң үстүнден эбедилик хөкүм сүрер (Даныел 7:13–14).

Нәдип Месих умыт гетирер? [20]

Бу Месих Худайың Ыбрайыма берен әхли вадаларыны амала ашырар!

Көне Әхтиң бизи Тәзе Әхте нәхили тайярлаяндыгыны сиз дүшүндирип билерсиңизми?

Жогаплары

- 1 – Олар оlara гулак асмадылар.
- 2 – Олары өлдүрдилер я-да сүргүне ибердилер.
- 3 – Олары Бабыла алып гитдилер.
- 4 – Ол яныпды.
- 5 – Олар вейран болупды.
- 6 – Есирликден гутулып, аман галан яхудылар улы бетбагтчылыкда; олар иле масгарадылар; Иерусалимнің диварлары юмрулып, онуң дервезелери ода янды.
- 7 – Худайың шәхери вейран болупды ве шейдип, адамлар Худая хормат гоймаярдылар.
- 8 – Худай — Гөгүң Худайы. Худай — бейик ве хайбатлы Худай! Ол Өзүни сөйүп, табшырыкларыны бержай эдйәнлер билен әхтини хем садык сөйгүсини саклаяр.
- 9 – Онуң өзи Худайың гаршысына гүнә этмедик болса-да, “олар” диймән, “биз” диййәр.
- 10 – Ол Худайың Өз халкына эгер олар Оңа вепалы болмасалар, олары жезаландыржакдыгыны дуйдурандыгына дүшүнди. Шейле хем ол Худайың Өз халкыны ызына өйүне гетирмәге сөз берендигине дүшүнди.
- 11 – Олар өз гүнәлери зерарлы сүргүн эдилдилер, олар ызына доланып гелдилер, эмма олар Худайың шәхерини тәзеден гурмадылар ве Худайы хорматламадылар.
- 12 – 1) Ол өзүне гаршы боланлары диңлемеди.
2) Ол Худая дилег этди.
3) Ол пайхаслы амалы чөзгүтлер этди (адамларың ярысы ишледи, ярысы хем ишлейәнлери горады).
4) Ол адамлара көмек герек болса, нәме этмелидигини мейиллешдирди (кимдир бирине көмек герек болса, сурнай чалыняр).
5) Ол адамлара Худайың кимдигини ятлатмак билен олары рухландырды.
6) Ол Худайың шөхратландырылмагыны иследи, өзүниң шөхратыны гөзлемеди (шейле хем **1:11-ә** середин).
7) Шейле хем онуң өзи ыхласлы ишлемек аркалы говы гөрелде гөркезди.
- 13 – Ол 52 гүнде тамамланды.
- 14 – Ол халка Төврады дашындан сесли окап берди.
- 15 – Олар Худая боюн эгжекдиклерине касам ичдилер.
- 16 – Халк, ер ве онуң үсти билен әхли адамларың ялканмагыны.
- 17 – Худай Ыбрайымың несиллерини бейик халка өвүрди, Ол оlara өз мүлк ерини берди ве кәмил канунлар берди, мунуң үсти билен олар бейлеки миллетлере нур болмагы башардылар.
- 18 – Худайың халкы әхли зады вейран этди, себәби олар башга худайlara сежде этдилер ве Худайың канунына боюн эгмедилер.
- 19 – Худайың сөзүнде!
- 20 – Оларың йүреклерини үйтгедер (Езекиел 36:26).
Олары гүнәлеринден халас эдер (Ишая 53:5–6).
Шейле хем миллетлерин үстүнден эбедилик хөкүм сүрер (Даныел 7:13–14).

26-нҗы Сапак:

Мукаддес Китабың Тарыхы 8 Суратда

Шу вагта ченли өврененлеримизи гайталамак үчин, биз тутуш Мукаддес Китабы дүшүндирмек үчин бу суратлары уланарыс.

Биз биринжи сурат барада окарыс ве соңра топардан бир адам бу маглуматы окамаздан гайталап бермели. Соңра биз икинжи сурат барада окарыс ве кимдир бири муны гайталап берер. Хачанда биз иң соңка етенимизде, биз 8 сураты хем серетмезден гезекли-гезегимизе гайталарыс.

1. Ярадылыш

Худай әхли зады говы яратды. Эрем багы дийлип атландырылан овадан багда Худай вагтыны илкинжи адамлар — Адам ве Хов билен гечирди.

2. Гүнәниң Башлангыжы

Адам билен Хов Худая табын болмадылар, олар иблисе табын болдылар. Шейдип, олар Худайың ялкавыны ве әбеди яшайшы йитирдилер.

Суратдакы яй (угур гөркезижи) Худайың олары багдан ве Өз хузурындан чыкарып ковандыгыны гөркезйәр.

Шол вагтдан бәри, адамлар Худай билен ене гатнашыгы ёла гоймак ислейәрлер.

3. Вадалар

Худай Ыбрайыма Өзи үчин айратын болжак **халкың** атасы болжакдыгыны вада берди.

Худай Ыбрайыма халк үчин **ер** вада берди, ол ерде Худай олар билен яшар.

Шейле хем Худай әхли халкларың Ыбрайым аркалы **ялканжакдыгыны** вада берди.

Тәч Худайың оларың говы патышасы болжакдыгыны гөркезйәр.

Әлемгошар Худайың Өз вадаларыны саклаяндыгыны гөркезйәр (Гелип чыкыш 9:13–16). Сиз хемише Оңа бил баглап билерсиңиз!

4. Мүсүрден Чыкыш

Худайың халкы ят юртда Мүсүрде ерлешди, олар ол ерде гул болдылар. (Пирамидалар Мүсүри аңладяр).

Яй (угур гөркезижи) Худайың Өз халкыны Мүсүр гулчулыгындан халас эдендигини гөркезйәр.

5. Ер

Худай Өз халкыны Вада берлен юрда алып гелди. Олар бу юртда яшан ве өрән ярамаз адамлар болан кенганлары еңдилер.

Худай Өз халкыны ялкады, эмма олар башга худайлара сежде этдилер. Худай оlara энчеке гезек дуйдурды, эмма ахырсоңы Худай олары сүргүне иберди. Соңра Худай олары ызына Вада берлен юрда гетирди, эмма олар хенизем Худайың канунларына боюн эгмедилер ве гүнә этмеклерини довам этдирдилер.

Оlara өз гүнәлеринден халас эдип билжек — Халасгәр герекди. Оlara өзлерини догры доландырян Патыша герекди. Худай бир гүн шейле адамы — Меси́хи ибержекдигине вада берди.

Олар Худай барада әхли зады ятдан чыкармадылар. Хачанда Иса доглана, Яхудыя Рим империясының бир бөлегиди. Эмма Худая вепалы адамлар хенизем Худайың ибермеги вада берен Халасгәрине ве Патышасына гарашярдылар. Меселем Шимгон ве Ханна.

6. Иса Месих

Худай Халасгәр ибермек барадакы Өз вадасында дурды!

Иса Месих бизиң гүнәлеримиз үчин бир гезекде эбедилик гурбанлык болмак үчин хачда өлмәге гелди.

Соңра Ол өлүмден дирелди. Бу Онуң өлүми еңендигини гөркезйәр! Шейлеликте, инди биз ене-де Худайың досты болуп билйәрис!

7. Исаның Доланып Гелмеги

Иса шу вагт женнетде.

Яй (угур гөркезижи) Исаның дүнйәнің соңуна чыкмак үчин доланып гелжекдигини ве әхли адамлары хөкүм этжекдигини гөркезйәр.

8. Тәзе Ярадылыш

Биз Худай билен тәзе, эбеди Вада берлен ерде, Тәзе Ярадылышда яшарыс!

Көне Әхт бизе нәме үчин Халасгәриң герекдигини гөркезйәр. Ол бизиң хеммәмизиң гүнәлидигимизи өвредйәр. Бизде бет ниетли йүрегимиз бар.

Бизиң Көне ве Тәзе Әхтлериң икисини хем — тутуш Мукаддес Китабы окамагымыз өрән мөхүмдир, шонда биз Худайы хас говы танарыс.

Шу хепдеде бу суратлары пайлашып билериңиз ялы, Худайың өзүңизе кимдир бирини ибермегини сорап, бири-бириңиз үчин дога-дилег эдиң.

27-нжи Сапак:

Худай ынсан болуп ере гелди

Матта ве Лука өзлериинң Хош Хабарларының башында, Исаның догулышы хакда язярлар.

Онуң Эне-Атасы

Матта 1:18–25-и оқаң.

18-нжи аятда языланлар нәмә хайран галдырар? [1]

Бу бүтин тарыхың довамында еке-тәк бир гезек болан ягдайдыр!

Онуң эжеси ынсанды. Эмма Онуң ынсан какасы ёкды. Бу Худайың гудратлы иши болды. Иса долы ынсан ве долы Худайдыр. Иса ере гелен Худайың Өзүдир!

Хош Хабарларда Исаның хақыкатдан ынсан боландыгы барадакы субутнаманы нәхили гөрйәрис?

Матта 21:18, Ёханна 19:28, Ёханна 4:6, Марк 4:38, Ёханна 11:35, Ёханна 19:34, Ёханна 19:33. [2]

Хош Хабарларда Исаның хақыкатдан Худай боландыгы барадакы субутнаманы нәхили гөрйәрис?

Марк 1:33–34, Марк 5:41–42, Марк 6:48, Марк 4:39. [3]

Исаның пәк гыздан догландыгы барадакы хақыкат бизе Иса барада нәме айдяр? [4]

Ишая 7:14-де Ишая нәме барада пыгамберлик этди? [5]

Худай Месихиң бой гыздан догулжакдыгыны Иса догулмаздан йүзлерче йыл өң вада берди!

Онуң Доглан Ери

Лука 2:1–20-ни оқаң.

Исаның эне-атасы ниреден болупдыр? [6]

Иса ниреде догулды? (4–6-нҗы аятлар) [7]

Эгер Исаның эне-атасы Насырада яшан болсалар, нәме үчин Иса Бейтуллахамда догулды? [8]

Мукаддес Китапда ене ким Бейтуллахамда догулды? (**1 Шамувел 17:12**) [9]

2-нҗи Шамувел 7:12–13,16-да Худай Давуда нәме вада берди? [10]

Матта 1:1–16 бизе Исаның несил шежересини берйәр. 6-нҗы аятда хайсы ата-бабалар атландырылар? [11]

Эмма Давудың неслинден көп йыллап патыша болмандыр.

Лука 2:10–11-де перишделер чопанлара нәме дийдилер? [12]

Мика 5:2-де Мика нәме барада пыгамберлик этди? [13]

Исаның ниреде догландыгының нәме важыплыгы бар? [14]

Хатда Исаның доглан ери Исаның Месихдигиниң субутнамасы болуп дуряр!

Иса — Бизиң Үчин Гөрелде!

Еврейлер 4:15-и оқаң.

Исаның хақыкатдан ынсан боландыгы барадакы хақыкат бизи нәхили рухландырыр? [15]

Иса шу вагта ченли яшан ислендик адамдан нәме билен тапавутланяр? [16]

Ол адам болмагың нәхили кындыгына дүшүнмегини довам эдйәр. Муңа гарамаздан, Онуң дурмушы Онуң ызына эерер ялы, бизиң үчин гөрелде болуп дуряр.

Исаның хәсиети барадакы говы беян этмелери **Галатялылар 5:22–23-дәки** Мукаддес Рухуң мивелериниң санавында тапып билерсиңиз. Исаның хәсиети нәхили болупдыр? [17]

**Хачанда биз Исаның ызына эеренимизде, Оңа көп ве хас көп меңзейәрис.
Адамлар сениң дурмушыңда Исаның субутнамасыны гөрүп билийәрлерми?
Сизе Исадан хайсы угурларда өзүңизи үйтгетмәге көмек сорамак герек?**

Жогаплары

- 1 – Меръем хениз пәк гыздыгына гарамаздан, Мукаддес Рух аркалы гөврели болды.
- 2 – Ол ажыкды, Ол сувсады, Ол ядады, Ол уклады, Ол аглады, Ондан ган акды, иң соңунда Ол өлди.
- 3 – Ол арвах-жынлары чыкарды, кеселлере шыпа берди, өлини дирелтди, сувуң йүзүнден йөреди, апы-тупаны ятырды.
- 4 – Ол долы ынсан ве долы Худай болды!
- 5 – Ине, гыз гөврели болуп, огул дограр. Онуң адына Иманувел дакар, бу “Худай бизиң билен” диймеги аңладяр.
- 6 – Насырадан.
- 7 – Бейтуллахамда.
- 8 – Себәби Онуң эне-атасы илат язувындан гечмек үчин ол ере язылмага гитмелиди.
- 9 – Давут патыша.
- 10 – Ол онуң шалык тагтыны бакы беркарар этжекдигини, ягны тагтда хемише Давудың неслинин хөкүм сүржекдигини айтды.
- 11 – Йышай, Давут патыша, Сүлейман патыша.
- 12 – *Шу гүн Давудың шәхеринде сизиң үчин Халасгәр догулды; Ол Месихдир. Ине, гыз гөврели болуп, огул дограр. Онуң адына Иманувел дакар, бу “Худай бизиң билен” диймеги аңладяр.*
- 13 – Бейик хөкүмдарың Бейтуллахамда догулмалыдыгы барада айтды.
- 14 – Бу ер Худайың Месихиң ниреде догулмалыдыгыны айдан ериди.
- 15 – Ол бизиң эҗизликлеримизе ве сынага дучар боляндыгымыза дүшүнийәр.
- 16 – Ол бир гезегем гүнә этмеди!
- 17 – Ол сөйги, шатлык, паракатлык, сабырлылык, мәхрибанлык, ягшылык, садыклык, юмшаклык, өзүне эрк эдип билмеклик билен долуды.

28-нжи Сапак:

Месих

Месих Өз хызматына башлаяр!

Маркың Хош Хабары Исаның дурмушы барада язылан дөрт тарыхың биринжисиди. Гелиң, биринжи бапда нәме болуп гечйәндигине середелиң.

Марк 1:1: Маркың сөзлерине гөрә, Иса ким болупдыр? [1]

Марк 1:11: Хачанда Иса сувда чүмдүрүленде, Худай Оны нәхили атландырды? [2]

Марк 1:16–20: Исаның Өз ызына эрмеклерини айдан адамлары шобада нәме эдйәрлер? [3]

Марк 1:22: Адамлар Исаның таглыматы барада нәме пикир эдйәрлер? [4]

Марк 1:24: Эрбет рух Исаны нәхили атландыряр? [5]

Марк 1:25–26: Хачанда Иса эрбет руха адамдан чыкмагыны буйрук беренде, нәме болуп гечйәр? [6]

Марк 1:32–34: Иса нәме этди? [7]

Эййәм биринжи бапда биз Исаның эдйән ишиниң Онуң хаыкатдан Худайың Оглы Месихдигини субут эдйәндигини гөрийәрис!

Биз Луканың Хош хабарының 4-нжи бабында, Исаның догдук шәхерине доланып геленде, Оңа нәме болуп гечендиги барада окаярыс.

Көне Әхтде Язылан Адам Барада

Лука 4:14–21-и оқаң.

Көне Әхтиң довамында Худайың халкы киме гарашярды? [8]

Ол нәме эдер? (**Гелип чыкыш 3:15**) [9]

Ол ене нәме эдер? (**Гелип чыкыш 12:3**) [10]

Бу парчада Исаның Өз өйүне доланып геленине адамлар толгундылар. Нәме үчин? [11]

Онсоң олар шенбе гүни яхудыларың дога-дилег эдйән өйүнде йыгнандылар. Олар Исадан өзлерине өвретмегини хайыш этдилер.

Ол хайсы пыгамберден оқады? [12]

Бу бөлек өзүнде Мукаддес Рух бар адам барада ве ажайып затлары этмек үчин Худай тарапындан месх эдилен адам барада гүррүң берйәр.

Көне Әхтде адамлар хачан месх эдилди? [13]

Худайың месх эдени болмаклык — Худайың олары айратын юмуш үчин сайландыгыны аңладяр. Ишая гүнлерден бир гүн Худайың месх эден кимдир бириниң гелжекдигини пыгамберлик этди. Ол хич кимиң ерине етирип билмежек айратын юмшы ерине етирер.

Лука 4:18–19: Бу ерде бизде адамлары суратландырмагың дөрт усулы бар. Олар хайсылар? [14]

1.

2.

3.

4.

Гелиң, Исаның бу сөзлер аркалы нәмәни гөз өңүнде тутандыгы барада пикир эделиң.

Гарыплар:

Иса Хош Хабарларың башга ене 2 еринде гарыплар барада гүррүң эдйәр.

Лука 6:20–21:

Эй, гарыплар, сиз багтлысыңыз, чўнки Худайың Шалыгы сизиңкидир!

Эй, шу вагт ачлык чекйәнлер, сиз багтлысыңыз, чўнки доярсыңыз.

Шинди аглаянлар, сиз багтлысыңыз, чўнки шатлыкдан гўлерсиңиз.

Матта 5:3: *Рухы гарыплар багтлыдыр, чўнки Гөгүң Шалыгы оларыңкыдыр*

Шейлеликте, Хош Хабарларда кимлер гарып? [15]

Эмма көпленч Худайдакы өз мәтәчликлерине байлара гаранда, гарыплар хас говы дүшүнйәрлер.

Есирлер:

Көне Әхтде биз Худайың халкының Худая гаршы гүнә этмегини ве баш галдырмагыны бес этмәндигини гөрдүк. Олар азат дәлдилер, олар хемише гүнәниң есирлери болдулар.

Эйсем олары ким есир этди? [16]

Эмма Ишаяның айдян бу Адамы хақыкатданам олары азат эдер! Ол олары иблисиң ве гүнәниң ыгтыярындан халас эдер!

Көрлер:

Ёханна 9-нҗы бапда Иса көр адама шыпа берди. **39-нҗы аятда** Ол нәме дийди? [17]

Шейлеликте, кимлер көр? [18]

Олар өзлерини говы дийип пикир эдйәрлер. Иса оларә өзлериниң гүнәлидиклерини ве Худая гаршы баш галдырындыкларыны гөркезер.

Эзиленлер:

Эгер сизи эйән болсалар, бу нәмәни аңладяр? [19]

Рехимсиз патышаның голастында ким әжир чекйәр? [20]

Тә кимдир бири олары азатлыга чыкарянча, шейтаның хөкүмдарлыгы астында хеммелер әжир чекйәр. Шейтан рехимсиз патыша!

Гарыплара ким герек? [21]

Гүнәниң есирлерине ким герек? [22]

Көрлере ким герек? [23]

Эзиленлере ким герек? [24]

21-нжи аятда Иса оlara нәме дийди? [25]

Узак гарашылан Халасгәр ве Месих гелди!

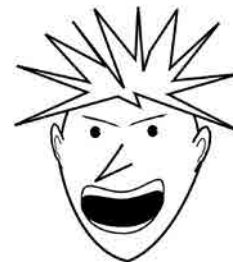
Худай Ыбрайыма берен вадасында дурды!

Иса Худайың вада берен Адамыды!

Иса көп адамлара шыпа берди ве Ол бизе Өзүниң кимдигини аян этмек үчин көп гудратлар гөркезди. Эмма Ол бизе гудратлардан хем хас оңат зат бермек үчин гелди. Ол бизи гүнәден, өлүмден ве шейтаннан азат этмек үчин гелди!

Бу иң ажайып тәзелик болды!

Иса нәме үчин гелди? [26]

Адамлар Оны кабул эдерлерми?

Лука 4:28–30-ы оқаң.

Адамлар Исаның вагзына нәхили жогап бердилер? [27]

Дүнйә Худайың Оглуны сөййәнлере ве Оны йигренйәнлере бөлүнйәр. Биз Исаны сөййәндигимиз себәпли адамлар бизи йигрененлеринде, биз хайран галмалы дэлдирис.

Эгер Ол Худайың вада берен Халасгәри болса, хатда бу бизи адамларың сөймейәндигини аңладян болса-да, Ол хемме зада дегйәр!

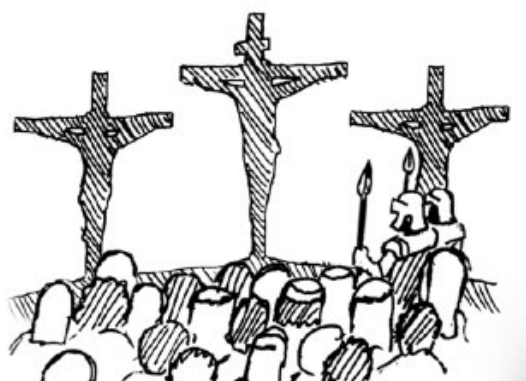
Иса ким? Биз бу гүн Ол барада нәме өврендик?

Жогаплары

- 1 – Худайың Оглы Месих.
- 2 – Сен Мениң сөвер Оглумсың, Мен Сенден көп разыдырын.
- 3 – Олар хемме затларыны ташлап, Исаның ызына эерйәрлер.
- 4 – Олар муңа хайран галдылар.
- 5 – Сен Худайың Мукаддесисиң.
- 6 – Ол ондан чыкды.
- 7 – Ол көп адамлара шыпа берди ве көп арвах-жынлары чыкарды.
- 8 – Олар Месихе, Халасгәре гарашярдылар.
- 9 – Ол иблиси еңер.
- 10 – Ол әхли адамлары ялкар.
- 11 – Себәби олар Ол барада ве Онун гудратлары барада эшитдилер.
- 12 – Ол олар Ишаядан окады (61-нҗи бап).
- 13 – Хачанда олар патышалыга я-да баш руханылыга беллененлеринде.
- 14 – 1) Гарыплар,
2) есирлер,
3) көрлер,
4) эзиленлер.
- 15 – Бу оларда пулуң ёкдугыны аңлатмаяр, бу олара Худайың герекдигини аңладяр. Олар песпәл адамлар.
- 16 – Иблис.
- 17 – *Мен бу дүньә гөрмейәнлер гөрсүн, гөрийәнлер көр болсун дийип, хөкүм чыкармага гелдим.*
- 18 – Бу шол адамларың өзлерине Худайың багышламасының герекдигини билмейәндигини аңладяр.
- 19 – Бу сизиң рехимсиз патышаның голастында әжир чекйәндигиңизи аңладяр.
- 20 – Хеммелер!
- 21 – Олара хакыкы байлыгы берйән кимдир бири.
- 22 – Олары иблистен халас әдйән кимдир бири.
- 23 – Өзлериниң гүнәлидиклерине дүшүнмеклери үчин олара гөреч берйән кимдир бири.
- 24 – Олара говы патыша герек.
- 25 – *Сизиң эшиден бу мукаддес язгыңыз шу гүн бержай болды.*
- 26 – Ол бизи гүнәден, өлүмден ве шейтандан азат этмек үчин гелди!
- 27 – Адамлар Оңа ынанмадылар. Олар Онун айдан затларыны кабул әдип билмедилер. Олар Оны өлдүрмәге сынанышдылар!

29-нҗы Сапак:

Пажыгалы Хеләкчиликми Я-да Худайың Мейилнамасы Амала Ашдымы?

Исаның өлүми пажыгалы хеләкчилик болдумы? Ол шейле көп ягшылык этсе-де, Онуң өмүр танапы кесилди!

Кәбир адамлар Онуң хачда өлмәндигини, диңе өлен ялы гөрүнөндигини айдярлар. Хакыкатда Онуң дерегине башга кимдир бириниң боландыгыны ве Худайың оны Иса болуп гөрүнөр ялы эдендигини айдярлар. Эмма бу бизиң Худайың хәсиети барада билйәнлеримиз билен габат гелмейәр. Ол адамлары алдамаяр! Эйсем Иса Өзүне дерек кимдир бириниң өлмегине середип дуруп билерми?

Кәбир адамлар Исаны хачдан дүшүрөндигини, хакыкатда өли болмандыгыны, Онуң салкын мазарда Өзүне гелендигини айдярлар. Эмма биз римлилериниң адам өлдүрмекде уссат хүнәрмендиклерини билйәрис. Олар кимдир бириниң өлүп-өлмәнлигини сайгарып билйәрдилер. Кимдир бирини хачда жезаландыран болсалар, бу онуң өлендигини аңладяр. Адам хачда дуранда, оңа дем алмак кын болупдыр. Адам дем алмак үчин дөшүни ёкары галдырмалы болупдыр. Ол өленде, индики демини алып билмәндир. Хача чүйленмек ойланып тапылан өлүм жезаларының иң рехимсизи болупдыр!

Ёханна 19:34-и оқаң. Исаның хакыкатдан өлендигине гөз етирмек үчин эсгер нәме этди? [1]

Исаның дерегине башга бириниң өлендигини ве Худайың оны Иса болуп гөрүнөр ялы эдендигини айдян адамлар биз нәме дийип билерис? [2]

Исаның хакыкатда хачда өлмәндигини, Онуң салкын мазарда Өзүне гелендигини айдян адамлар биз нәме дийип билерис? [3]

Иса Өз шәгиртлерине Өз Өлүми Барада Гүррүң Берди

Шейле хем, биз Исаның нәдип өлжекдигини анык билиәндигини окаярыс.

Лука 9:18–20-ни оқаң.

Энчеме гудратлар гөркезенден соң, хич кимиңкә меңземейән ыгтыярлык билән өвреденден соң, Иса шәгиртлерине бир сораг берди. Иса олардан нәме сорады? (20-нжи аят) [4]

Петрус нәме жогап берди? [5]

Яхудыя шол дөвүрде Рим империясының бир бөлегиди. Исаның шәгиртлери Исаның өзлеринин Патышасы болмагыны ве олары рехимсиз римлилерден азат этмегини иследилер.

Лука 9:21–22-ни оқаң.

Иса Өз шәгиртлерине нәме дийди? [6]

Бу нәдип бейле болуп билди? Эгер Исаны өлдүрмекчи болсалар, Ол нәдип еңижи патыша болсун? Шәгиртлере буларың барыны кабул этмеклик өрән агыр болды, Иса олар муны үч гезек айтмалы болды (Лука 9:44–45 ве 18:31–34).

Шәгиртлер Худайың Өз халкына ибермеги вада берен патышасы Исадыгына дүшүндилен. Эмма олар Онуң нәхили патыша болжакдыгына дүшүнмедилер. Олар вада берлен Патышаның эжир чекмели болжакдыгына аң етирмедилер.

Көне Әхтде Месиһиң өлжекдиги барада аз язылан. Пыгамберликлериң көпүси Онуң Худайың халкына гетиржек гүйжи ве гутулышы барада айдяң.

Мысал үчин **Зебур 2:6–8-и** оқаң.

Худай Өз Патышасына нәме берер? [7]

Эмма Лука 9:21–22-де, Иса Өзүниң нәме үчин гелендиги барада нәме дийди? [8]

Нәме үчин шәгиртлере Исаның өлдүрилжекдигине дүшүнмек кын болды? [9]

Бу гең ягдайды!

Көне Әхтдәки Гурбанлыклар Бизи Месиһиң Өлүмине Тайярлаяң

Гурбанлык барадакы сапак сизиң ядыңздамы? Нәме үчин Худайың халкы гурбанлык бермели болды? [10]

Еврейлер 10:1–4-и оқаң.

Көне Әхтде адамларың гетирен гурбанлыклары билен нәме меселе болды? [11]

Гурбанлыкларың нәме пейдасы болупдыр? (3-нжи аят) [12]

Бизе гүнәлеримизден долы ве хемишелик тәмизлейән гурбанлык герек.

Көне Әхтдәки Пыгамберлик Бизи Месихиң Өлүмине Тайярлаяр

Көне Әхтде нәхили пыгамберлик бизи Месихиң өлүмине тайярлаяр? [13]

Ишая 53:5–6-ны оқаң.

Исаның гелмезинден йүзлерче йыл өң, Худай Ишая аркалы нәме дийди? [14]

Зебур 21:15–19-ы оқаң.

Бу сизе нәмәни ятладяр? [15]

Хача чүйлеме барада 21-нжи мезмур адамларың хача чүйлемәни ойлап тапанларыңдан йүзлерче йыл өң беян эдйәр. Биз мунуң Месих барадакы пыгамберлик боландыгыны инди билйәрис.

Месихиң өлүми илкибашдан Худайың мейилнамасы болды!

Худайың адалатлы мейилнамасы

Римлилер 3:21–26-ны оқаң.

Худайың Месихе иман эденлере берйән акланма ёлы барада нәме шаятлык эдйәр? (21–22-нжи аятлар) [16]

Биз нәдип багышланма газандык? (23–25-нжи аятлар) [17]

Исаның гурбанлык өлүми гүнәлеримиз үчин төлег ве багышланмагымыз үчин еке-тәк ажайып гурбан болды. Бакы яшайша барян башга ёл ёк!

Римлилер 6:23-и оқаң.

Гүнә газанмак билен биз нәме газанярыс? [18]

Эмма Худай бизе нәме берйәр? [19]

Бу дүнийәдәки иң ажайып тәзеликдир!

Шейлеликде, биз бу гүн нәме өврендик?

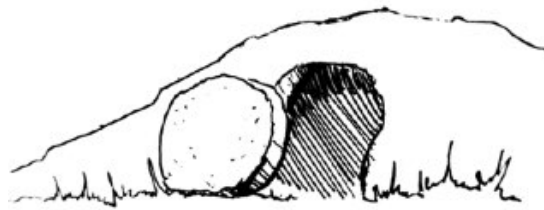
Иса нәме үчин гелди?

Җогаплары

- 1 – Ол найза билен Исаның бөврүни дешди.
- 2 – Бу бизиң Худайың хәсиети барада билйәнлеримиз билен габат гелмейәр. Ол адамлары алдамаяр! Эйсем Иса Өзүне дерек кимдир бириниң өлмегине середип дуруп билерми?
- 3 – Биз римлилериң адам өлдүрмекде өкде хүнәрмен боландыгыны билйәрис. Олар кимдир бириниң өлүп өлмәндигини говы билипдирлер. Кимдир бири хачда жезаландырыланда, индики демини алмак үчин дөшүни ёкары галдырмагы бес эдендиги себәпли, онуң өлендиги белли болупдыр.
- 4 – *Сиз Маңа ким диййәрсиниз?*
- 5 – Сен Месих! Сен Худайың бүтин Көне Әхт аркалы ибермеги вада берен Кишиси!
- 6 – Ол өлдүрилер, эмма үчүленҗи гүн дирелер.
- 7 – Тутуш ер йүзүни.
- 8 – Иса өлмәге ве тәзеден дирелмәге гелендигини айтды.
- 9 – Эгер Исаны өлдүрмекчи болсалар, Ол нәдип ениҗи патыша болсун?
- 10 – Худай мукаддес ве Ол Өзүне гаршы баш галдыранларың хеммесини жезаландырмалы. Хер гезек биз нәдогры херекет эденимизде, гүнә эденимизде, Худая гаршы баш галдырарыс. Өз патышасына дөнүклик эден өлүме мынасып болшы ялы, биз хем гүнәлеримиз үчин өлүме мынасып. Эмма Көне Әхтде Худай Өз мерхемети билен Өз халкына гүнәлериниң багышланмагы үчин олар гурбанлык гетирмәге мүмкинчилик берди. Дине ган бизиң гүнәлеримизи өртүп билди.
- 11 – Хайванлары гурбанлык бермек бизи Худайың өңүнде акламага етерлик болмады.
- 12 – Олар бизиң гүнәлеримиз үчин ятлама болдылар. Олар адамлар гүнәлери үчин өлүме мынасыпдыкларыны гөркезди.
- 13 – **Ишая 53:5–6:** *Эмма ол бизиң языкларымыз үчин яраланды, бизиң этмишлеримиз үчин эзъет чекди, рахатлыгымыз үчин җеза онуң башына гелди, онуң яралары аркалы биз шыпа тапдык. Әхлимиз эдил гоюн ялы азашдык; өз ёлумыз билен гитдик херимиз, Реб әхлимиз иң этмишимизи оңа йүкледи.*
- 14 – Худай Месихиң бизиң гүнәлеримиз үчин гурбанлык хөкмүнде өлҗекдигини айтды. Ол бизиң әхли гүнәлеримизи айрар.
- 15 – Исаның хача чүйленмесини.
- 16 – Төврат ве Пыгамберлер китапларына.
- 17 – Исаның гурбанлыгы аркалы.
- 18 – Өлүм.
- 19 – Бакы яшайыш!

30-нҗы сапак:

Исаның Дирелмеги ве Гөге Гөтерилмеги

Исаның Дирелмеги

Лука 24:1–12-ни оқаң.

Шәгиртлерде ве аялларда Исаның тәзеден дирелмегине болан хич хили умыт ёкды. Олар Онун дирелмегине гарашмадылар!

Аяллар нәме үчин мазара гитдилер? [1]

Олары нәме хайран галдырды? [2]

Перишделер аяллара нәме дийди? (5–7-нҗи аятлар) [3]

Месих шәгиртлерини Иерусалиме алып барярка, хачда өлдүрилжекдигини, йөне үчүнҗи гүн дирелжекдигини өңүнден айдыпды (Лука 9:22).

Бу олар үчин гарашылмадык зат дәлди!

Биз Исаның өлүмден диреленине нәдип ынамлы болуп билерис?

- Эгер жесет огулранан болса, жеседиң дашына оралан кепени ташлап гитмән, оны хем алып гидердилер. (Лука 24:12)

- Рим ёлбашчыларына ве яхуды ёлбашчыларына Исаның өлүмден дирелмәндигини субут этмек үчин, олара диңе Онуң жеседини гөркезмек герекди. Эмма олар Оны тапып билмедилер.
- 40 гүнүң довамында Исаның Өзи көп адамлара гөрүнди. Шейле көп шаятлар барды! (1 Коринтослылар 15:3–8)

Хайсы үч усул боюнча биз Исаның өлүмден дирелендигине ынамлы болуп билйәрис? [4]

1.

2.

3.

Лука 24:36–43-и оқаң.

Иса Өзүнде хенизем физики бедениниң бардыгыны гөркезмек үчин нәме этди? [5]

Исаның инди башгача боландыгыны нәме гөркезйәр? [6]

Иса диреленден соң, бедени нәдип өңкилигине галды ве Ол нәме билен тапавутланды? [7]

Исаның дирелмеги bize нәмәни гөркезйәр?

1. Иса өлүми еңди! Ол өлди ве ене дирелди.

(Иса) өлүми ёк этди. (2 Тимотеос 1:10)

2. Иса иблиси еңди! Ол адамлары иблисиң гулчулыгындан азат эдип билйәр!

Худай рухы гүйчлериң ве ыгтыярлыкларың элинден ярагыны алды. (Колосиялылар 2:15)

3. Иса бизиң гүнәлеримиз үчин төлег төледи ве Худай оны кабул этди!

.... Оглуның дөкен ганы аркалы гүнәлеримизи багышлап, бизи азат этди. (Ефеслилер 1:7)

4. Ол Өзүне иман эденлере бакы дурмушы берйәр!

Худай дүнийәни өрән сөөндиги себәпли Өзүниң еке-тәк Оглуны берди. Ол муны Оглуна иман эденлериң хич бири хеләк болман, бакы яшайша говушмагы үчин этди. (Йоханна 3:16)

Бу иң ажайып тәзелик!

Исаның өлүмден дирелмеги бизе хайсы 4 зады гөркезйәр? [8]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Исаның Гөге Гөтерилмеги

Ресулларың ишлери 1:1–11-и оқаң.

Иса диреленден соң 40 гүнләп нәме этди? (3-нжи аят) [9]

Иса шәгиртлерине нәме вада берди? (5-нжи аят) [10]

Шонда оларың везипелери нәмеден ыбарат болмалыды? (8-нжи аят) [11]

Шондан соң Иса нәме болды? (9-нжы аят) [12]

11-нжи аятда перишде шәгиртлере нәме дийди? [13]

Иса гайдып гелер!

Исаның гөге гөтерилмеги бизе нәмәни гөркезйәр?

Исаның гөге гөтерилмеги бизе 4 зады гөркезйәр:

1. Худай Исаны иң ёкары ере гөтерди.

Шоңа гөрә Худай Оны жуда бейгелтди: Оңа әхли атдан үстүн бир ады берди. Гөкләрдәки, ердәки, ер астындакы хер кес Исаның ады агзаланда дыз әпер. (Филипилилер 2:8–10)

2. Иса дүнийәни хөкүм этмек үчин басым доланып гелер.

Биз башга кимдир бирине гаранда Исадан хас көп горкмалыдырыс!

Худайың хузурында, шейле хем дирилере ве өлүлере казылык әтжәк Иса Месихиң хузурында... (2 Тимотеос 4:1)

3. Шол бир вагтда Иса бизиң үчин төвелла эдйәр.

Худайың халкыны ким хөкүм эдип билер? Иса Месих, ягны Ол өлди, эмма өлүмден дирелди, хәзир Худайың сагында отурып, бизиң үчин төвелла эдйәр. (Римлилер 8:34)

Ол Ата Худая шейле диййәр: “(Сениң адың) — сениң гымматлы чагаң. Бу гүнәси үчин оны багышла. Мениң ганым муны өртди. Онуң бу гүнәни этмесини бес эдип билер ялы ве өз дурмушында Саңа шөхрат гетирер ялы, Биз оны Мукаддес Рухдан долдурарыс”.

4. Өленимизден соң бизиң хенизем беденимиз болар.

1 Коринтослылар 15:35–46-ны оқаң.

Өлүмден соң бизиң беденимиз болар, эмма ол хәзирки беденимизден нәхили тапавутланар? [14]

Биз хемишлик ажайып рухы беденде яшарыс!

Исаның гөге гөтерилмеги бизе нәмәни гөркезйәр? [15]

1.

2.

3.

4.

Иса бизе хем Худайың хузурына гирмәге мүмкинчилик ачды, хәзир иман аркалы, эмма гелжекде хақыкы ягдайда!

Исаның өлүмден дирелмеги ве гөге гөтерилмеги дүнйәде иң ажайып тәзелик! Сиз муны ким билен пайлашып билерсиңиз?

Бу гүн сиз нәме өврендиңиз?

Жогаплары

- 1 – Аяллар Исаның жеседине якымлы ыслы яглары чалмага гитдилер.
- 2 – Мазар бошды!
- 3 – *Сиз нәме үчин дирина өлүлериң арасындан гөзлейәрсиниз? Ол бу ерде ёк, Ол дирелди! Ол хениз сизиң билен билекә Желиледе өзүңизе айдан затларыны ядыңыз салың. Ол: “Ынсан Оглы гүнәли адамларың элине табышырылмалы, хача чүйленмели ве үчүленжи гүн дирелмелидир”дийинди.*
- 4 – 1) Эгер жесет огурланан болса, жеседиң дашына оралан кепени ташлап гитмән, оны хем алып гидердилер.
2) Рим ёлбашчыларына ве яхуды ёлбашчыларына Исаның тәзеден дирелмәндигини субут этмек үчин, олара дине Онуң жеседини гөркезмек герекди. Эмма олар Оны тапып билмедилер.
3) 40 гүнүң довамында Исаның Өзи көп адамлара гөрүнди. Шейле көп шаятлар барды!
- 5 – Ол биразажык балык ийди.
- 6 – Ол гапылар ачылмаздан пейда болды ве йитирим болды.
- 7 – Ол физики беден үчин зерур болан иймит ийип билди, йөне Ол шобада гөрнүп ве йитирим болуп билди.
- 8 – 1) Иса өлүми еңди! Ол өлди ве ене дирелди.
2) Иса иблиси еңди!
3) Иса бизиң гүнәлеримиз үчин төлег төледи ве Худай оны кабул этди!
4) Иса Өзүне иман эденлере бакы яшайыш берйәр!
- 9 – Ол Өз ызына зерйәнлере гөрүнди ве Өзүниң диридигини көп субутнамалар билен гөркезди.
- 10 – Олар Мукаддес Рух аркалы чүмдүрилийәр.
- 11 – Олар бүтин дүнийәде Онуң шаятлары боларлар.
- 12 – Ол гөге гөтерилди.
- 13 – *Исаның гөге гөтериленини гөзүңиз билен гөрдүңиз ахыры. Ол гөге нәхили гөтерилен болса, хут шонуң ялы хем гайдып гелер.*
- 14 – Олар бакы болар, оларда хич хили меселе болмаз, олар овадан ве ажайып болар, шейле хем бизде Худай билен бозулмажак гатнашык болар.
- 15 – 1) Худай Исаны иң ёкары ере гөтерди.
2) Иса дүнийәни хөкүм этмек үчин басым доланып гелер.
3) Шол бир вагтда Иса бизиң үчин төвелла эдйәр.
4) Шейле хем биз өленимизден соң бизиң кәмил беденимиз болар.

31-нҗи Сапак:

Мукаддес Рух

Биз Көне Әхтде Мукаддес Рух Барада Нәме Өвренйәрис?

1. Биз Көне Әхтде Мукаддес Рух барада илкинҗи гезек хачан окаярыс? [1]

Мукаддес Рух илки башдан ишледи!

2. Көне Әхтде Мукаддес Рух айратын себәплер боюнча айратын адамлара инди.

1 Шамувел 16:13-де Ол киме гелди? [2]

3. Шейле хем Худай Мукаддес Рухы пыгамберлере берди, шонда олар Худайың Сөзүни Худайың халкына етирип билдилер.

2 Петрус 1:20–21-и оқаң. Пыгамберлер Худайың Сөзүни халка нәхили етирдилер? [3]

4. Эмма Худай тутуш Худайың халкының Мукаддес Рухы алжак вагтыны вада берди.

Ёвел 2:28-де Ёвел пыгамбериң сөзлерине гөрә, бу нәмә меңзейәр? [4]

Биз Көне Әхтде Мукаддес Рух барада нәме өвренйәрис? [5]

1.

2.

3.

4.

Биз Тәзе Әхтде Мукаддес Рух Барада Нәме Өвренйәрис?

Ресулларың ишлери 1:8: Мукаддес Рух шәгиртлере нәхили гүйч берер? [6]

Олар хеммелере Иса барада гүррүң бермели!

Ресулларың ишлери 2:1–24: Хачанда олар Мукаддес Рухы аланларында, нәме болуп гечди? [7]

Ресулларың ишлери 2:41: Шол гүн нәче адам месихи болды? [8]

Бу Хасыл байрамыды, шейле хем Пентикост ады билен мешхур болуп, “Эллинжи гүн” диймеги аңладярды. Бу Песахдан я-да Пасхадан соң эллинжи гүнди. Кәбир йыгнаклар Худайың шол гүн битирен иши себәпли өзлерини “Эллинжилер” дийип атландырярлар.

Ресулларың ишлери 2:38: Ким Мукаддес Рух сылагыны аляр? [9]

Мукаддес Рух әхли месихилерде яшаяр. Мукаддес Рух болмаса, сиз месихи болуп билмейәрсиңиз! (Ефеслилер 1:13)

Мукаддес Рух Нәме Эдйәр?

Римлилер 8:16-да Мукаддес Рух нәме эдйәр? [10]

Римлилер 8:26-да Мукаддес Рух нәме эдйәр? [11]

Галатялылар 5:22–23-де Мукаддес Рух нәме эдйәр? [12]

Ресулларың ишлери 1:8-де Мукаддес Рух нәме эдйәр? [13]

1 Коринтослылар 12:7–11-де Мукаддес Рух нәме эдйәр? [14]

1 Коринтослылар 12:13-де Мукаддес Рух нәме эдйәр? [15]

Мукаддес Рух бизи бирлешдирйәр ве бизи бөлмейәр! Соңкы йылларда көп месихилериң Мукаддес Рухуң ишине дүшүнмекде бөлүнийәндиклерине Худай гынаняр.

Биз бейлеки месихилери сөймесек, бу бизиң дурмушымызда Мукаддес Руха ишлемәге ругсат бермейәндигимизи гөркезйәр.

Гошмача пикир

1 Коринтослылар 14:1–3: Павлус бизе хайсы сылагы хемме затдан бетер хас көп ислемелидигимизи айдяр? [16]

Бу сылаг нәхили гөрүнйәр? (3-нҗи аят) [17]

Бизиң хеммәмизиң иң мөхүм везипәмиз бири-биримизи гүйчлендирмек, голдамак ве теселли бермекдир!

Шейлеликте, биз Мукаддес Рухуң нәме эдйәндиги барада нәме өврендик? [18]

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Мукаддес Рухдан Долы Болан Адамың Дурмушы Нәхили Гөрүнйәр?

Галатялылар 5:22–23-и оқаң.

Мукаддес Рухдан долы болан адамың дурмушы нәхили гөрүнйәр? [19]

Бизиң дурмушымыз шейле гөрүнйәрми? Эгер ёк болса, биз бу бабатда нәме этмели? (**Лука 11:13-и** оқаң.) [20]

Эфеслилер 4:30: Биз нәдип Мукаддес Рухы гамгын эдйәрис? Мысаллар гетириң. [21]

Гыбат

Гыбаткешлик — бизиң үчин улы меселе болуп дуряр. Гыбат кимдир бириниң абрайыны ве йыгнагы вейран эдип билийәр. Белки сиз ыбадатхана гелмеги бес эден адамлары билийәнсиңиз, себәби башгалар олар барада гыбат эдйәрлер. Биз гыбат этмезлик үчин бири-биримизе нәдип көмек эдип билерис? Эгер кимдир бири гыбат эдип башласа, биз нәме дийип билерис? [22]

Биз Мукаддес Рухуң гөвнүнден турмалы — биз оны гамгын этмели дәл!

Биз хер гүн Худайдан өзүмизи Мукаддес Рухдан долдурмагыны сорамалы, шонда биз Исаның ышыгы болуп билерис ве төверегимиздәкилерин әхлиси үчин ялканыш болуп билерис!

Сиз бу гүн нәме өврендиңиз?

Жогаплары

- 1 – Гелип чыкыш 1:2
- 2 – Давут.
- 3 – Мукаддес Рух аркалы херекет эдйән пыгамберлер Худайың сөзлерини гепледилер.
- 4 – *Пыгамберлик эдер огулдыр гызларыңыз, дүйшлер гөрер гаррыларыңыз, аянлык аларлар йигитлериңиз.*
- 5 – 1) Мукаддес Рух илки башдан ишледи!
2) Көне Әхтде Мукаддес Рух айратын себәплер боюнча айратын адамлара инди.
3) Шейле хем Худай Мукаддес Рухы пыгамберлере берди, шонда олар Худайың Сөзүни Худайың халкына етирип билдилер.
4) Эмма Худай тутуш Худайың халкының Мукаддес Рухы алжак вагтыны вада берди.
- 6 – Дине бир Иерусалимде дәл, тутуш ер йүзүниң әхли еринде Исаның шаятлары боларлар.
- 7 – Худай олары горкак шәгиртлерден батыр шәгиртлере өвүрди. Шейле хем шол гүн олар Иерусалиме геленлериң әхлисине Хош Хабары оларың өз диллеринде дүшүндирип билдилер.
- 8 – Үч мүн адам!
- 9 – Әхли месихилер — тоба эденлериң ве сува чүмдүриленлериң әхлиси.
- 10 – Мукаддес Рух бизи Худая дегишлидигимизиң ве Онун чагаларыдыгымызың кепилнамасыдыр.
- 11 – Мукаддес Рух bize дога-дилег этмәге көмек эдйәр.
- 12 – Мукаддес Рух бизиң Иса меңзеш болмагымыз үчин йүрегимизи ве хәсиетимизи үйтгедйәр.
- 13 – Мукаддес Рух bize хеммелере Иса барада гүррүң бермек үчин гүйч берйәр.
- 14 – Мукаддес Рух хер бир адама йыгнакда бири-биримизе хызмат эдип билмек сылагыны берйәр.
- 15 – Мукаддес Рух бизи бирлешдирйәр.
- 16 – Пыгамберлик сылагы.
- 17 – Биз адамлара олары гүйчлендирмек, рухландырмак ве теселли бермек үчин геплейәрис.
- 18 – 1) Мукаддес Рух бизиң Худая дегишлидигимизиң ве Онун чагаларыдыгымызың кепилнамасы болуп дуряр.
2) Мукаддес Рух bize дога-дилег этмәге көмек эдйәр.
3) Мукаддес Рух бизиң Иса меңзеш болмагымыз үчин йүрегимизи ве хәсиетимизи үйтгедйәр.
4) Мукаддес Рух бизиң хеммелере Иса барада гүррүң бермегимиз үчин гүйч берйәр.
5) Мукаддес Рух хер бир адама йыгнакда бири-биримизе хызмат эдип билмек сылагыны берйәр.
6) Мукаддес Рух бизи бирикдирйәр.
- 19 – Бу адам сөйгиден, шатлыкдан, паракатлыкдан, сабырлылыкдан, мәхрибанлыкдан, ягшылыкдан, садыклыкдан, юмшаклыкдан ве өзүңе эрк эдип билмекликден долудыр.
- 20 – Бизе Худайдан Өз Мукаддес Рухуны бермегини сорамак герек!
- 21 – Мысаллара дегишли: Хачанда биз эрбет затлары айданымызда ве эденимизде, хачанда биз ялан сөзләнимизде, хачанда биз ярамаз затлары айданымызда, хачанда биз гыбат эденимизде, хачанда биз интернетде эрбет затлара середенимизде.
- 22 – Гаты гөрме, йөне мен гыбаты диңлемек исләмок. Эгер бу гепи сен бу адамың өзи бу ерде боланда айдып билмежек болсаң, онда маңа-да айтма. Эгер мен муны эшитмесем, муны башгалара-да гечирмерин!

32-нҗи Сапак: Йыгнак

Йыгнак Нәхили Башланды?

Ресулларың ишлери 2:36–41-и оқаң. Шәгиртлер Мукаддес Рухы кабул эденлеринден соң, бу Петрусың вагызының соңыдыр.

Халк Худайың Көне Әхтде вада берен Месихине нәме этди? **(36-нҗы аят)** [1]

Муны эшиденлеринде олар нәхили жогап бердилер? **(37-нҗи аят)** [2]

Петрус халкың ерине етирмели болан хайсы ики зады барада айтды? **(38-нҗи аят)** [3]

1.

2.

“Тоба этмеклик” нәмәни аңладяр? [4]

Сува чүмдүрилмек нәмәни алапатландыряр? [5]

Шейле хем, бу хеммелере бизиң Исаның ызына эерйәндигимизи гөркезйәр ве биз месихилерин машгаласына, йыгнага гошулярыс.

Эгер бизиң сува чүмдүрилмегимизе машгаламыз ве достларымыз гаршы болсалар, бизе айратын көп батыргайлык герек боляр.

Мукаддес Рухы ким кабул эдйәр? **(38–39-нҗы аятлар)** [6]

Йыгнагың Өсүши

Ресулларың ишлери 1:15: Шол гүне ченли нәче месихи барды? [7]

Ресулларың ишлери 2:40–41: Гүнүң башында олар горкан шәгиртлериң кичи топарындан ыбаратды. Гүнүң ахырында ене нәче адам месихи болды? [8]

Бу йыгнагың башлангыжы болды!

Йыгнак Нәме Эдйәр?

Ресулларың ишлери 2:42–47-ни оқаң.

Йыгнак бина дәл — бу машгала!

Йыгнагың башлангыжы айратын дөвүр болды. Биз хер гүн биле йыгнанышып билмесек-де, хенизем бир машгаладырыс. Иса шәгиртлериңиң Өз ызына гизлин ве букулып эермеклериңи ислемайәр. Биз бири-биримизе герек. Биз билеликте топланмалы.

42-нҗи аятда месихилер хайсы 4 зады ерине етирдилер? [9]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

“Олар ресулларың таглыматыны өвренмәге ыхласлы япышдылар” диймек бизиң үчин нәмәни аңладяр? [10]

Сиз Худайың Сөзүни хер гүн окаярсыңызмы? Сиз Худай барада мүмкин болдугыча хас көп зат өвренмек ислейәрсиңизми?

“Олар якын гатнашыкда яшамага ыхласлы япышдылар” — бу бизиң үчин нәхили гөрүңйәр? [11]

Сиз муны нәхили ерине етирйәрсиңиз?

Нәме үчин “олар хемише биле чөрек иймәге ыхласлы япышдылар”? [12]

Реббиң агшамлык нахарыны билеликте иймек месихилер үчин өрән ваҗыпдыр.

Адамлар биз хемише биле дога-дилег эдйәрис дийип билйәрлерми?

Худайың башгалары Өз Патышалыгына гетирмеги үчин биз дога-дилег эдйәрисми?

Чагырыш

Биз хер гүн нәче минут ве сагат телефонда вагтымызы сарп эдйәрис (гүррүң этмек я-да окамак билен)? Биз хер гүн нәче минут я-да сагат дога-дилег этмеклиге ве Мукаддес Китап окамаклығы сарп эдйәрис? Буларың хайсысы хас мөхүм?

Исаның Ады Билен Дилег Этмек Нәмәни Аңладяр?

Бу гүнәлеримизиң бизи Худайдан айра саяндыгына гөз етирйәндигимизи аңладяр. Бизиң өзүмизиң Ата Худайың өңүнде дурмага ыгтыярымыз ёк. Эмма биз Худайың өңүнде дуруп билйәрис, себәби Иса хачда ганыны дөкмек билен бизи багышлады. Шонуң үчин инди Худай Онуң хузурында догры болан — бизиң дилеглеримизи эшидйәр! Бу иң ажайып артыкмачлыкдыр!

Исаның ады билен дилег этмек,бизиң Оңа боюн боляндыгымызы аңладяр.

44–45-нжи аятларда месихилер нәме этдилер? [13]

(Биз бу барада бир аз вагтдан гүррүң эдерис.)

46–47-нжи аятларда месихилер ене нәме этдилер? [14]

Хачанда биз Худайы алкышланамызда, бу Худайы багтлы эдйәр ве бизи хем багтлы эдйәр!

Нәхили йыгылыкда адамлар Месихиң йыгнагына гошулярдылар? [15]

Гой, Худай муны бизиң йыгнагымызда хем шейле этсин!

Ол гүнлер ажайып гүнлер болды!

Биз Йыгнагымызда Нәдип Бири-Биримизе Вепалы Болуп Билерис?

Йыгнакда бизиң бири-биримизе сөйги гөркезип билмегимиз үчин сизде нәхили пикирлер бар? Азындан еди жоап тапың! [16]

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Сизиң үчин дилег эдип билерлери ялы, өз меселелериңизи йыгнак ёлбашчылары билен пайлашмага чекинмәң. Бу олар үчин рухландырмадыр: бу сизиң олар ынанындыгыңызы гөркезийәр, олар Худайың өз дилеглерине жогап берйәндигини гөренлеринде, шатланып билийәрлер. Шейле хем олар өз вагызлары аркалы йыгнага хас говы билим берип билерлер.

Гой, Худай хер гүн бизиң йыгнагымызда месихилериң саныны артдырсын!

Чагырыш

Тәзе Әхтде, йыгнакларда тизара кынчылыклар йүзе чыкып башлады. Кәмил йыгнак ёк! Тә биз Тәзе Иерусалиме барып етйәнчәк, кәмил йыгнак болмаз!

Эмма, гелиң, биз башарян әхли задымызы әделиң, шонда көп ве хас көп адамлар бизиң дурмушымызда Худайы гөрүп билерлер ве бизиң сөзлеримиз аркалы Исаның кимдигини танарлар.

Гошмача: Пул

Пул йыгнак агзаларының арасында көп меселелери йүзе чыкарып билер! Гелиң, Павлусың пул барада нәме айдандыгына середелиң.

- **1 Тимотеос 6:10-да** Павлус пул барада нәме дийди? [17]

Пулы Худайдан хас говы гөренимизде нәме боляр? [18]

- **1 Коринтослылар 16:2-де** Павлус пул барада нәме дийди? [19]

Павлус оларың хайсы эндигини голдады? [20]

- **2 Салониклилер 3:10-да** Павлус пул барада нәме дийди? [21]

Бу нәмәни аңладяр? [22]

- **Римлилер 13:8-де** Павлус пул барада нәме дийди? [23]

Бу бизиң үчин нәмәни аңладяр? [24]

Вагтында ызына гайтарылмадык берги достлугы ве йыгнагы заялаяй!

Биз Павлусдан пул барада нәме өвренйәрис? [25]

1.

2.

3.

4.

Карзы диңе ылалашылан мөхлетде ызына гайтарып билсеңиз карз алың. Мадды ягдайыңызда хақыкатданам көмеге мэтәч болсаңыз, рухы чопаныңыз билен бу барада гүрлешиң. Пул билен меселе бар болса, бу утанч дәл. Достлугы бозуп, йыгнагы йыканымызда утанч.

Биз башгалара ягшылык этмели, башгалары алдамак гүнәдир.

Сизиң өз пулуңыза болан гарайшыңызда үйтгетмели бир зат бармы?

Жогаплары

- 1 – Олар Оны хачда өлдүрдилер.
- 2 – Олар өрән гайга батдылар.
- 3 – 1) Тоба эдиң!
- 2) Хер бириңиз Иса Месихиң ады билен сува чүмдүрилиң.
- 4 – Оларың Худая өзлериңиң Оңа боюн эгмәндиклерине гынаняндыкларыны айтмаклары герек. Олар Худайың иберен Месихиниң ызына эермәге башламалы.
- 5 – Исаның бизиң әхли гүнәлеримизи ювяндыгының беяныдыр. Ягны биз өзүмиз үчин өлдүк, инди Иса үчин яшаярыс.
- 6 – Худайың чагыржакларының хер бири үчиндир. Тоба эден ве сува чүмдүрилен әхли месихилер.
- 7 – 120.
- 8 – Үч мүңе голай адам!
- 9 – 1) Олар ресулларың таглыматыны өврәнмәге ыхласлы япышдылар.
- 2) Олар якын гатнашыкда яшамага ыхласлы япышдылар.
- 3) Олар биле чөрөк иймәге ыхласлы япышдылар.
- 4) Олар дога-дилег этмәге ыхласлы япышдылар.
- 10 – Биз Худайың Сөзүнден өврәнән затларымыз барада окаярыс, пикирленйәрис, маслахатлашырыс ве дога-дилег эдйәрис. Биз муны өзбашдак ве бейлеки месихилер билен билеликде этмели.
- 11 – Биз бири-биримизи сөййәрис ве алада эдйәрис. Биз билеликде душушырыс.
- 12 – Олар өзлериңиң багышланма алып билмеклери үчин Исаның өлендигини ятлаярдылар.
- 13 – Олар өрән эли ачыкдылар ве садака берйәрдилер.
- 14 – Олар Худайы шөхратладылар.
- 15 – Хер гүн!
- 16 – Мысаллар:
 - 1) Йыгнакдакы бейлекилере жаң этмек;
 - 2) Смс хат язмак;
 - 3) Вагтың боланда душушмак;
 - 4) Хер хепде йыгнага гелмек — бу сизи йыгнакда йөне гөрмек хем бейлекилери рухландыряр!
 - 5) Бири-бириңе көмек этмәге тайяр болмак, меселем, эгер олар ярамадык болсалар я-да тәзе бәбеги болан болса.
 - 6) Башгалар үчин дога-дилег этмек.
 - 7) Мукаддес Китап сапакларында өврәнән затларыңы башгалар билен пайлашмак. Худайың Сөзүнден нәче көп зат өврәнсек, Худай хем бизи башгалар үчин ялканыш болмагымыз үчин шонча көп уланар!
- 17 – Пул хөвеси әхли бела-бетериң көрүгидир.
- 18 – Биз пулумызы Худайы шат этмек үчин дәл-де, өзүмизи шат этмек үчин сарп эдйәрис.
- 19 – *Мен яныңыза баранымда йыгнама зерурлыгы болмаз ялы, хериңиз хер хепдәниң биринжи гүни өз ягдайына гөрә белли мукдарда пул сүйшүрип, янында сакласын.*
- 20 – Бермәге тайяр болмак үчин, мүмкин болдугындан пулуңызы йыгнаң.
- 21 – *Ким ишлемек ислемейән болса, нахар-да иймесин.*
- 22 – Ким ялта болса ве ишлемек ислемесе, оңа пул бермән.
- 23 – *Бири-бириңизе сөйгүден башга бергиңиз болмасын, себәби якыныны сөййән адам Мусаның Кануныны бержай эдйәндир.*
- 24 – Биз бергимизи мүмкин болдугыча чалт бермелидирис!
- 25 – 1) Худайың bize берен пулуны хас ерликли уланарымыз ялы bize Худайың акылдарлыгы герек.
- 2) Жомарт болмага тайяр бол.
- 3) Биз башгалары бидерек болмага ве ишлемезлиге хөвеслендирмек ислемейәрис.
- 4) Достлугы ве йыгнагы вейран этмезлик үчин бергиңизи басым вагтында ызына төләң.

33-нҗи Сапак:

Башгалара Хош Хабары Гүррүң Бермек

Әхли миллетлер

Гелип чыкыш 12:1–7-де Худай Ыбрайыма нәме вада берди? [1]

Ине, ики мүн йылдан соң биз Худайың Өз вадасында нәхили дуряндыгыны гөрйәрис!

Биз Худайың Көне Әхтде вада берен Месихини нәхили иберендигини гөрйәрис. Хәзир әхли миллетлерин халас болуп билмеклери үчин Месих барада эшитмек вагтыдыр.

Матта 28:18–20-де Иса шәгиртлере нәме дийди? [2]

Ресулларың ишлери 1:8-и оқан. Шәгиртлер нәдип әхли миллетлери шәгирт эдинип билдилер? [3]

Бу иш тамамланмады — Иса барада хениз эшитмедик халклар бар. Өз диллеринде Мукаддес Китап ёк халклар бар, ол ерде өз диллеринде гүрлейән месихилер ёк. Меселем, Дагыстанда (Гара деңизде) көп санлы шейле адамлар топары бар.

Иса барада хемме адамларың эшитмеги бизиң везипәмиз!

Ресулларың ишлери китабында биз бу ишиң нәхили башландыгыны гөрйәрис.

Иерусалимден дашда

Иса шәгиртлерине Өз шаятлары болмагы ниреде айтды? (**Ресулларың ишлери 1:8**) [4]

Гелиң, бу дүрли ерлер барада пикир эделиң.

1. Иерусалимде

Ресулларың ишлери китабында Исаның 12 шәгирди “ресуллар” дийлип атландырылды.

Юдас Иса дөнүклик эдип, каст эдип өзүни өлдүрөндөн соң, бейлеки ресуллар онуң дерегине кими сайладылар? **(Ресулларың ишлери 1:26)** [5]

Диңе 12 ресул ирки йыгнагың ёлбашчылары болдулар.

Соңрак ене ким ресул болды? **(1 Коринтослылар 1:1)** [6]

Ресулларың ишлери 6:7: Олар илкибашда ниреде вагыз этдилер? [7]

Эмма Яхудыяның хөкүмдарлары ве яхуды патышасы ресуллара гаршы болдулар.

5:17–20-де олар нәме этдилер? [8]

7:59–60-да олар нәме этдилер? [9]

5:41–42-де ресуллар нәме этдилер? [10]

Көп адамлар Иса иман этдилер!

2. Тутуш Яхудыяда ве Самарияда

Ресулларың ишлери 8:2–5: Гүйчли ызарланма боланда нәме болуп гечди? [11]

Карта середин. Самария Иерусалимиң демиргазык тарапында ерлешйёр.

3. Тутуш Ер Йүзүнде

Ресулларың ишлери 10-нҗы бабы оқаң.

Худай Петруса нәме өвретди? [12]

Илкинжи иман эденлер үчин Хош Хабарың еврей дэллер үчинем ниетленендигине дүшүнөнлеринде, бу олар үчин гаты мөхүм вака болды!

Ресулларың ишлери 11:19–21: Месихилер нирә гитдилер? [13]

Карта середин.

Финикия — бу гүн Ливан.

Кипр — бу гүн Түркийәнің гүнортасындакы улы ада.

Антийох — Түркийәнің гүнорта-гүндогарында болуп, бу гүн Антийох дийлип атландырыляр.

Көп яхудылар ве яхуды дәллер Иса иман этдилер!

Узаклара Сыхат Этмек

Ресулларың ишлери китабының 13-нжи бабындан 20-нжи бабына ченли биз Павлусың ве бейлеки месихилерің хәзирки Түркийәнің ве Гресияның территориясында сыхат эдендиклери ве көп йыгнаклар ачандыклары барада окаярыс. Соңрак Павлус бу йыгнаклара барып гөрди.

Ресулларың ишлери китабында биз әхли миллетлериң Иса барада эшитмеклери үчин ишиң нәхили башландыгыны гөрийәрис. 8:26–40-да биз нәдип биринжи нобатда Африканың месихи боландыгы барада окаярыс.

Биз бу иши нәдип довам эдип билерис?

Биз Хош Хабары өң хич хачан эшитмедик адамлар билен нәхили пайлашырыс?

Ресулларың ишлери китабында башланан везипәни сизиң нәхили довам этжекдигиңиз барада сизде нәхили пикирлер бар? [14]

Бу везипәни довам эдип билер ялы бири-бириңиз үчин дилег эдиң!

Жогаплары

- 1 – Ол оны бейик миллет этжекдигине, оңа ер бержекдигине, ер йүзүндәки әхли миллетлери ол аркалы ялкажакдыгына сөз берди.
- 2 – Шонун үчин хем гидиң-де, әхли миллетлери шәгирт эдиң, олары Ата, Огул ве Мукаддес Рухун адындан сува чүмдүрин.
- 3 – Муны ерине етирмәге олара Мукаддес Рух гүйч берди.
- 4 – Иерусалимде, тутуш Яхудыяда ве Самарияда, ер йүзүниң дөрт күнжегинде сиз Мениң шаятларым боларсыңыз.
- 5 – Маттий.
- 6 – Павлус.
- 7 – Иерусалимде.
- 8 – Оларың кәбирини түрмә басдылар.
- 9 – Олар Стефаны өлдүрдилер.
- 10 – Олар Иса барада вагыз этмеклерини довам этдилер.
- 11 – Көп месихилер Иерусалимден гачып гитдилер. Олар тутуш Яхудыяның ве Самарияның үсти билен Иерусалимде демиргазыгына гитдилер.
- 12 – Илки олар Иса барада диңе еврейлере гүррүң бердилер, эмма инди олар бейлеки миллетлерден болан адамлар хем дүшүндирмеклери герекди (еврейлер олары башга миллетлер дийип атландырырлар) — бу адамлар яхуды дэлдилер, олар Көне Әхти билмейәрдилер, Еке-тәк Худая сежде этмейәрдилер.
- 13 – Финикия, Кипре, Антийоха.
- 14 – Шейле пикирлери өз ичине аляр:
 - Иса барада хич хачан эшитмедик адамлар үчин дога-дигег этмек (өз юрдунда ве башга юртларда).
 - Машгалаң, достларың ве гоңшыларың билен Иса барада пайлашаныңда, бири-бириңизе голдав бермек үчин достларың билен дога-дигег этмек.
 - Мукаддес Китап тарыхыны дүшүндирмекде бири-бириңиз билен тежрибе гечирип гөрүн, шонда сиз муны башгалара дүшүндирениңизде өзүңизе ынамлы боларсыңыз.
 - Даш-төверегиниздәкилере Исаның сөйгүсини гөркезип билмегин амалы усуллары барада пикир эдиң.
 - Худай сизден Иса барада эшитмәге мүмкинчилиги ёк адамларың яшаян ерине гөчмегинизи сораярмы?

34-нҗи Сапак:

Тәзе Әхтдәки Хатлар

Иса гөге алнандан соң илкинҗи гүнлерде Месихилерде Тәзе әхт китабы ёкды. Оларда көп кынчылыклар болды. Исаның ызына догры эерер ялы олара акыл-пайхас герекди.

Тәзе Әхтде 21 хат бар. Ёйгнаклар көп узак ерлере дагадылар, шонун үчин ресуллар бу ёйгнаклары голдамак үчин узак аралыкдан хатлары яздылар.

Бу хатлары алан ёйгнаклар соңра олары элде гөчүрипдирлер ве бейлеки ёйгнаклара нусгасыны иберипдирлер. Шонда бейлеки көп ёйгнаклар хем оларың пайхасындан пейдаланып билипдирлер.

Тәзе Әхтиң мазмуны үйтгедиленми?

Кәбир адамлар Тәзе Әхтиң үйтгедилендигини айдярлар. Эмма бу мүмкин дәл, себәби хатлар ве Хош Хабарлар гөзи билен гөрен шаятлар тарапындан я-да гөзи билен гөрен шаятлары танаянлар тарапындан язылан. Олар иң илкинҗи месихилер тарапындан хақыкат хөкмүнде кабул эдилди ве өрән узак аралык ерлере яйрадылды. Оларың барыны ызына ёйгнап, тәзече гөрнүшини ибермек мүмкин дәл ягдайдыр. Шейле хем ирки месихилер өзлериниң хақыкат хасаплан задыны хич кимиң үйтгетмегине ёл бермездилер!

Тәзе Әхт бөлеклериниң 24000-ден говрак голязмалары тапылды. Олардан 230 санысы Мухаммет догулмаздан өңки дөвре дегишли. Бу голязма бөлеклери өрән мөхүм болуп дуряр, себәби олар Тәзе Әхтиң үйтгедилмәндигини гөркезйәр!

Нәме үчин Тәзе Әхтиң үйтгедилмеги мүмкин дәл? [1]

Хатлар:

- өзлериниң иманына вепалы болмакларыны голдамак үчин месихилере Иса барада ве Исаның берйән гутулышы барада өвретдилер.

- месихилер нәмедир бир ялңыш зада ынананларында, хақыкаты билмеклери үчин оларың ялңышыны дүзетдилер.
- Худайың гөвнүнден турмак үчин, месихилере нәхили догры яшамалыдыгыны өвретдилер.

Бу хатлары язанларында, хатларың авторларының нәхили үч мақсады болупдыр? [2]

1.

2.

3.

Бу Хатларың Авторлары Ким?

Якуп, Петрус, Ёханна ве **Яхуда** месихилери голдамак үчин хатлар яздылар.

Павлус йыгнаклара 9 хат язды ве 4 саны шахсы адама язды.

Ол йыгнаклара догры ёлбашчылык этмеклери үчин, **Тимотеоса** 2 хат, **Титуса** бир хат язды.

Шейле хем ол **Филимунның** хут өзүне хат язды.

Павлусың бу хатлары Тәзе Әхтиң ахырында ерлешйәр. Олардан соң дине **Аянлык китабы** гелийәр.

Биз **Еврейлере хаты** кимиң язандыгыны билмейәрис. Йөне көплер Павлусың я-да онуң эгиндешлериниң бири (мысал үчин Барнап я-да Аполла) язандыр дийип ынанярлар.

Тәзе Әхтде хатларың көпүсини ким языпдыр? [3]

Биз Бу Хатлара Нәдип Дүшүнип Билйәрис?

Хатдакы бөлеге бизе дүшүнмәге көмек этмек үчин, биз 4 сораг сорап билйәрис:

1. Бу хат языланда йыгнакда нәхили **меселелер** барды?
2. Нәхили **сөз дүзүмлери я-да сөзлер гайталаняр?** Көп адамлар гайталанян сөз дүзүмлериңи айлартын беллемеги халаярлар.
3. **Әсасы мовзук** нәме ве автор олар нәме өвретмек ислейәр? Сиз муны йөнекей тассыкламада айдып билерсиңизми?
4. Бу йыгнагың **бизиң йыгнагымыза** нәхили меңзешлиги бар? Бизиң кынчылыкларымызың оларыңкы билен нәхили меңзешлиги бар? Бу парчадакы нәхили мөхүм пикир бу гүн бизиң йыгнагымызда уланыляр?

Хайсы дөрт сораг бизе Тәзе Әхтиң хатларына дүшүнмәге көмек эдйәр? [4]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Гелиң, Колосиялылар хатдан кәбир аятлары билеликте өвренилң.

Колосиялылар хат 1:9–20-ни оқаң.

1. Сиз муны чаклап билерсиңизми: **Оларда нәхили меселе барды?** [5]

Ялан мугаллымлар олар башга таглыматың бардыгыны, месихилериң муны билмәндиклерини ве Иса билен гатнашыклар етерлик дәлдигини айтдылар.

2. **Хайсы сөз дүзүмлери я-да сөзлер гайталаняр?** [6]

Павлус олар Худая ве бакы яшайша болан гатнашыклар үчин бизиң **әхли задымызың** Исада бардыгыны айтмак иследи!

Хайсы сөз дүзүмлеринде “**әхли/бүтин/хер бир**” диен сөз уланыляр? [7]

3. **Әсасы мовзук нәме ве автор олар нәме өвретмек ислейәр?** [8]

4. **Бу йыгнагың бизиң йыгнагымыза нәхили меңзешлиги бар? Бизиң кынчылыкларымызың оларыңкы билен нәхили меңзешлиги бар? Бу парчадакы нәхили мөхүм пикир бу гүн бизиң йыгнагымызда уланыляр?** [9]

Биз Исаның етерлик дәлдигини, Ондан соң бизе башга пыгамбериң герекдигини айдян адамлар нәме дийип билерис? [10]

Гошмача

Хатлары (я-да Мукаддес Китабың ислендик парчасыны) өвренимәгиң башга усулы өз окан бабыңыз барада өзүңизден 5 сораг сорамакдыр. Гелиң, муны билеликте ерине етирелиң.

1. Бу парча бизе Худай (Ата, Огул ве Мукаддес Рух) барада нәме айдяр? [11]
2. Бу парча бизе адамлар барада нәме айдяр? [12]
3. Мунда боюн әгмек буйругы, бизе дуйдурыш я-да гөрелде алар ялы нусга бармы? [13]
4. Бу парчадан Худай бизе нәме өвредйәр? [14]
5. Мен муны ким билен пайлашып билйәрин? [15]

Худая Ве Бакы Яшайша Болан Гатнашыклар Үчин Бизиң Әхли Задымыз Исада Бар!

Өй иши

Индики сапакда бизиң биле өвренип билеримиз ялы, **1 Салониклилер** китабыны оқаң.

Жогаплары

- 1 – Себәби хатлар ве Хош Хабарлар гөзи билен гөрән шаятлар тарапындан я-да гөзи билен гөрән шаятлары танаянлар тарапындан язылан. Олар иң илкинҗи месихилер тарапындан хақыкат хөкмүнде кабул әдилди ве өрән узак аралык ерлере яйрадылды. Оларың барыны ызына йыгнап, тәзече гөрнүшини ибермек мүмкин дәл ягдайдыр. Шейле хем, ирки месихилер өзлериниң хақыкат хасаплан задыны хич кимиң үйтгетмегине ёл бермездилер!
- 2 – 1) Өзлериниң иманына вепалы болмакларыны голдамак үчин месихилере Иса барада ве Исаның берйән гутулышы барада өвретдилер.
2) Хачанда месихилер нәмедир бир ялңыш зада ыннанларында, хақыкаты билмеклери үчин оларың ялңышыны дүзетдилер.
3) Худайың гөвнүнден турмак үчин, месихилере нәхили догры яшамалыдыгыны өвретдилер.
- 3 – Павлус,

- 4 – 1) Оларда нәхили меселе барды?
 2) Эсасы мовзук нәме ве автор олар нәме өвретмек ислейәр?
 3) Хайсы сөз дүзүмлери я-да сөзлер гайталаняр?
 4) Бу йыгнагың бизиң йыгнагымыза нәхили меңзешлиги бар? Бизиң кынчылыкларымызың оларыңкы билен нәхили меңзешлиги бар? Бу парчадакы нәхили мөхүм пикир бу гүн бизиң йыгнагымызда уланыляр?
- 5 – Олар Иса етерлик дәлдир дийип пикир этдилер.
- 6 – Павлус “әхли” ве “хер бир” диен сөзлери гайталаяр.
- 7 – *Оны хер бабатда хошал этмегиңиз үчин;
 Гой, сизиң әхли оңат ишлериңиз миве берсин;
 әхли зада дөз гелмегиңиз үчин гүйч-кувват берсин;
 бүтин ярадылышың илкинжи догланы;
 әхли затлар Ол аркалы ярадыландыр;
 хемме зат Ол аркалы ве Онуң үчин ярадылды;
 әхли затдан өң бар болан Олдур;
 әхли затлар Ол аркалы мәкәм дурандыр;
 әхли затда илкинжи орны алсын дийип;
 Худай әхли бүтевилиги билен Онда орнашмагындан хошал болды;
 әхли зады Өзи билен ярашдырмагы;*
- 8 – Иса Худайың Өзүнден кем дәлдир (15-нжи аят), Ол әхли затларың, гөрүнйән хем гөрүнмейән затларың үстүнден хөкүмдарлык сүрйәр (16-нжы аят), Онуң өлүми аркалы Ата Худай әхли зады Өз дүнйәси билен ярашдырды (20-нжи аят). Шейлеликте, Иса — бизе герекли **әхли затдыр!**
- 9 – Кәвагт адамлар бизе Мукаддес Китап я-да Иса етерлик дәл, бизе башга ене нәмедир бир зат герекдигини айдярлар.
- 10 – Бу парчадан өз уланып билжек сөз дүзүмлериңизи тапың!
- 11 – Мукаддес Рух бизе пайхас ве дүшүнже берйәр.
 Ата Худай Нурдакы Өз халкының мирасына шәрик болмага бизи долы мынасып гәрди.
 Ата Худай бизи гараңкылыгың ыгтыярындан бошадып, Өз сөйгүли Оглуның Шалыгына гетирди.
 Иса гөрүнмейән Худайың кешбидир.
 Иса — бүтин ярадылышың илкинжи догланыдыр.
 Гөкдәки ве ердәки хемме зат Иса аркалы ве Иса үчин ярадылды.
 Әхли затдан өң бар болан Исадыр, әхли затлар Иса аркалы мәкәм дурандыр. Бедениң, ягны иманлылар йыгнагының башы Исадыр.
 Иса — әхли затда башлангычдыр, илкинжи болуп өлүмден дирелен-де Олдур.
 Әхли затда илкинжи орны эелейән Исадыр.
 Худайың долы кәмиллигиниң Исада орнашдырылмагы Худайың Өз ислеги болды.
 Исаның хачда дөкен ганы аркалы паракатчылыгы беркарар эдип, Худай ердәки ве гөкдәки әхли зады Өзи билен ярашдырмагы макул билди.
- 12 – Биз Худай тарапындан ярадылдык ве Онуң Оглы тарапындан халас эдилдик.
- 13 – Павлус Колосиядакы йыгнак үчин үзнүксиз дога-дилег этди — бу бизиң үчин говы гөрелде.
 Бизиң везипәмиз шулардан ыбарат:
 Реббе мынасып дурмушда яшап, Оны хер бабатда хошал этмекден;
 Хемише оңат ишлери этмекден;
 Худайы танамакда хас-да өсмегимизден;
 Онуң бейик гүйжи ве гудраты аркалы хас гүйчли болмагымыздан, бизиң чыдамлы, сабыр-такатлы ве шадыян болмагымыздан;
 Нурдакы Өз халкының мирасына шәрик болмага бизи долы мынасып эден Ата Худая шатланып алкыш айтмагымыздан.
- 14 – Бу аятларың үсти билен Худайың өзүңизе гөркезен затларыны пайлашың.
- 15 – Бу сапагы пайлашып билжек адамың адыны айдың.

35-нҗи Сапак:

1 Салониклилер

Бу Хат Барада Умуы Маглумат

Бу хат Гресиядакы Салоник шәхерде яшаян месихилере язылан. Салоник шәхери Павлусың дөврүнде өрән улы ве ваҗып шәхерлериң бириди.

Бу Павлусың илкинҗи язан хаты болмагы мүмкин.

Ресулларың ишлери 17:1–10: Салоникдәки йыгнагың нәхили башландыгыны бизе гүррүң берйәр.

Павлус ол ерде нәче вагт болды? [1]

Павлус Салоникә биринҗи гезек барандан соң, олар ене бармак иследе, йөне барып билмеди. Шонун үчин хем ол бу хаты язды. Бу Худайың бизиң меселелеримизи бизиң үчин нәдип ягшылыга уланяндыгының говы мысалыдыр. 2000 йыллап Худай бу хатың үсти биле миллионларча адамлары ялкады!

Бу Хатда Павлус 4 Зат Барада Язмак Иследе:

1. Кәбир имансызлар Павлус барада эрбет затлар айданда, ол өзүниң говы адамдыгыны субут этмели болды (**2:1–3:10**). Эгер месихилер оны говы адам дәл дийип хасап эден болсалар, олар онуң өзлерине өвреден затларына ынанмакларыны довам этмездилер.
2. Павлус өзлериниң иманы себәпли ызарланыян месихилери голдамак иследе (**1:2–9; 2:14; 3:1–5**).
3. Павлус олар мукаддес дурмушта яшамалыдыкларыны ятлатды (**4:1–12; 5:12–22**).
4. Павлус месихилериң өленде, өзлерине нәме боляндыгына ве Иса гайдып геленде нәме болуп гечжекдигине оларың дүшүнмеклерини иследе (**4:13–5:11**).

Павлус Салоникдэки месихилере хайсы 4 зат барада язмак иследи? [2]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

1-нжи Бап

Мукаддес Китабың ислендик парчасыны өвренимизде бизиң уланжак бәш сорагымыза жогап берелиң.

Бу 5 сораг хайсылар? [3]

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

1. Бу парча бизе Худай (Ата, Огул, Мукаддес Рух) барада нәме гүррүң берйәр? [4]

2. Бу парча бизе адамлар барада нәме гүррүң берйәр? [5]

3. Мунда боюн эгмәге буйрук бармы, бизиң үчин дуйдурыш бармы, гөрелде алар ялы нусга бармы? [6]

4. Бу парчада Худай бизе нәме өвредйәр? [7]

Иман, Сөйги ве Умыт

Иман, умыт ве сөйги — Павлусың хатларында мөхүм сөзлердир.

Иман, умыт ве сөйги — бизиң дурмушымызың бинядыдыр. Эгер буларың бири етмесе, бизиң иманымыз узак довам этмез.

Иман: Дүнйәниң Казысы хөкмүнде басым Исаның гелжекдиги барадакы билим бизиң хер гүн хер минутда эдйән ишимизе тәсир эдйәрми?

Сөйги: Мениң гөвнүме ярамайн ве мениң үчин сөймеси кын болан адам бармы? Эгер бар болса, мениң Худайдан оларә сөйги гөркезип билмек мүмкинчилигини сорамагым герек. Оларә сөйги гөркезмек билен, биз оларә болан сөйгини дуюп башлаярыс!

Умыт: Адамлар бизе Иса болан иманымыз себәпли эрбет дарасалар, биз Исаның басым бизи Өзи билен бакы яшамага алып гитжекдигини билйәрис. Иса бизе берк дурмага гайрат берйәр!

Иса геленде, бизиң меселелеримизиң тәзе ер билен деңешдиренде хич зат болуп галяндыгыны биз билйәрис!

Биз гөрги гөрийән вагтымызда-да бизде шатлык ве рахатлык бар, адамлар бизиң дурмушымызда Мукаддес Рухуң гүйжүни гөрүп билйәрлер. Гызыклы тарапы, асырлар бойы йыгнаклар ызарлананда оларың хас чалт өсийән дөвүрлери болды.

Сизе буларың хайсысында өсмек үчин Худайдан көмек сорамак герек: имандамы, сөйгидеми я-да умытда?

5. Мен муны ким билен пайлашып билерин? [8]

Өй Иши

Бу хепдеде тутуш хаты ене бир гезек окаң ве хер бапдан соң өзүңизден бу бәш сорагы сораң.

Жогаплары

- 1 – Дине ики хепде (3 шенбе гүнлери)
- 2 – 1) Кәбир имансызлар Павлус барада эрбет затлар айданда, ол өзүниң говы адамдыгыны субут этмели болды. Эгер месихилер оны говы адам дәл дийип хасап эден болсалар, олар онуң өзлерине өвреден затларына ынанмакларыны довам этмездилер.
2) Павлус өзлериниң иманы себәпли ызарланылян месихилери голдамак иследи.
3) Павлус олар мукаддес дурмушта яшамакларыны ятлатды.
4) Павлус месихилерин өленде, өзлерине нәме боляндыгына ве Иса гайдып геленде нәме болуп гечжекдигине оларуң дүшүнмеклерини иследи.
- 3 – 1) Бу парча бизе Худай (Ата, Огул, Мукаддес Рух) барада нәме гүррүң берйәр?
2) Бу парча бизе адамлар барада нәме гүррүң берйәр?
3) Мунда боюн эгмәге буйрук бармы, бизиң үчин дуйдурыш бармы, гөрелде алар ялы нусга бармы?
4) Бу парчада Худай бизе нәме өвредйәр?
5) Мен муны ким билен пайлашып билерин?
- 4 – Худай олары сөййәр. (4-нжи аят)
Худай олары сайлады. (4-нжи аят)
Дине Мукаддес Рух адамлара Худая гелмәге мүмкинчилик берйәр. (5-нжи аят)
Мукаддес Рух бизе мушакгатлар ичинде шатлык берйәр. (6-нжы аят)
Ол хақыкы ве дири Худай. (9-нжы аят)
Ол Исаны өлүмден дирелтди. (10-нжы аят)
Иса доланып гелер. (10-нжы аят)
Иса бизи Худайың газабындан халас эдйәр. (10-нжы аят)
- 5 – Биз оларуң иманының ягшы ишлери барада, оларуң сөйги боюнча битирен иши барада, Реб Исаның умыды аркалы оларуң ылхамланан чыдамлылығы барада өврөйәрис. (3-нжи аят)
Эдил оларуң Павлусдан, Силасдан ве Тимотеосдан гөрелде алышлары ялы, бейлеки месихилер хем хәзир олардан гөрелде алярлар. (1-нжи, 6-нжы ве 7-нжи аятлар)
Хеммелер оларуң иманы барада эшитдилер, себәби олар көп эжир чекмели боландыкларына гарамаздан, Хош Хабары шатлык билен кабул этдилер. (8-нжи аят)
Бир вагт олар бутлара сежде этдилер, инди олар дири ве хақыкы Худая сежде эдйәрлер. (9-нжы аят)
- 6 – Павлус шол месихилер үчин хемише Худая миннетдарлык билдирйәр. (2-нжи аят)
Ол шол месихилер үчин үзнүксиз дога-дилег эдйәр. (2-нжи аят)
Месихилер бейик гөрелде болдулар: оларуң ягшы ишлери иман аркалы амала ашды, оларуң зәхмети сөйги билен ерине етирилди, оларуң чыдамлылығы болса, умытда ылхамланды. (3-нжи аят)
Олар шатлык билен эжир чекдилер. Бейлеки месихилер өйкүнип билерлери ялы, булар говы гөрелде болдулар. (6-нжы аят)
Олар үчин иң мөхүм зат — дүнийәни хөкүм этмек үчин Исаның басым гелмегидир. (10-нжы аят)
- 7 – Гой, хер ким өз жогабыны берсин.
- 8 – Муны ким билен пайлашып билжек болсаңыз, онуң адыны айдың ве сизиң муны говы ерине етирериңиз ялы, бири-бириңиз үчин дога-дилег эдиң.

36-нҗы Сапак:

Исаның Гайдып Гелмеги ве Кыямат Гүни

Исаның Гайдып Гелмеги

Реб Исаның гайдып гелмеги барада Тәзе Әхтиң көп еринде язылан. Ол бизи Өз өйүне алып гитмекчи.

Гелип чыкыш 12:1–7-де Худай Ыбрайыма нәхили вадалар берди? [1]

Худайың **халкы** ажайып тәзе **дүньәде** яшар, ол ерде биз гөз өңүне гетирип билшимизден-де хас көп **ялканарыс!**

Гелиң, Иса доланып гелмезден өңки дөвүр барада өвренмек үчин **Матта 24:1–44-и** окалың.

6–8-нҗи аятларда Иса нәме дийди? [2]

14-нҗи аятда Иса нәме дийди? [3]

Гошмача

Матта 24:15–21-нҗи аятлар: Шонуң үчин хем “вейранчылык гетирйән йигренҗи задың” мукаддес ерде дикиленини гөрениңизде, ...

Бу барада Даныел пыгамбер айдынды.

Бу Даныелиң элхенч дөвүр барадакы пыгамберлигидир, хачанда ыбадатхана йигренҗи гурбанлык үчин уланыланда, онуң ызындан Хөкүм гелер (Даныел 9:27; 11:11; 12:11).

Б.э.өң 167-нҗи йылда грек хөкүмдары Антакия Эпифан Иерусалимдәки ыбадатханада ялан худая харам гурбанлык гетирди. Соңра еврейлер гозгалаң туруздылар.

Хер ничик-де болса, Иса ики ваканы өңден айтмак үчин бу жүмлэни уланяр:

1. Ыбадатхана вейран эдилер. Бу б.э. 70-нжи йылда болуп гечди. Бу еврейлер үчин иң элхенч бетбагтлык болды. Эмма биз Ыбадатхананың ве онуң гурбанлыкларының өз халкыны багышламак үчин Худая мундан бейләк герек болмандыгыны билйәрис. Нәме үчин бу бейлә болды? [4]
2. Шейлә хем Иса Өзүниң доланып гелжекдигини айдярды. Ол доланып гелмезден өң, Худайың халкы элхенч чакнышыга дучар болар.

15–20-нжи аятларда Иса хайсы 2 вака барада гүррүң эдйәр? [5]

Иса гайдып гелмезден өң ягдай нәхили болар? **(21-нжи аят)** [6]

Иса Ишая китабының аядына салгыланяр. Ол нәме дийди? **(29–30-нжы аятлар)** [7]

Иса доланып геленде, ким билер? **(30-нжы аят)** [8]

Ер титремеси ялы дүнийәде бир бетбагт боланда, көп адамлар бу барада телевизорда я-да телефонда тәзеликлере серетмек аркалы билйәрлер. Эмма кәбир адамлар бу барада билмейәрлер. Иса доланып геленде, дүнийәдәки әхли адамлар бу барада шобада билерлер. Укуда ятан оянар. Бу барада билмейән екеже адам хем болмаз.

Иса Өз перишделерини нәме этмек үчин иберер? **(31-нжи аят)** [9]

Нәме ёк эдилер ве нәме бакы довам эдер? **(35-нжи аят)** [10]

Иса гайдып геленде, ким билер? **(36-нжы аят)** [11]

Иса ерде ынсан боланда, Ол хемме зады билмейәрди ве Өзүниң хачан доланып гелжекдигини хем билмейәрди. Эгер адамлар Исаның хачан доланып гелжекдигиниң сенесини билйәрис дийселер, биз оlara ынанмалы дәл. Асырларың довамында кәбир адамлар Исаның доланып гелжек сенесини өңден айтмага сынанышдылар. Хич кимиңки догры дәл! Мунуң хачан болжакдыгыны бизиң гөкдәки кәмил Ата Худайымыз билйәр ве биз Оңа ынанмалы!

Нухуң дөврүнде, хачанда Нух адамлара сил басмасы барада айданда, олар нәме этдилер? **(37–39-нжы аятлар)** [12]

Онсоң оlara нәме болды? [13]

Бу гүнки адамларың Нухуң дөврүндәки адамлара нәхили меңзешлиги бар? [14]

Бу аятлар Исаның доланып гелжекдиги барада бизе нәме гүррүң берйәр? **(42–43-нҗи аятлар)** [15]

Биз нәме этмели? **(44-нҗи аят)** [16]

Кыямат Гүни

Бизиң Кыямат гүнүне дүшүнип билмегимиз үчин Иса бизе бу тымсалы берди.

Матта 25:31–46-ны оқаң.

Иса әхли адамлары ики топара бөлөр. Ол бу ики топары хайсы хайванлар билен деңешдирийәр? [17]

Хайсы топары Иса Өз Патышалыгына чагырар? [18]

Гоюнлар ким? [19]

Иса бизи нәхили хөкүм әдер? [20]

Эмма ... Ёханна 3:16: Кимде эбеди яшайыш болар? [21]

Олар бири-бирине гаршымы? [22]

- Бизиң хеммәмиз гүнә этдик. Худайың мерхемети билен Месих гүнәлеримизиң муздыны төледі ве биз багышландык. Шейдип Худайың өңүнде акландык! (Римлиер 3:23–24)
- Исаның меңзетмесини улансак бизиң хеммәмиз “гечилер”, эмма Худай бизи багышлады ве Ол бизи “гоюнлара” өвүрди!). Бизде нәхили ажайып Худай бар!
- Худай бизи халас эденде, Ол бизиң йүрегimizi үйтгедйәр ве бизде Онуң халкына гуллуқ этмек ислеги дөрөйәр.
- Бизиң эдйән ишимиз бизиң хакыкатдан Иса ынаняндыгымызы я-да ынанмаяндыгымызы гөркезйәр, бизиң гоюндыгымызы я-да гечидигimizi гөркезйәр.

Бизиң херекетлеримиз биз барада нәме айдяр? Биз гечими я-да гоюн?

Матта билен Ёханна бизиң херекетлеримиз бизиң иманымызың субутнамасыдыгына икиси-де дүшүндиер. Оларың икиси-де эгер биз Иса ынаняң болсак, биз говы иш эдйән адамлар болмалыдырыс дийип яздылар. Ёханна муны диңе бир **3:16-да** язмады, шейле хем ол муны **Ёханна 5:28–29-да** хем язды. Бу аятларда говы иш эдйән шол адамлара нәме болар? [23]

Эрбет иш эден адамлара нәме болар? [24]

Женнет ве Довзах

Биз Матта 25:31–46-да ики дүрли ериң бардыгыны гөрйәрис: женнет ве довзах.

Иса Өзи үчин яшан адамлар нәме диер? (34-нжи аятда) [25]

Бу бизиң хачан хем болса бир вагт эшитжек иң ажайып сөзлеримиздир!

Бизиң Онуң билен эбедилик леззет алып билеримиз ялы, Худай Өз Патышалыгыны тайярлады! (Аянлык 21:3–4)

Эгер биз Иса ынансак ве Оңа боюн болсак, Худай бизи хас көп ялкар!

41-нжи аятда Иса өзлери үчин яшанлар ве Худая гаршы баш галдыранлар нәме диер? [26]

Бу бизиң хачан хем болса бир вагт эшитжек иң элхенч сөзлеримиздир! Худай Өзүне боюн эгмек ислемедик адамлар жезаландыар.

Олар иблислер ве эрбет рухлар билен бирликде эбедилик Худайдан айра яшарлар. Бу эбедилик өлүмиң ери болар.

Ынам

1 Ёханна 4:15–18-и оқаң.

Бизе Кыямат гүнүне ынам билен гарашмага ким көмек эдйәр? [27]

Худайың бизде яшаяндыгының иң улы субутнамасы нәме? **(16–17-нжи аятлар)** [28]

Дурмушымызда Худайың бизде яшаяндыгыны гөркезйән нәхили субутнамалар бар?

Биз Исаны нәхили гүйчли сөййәрис ве Оңа гулак асмак ислейәрис?

Өзүмизи барламак үчин сораглар

Өйде:

Биз машгаламызда бири-биримизи сөймек ве голдамак үчин әхли мүмкинчиликлери ерине етирйәрисми?

Бизе хызмат эдйәнлере (нахар биширйәнлере, арассалаянлар, эшиклеримизи ювянлар ве ш.м.) өз миннетдарлыгымызы билдирйәрисми?

Кимдир бирине көмек герекдигини гөренимизде, биз дессине көмек эдйәрисми?

Ишде:

Биз нәхили ишлейәрис? Биз өз ишимизи эрбет гарайыш билен ерине етирйәрисми? Биз мүмкин болдугыча аз ве мүмкин болдугыча чалт ерине етирйәрисми? Я-да биз шатлык билен Исаны ве өз башлыгымызы разы этмек үчин элимизден геленини этмек билен ишлейәрисми?

Йыгнакда:

Биз ёлбашчылары голдаярысмы, олар үчин дилег эдйәрисми, олар сарпа гойярысмы? Биз йыгнагың ахырында башгалара гуллуқ этмәге ве арассачылык ишлерине көмек эдйәрисми? Кимдир бирине көмек герек боланда, биз ондан йүз өвүрйәрисми я-да көмек этмек ислемайәрисми? Я-да биз “бу мениң меселелерим дәл, гой, олар өз меселелерини өзлери чөзсүнлер” диййәрисми?

Достлук

Биз башга адамлар барада нәхили гүррүң эдйәрис? Биз олар барада говы затлары айдярысмы я-да эрбет затлары? Дүзгүн шейле: эгер сиз бир адам барада айтжак гепиңизи шол адамың өзүне айдып билмежек болсаңыз, онда ол барада хич зат гүрлемән.

Биз гөвнүмизе деген ве бизе ярамаян затлары айдан адамлар үчин дога-дилег эдйәрисми? Эгер биз кимдир бири билен дава-женжел эден болсак, онуң билен ярашмак үчин элимизден гелен зады эдйәрисми?

Хайсы улгамларда сизиң үйтгемегиңиз үчин Исадан көмек этмегини сорамагыңыз герек?

Чагырыш

Исаның доланып гелмегине тайярлык нәхили болмалы? Биз Исаның доланып гелмегине нәхили тайяр болуп билйәрис? [29]

Бу сапакда Худай сизе нәме чагырыш эдйәр?

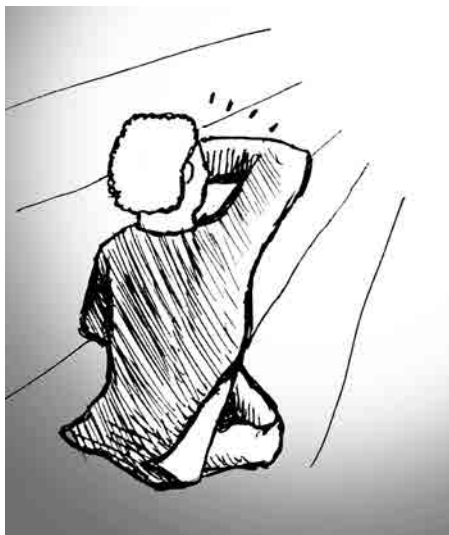
Жогаплары

- 1 – Халк, ер, ялканыш.
- 2 – Хемише кынчылыклар болар, бу дүнийәниң ахырының басым болжакдыгыны аңлатмаяр.
- 3 – Хош Хабар бүтин дүнийәде ыглан эдилер, соңра Иса доланып гелер.
- 4 – Исаның өлүми бизиң гүнәлеримиз үчин еке-тәк хемишелик гурбанлык болды!
- 5 – Ыбадатхана вейран эдилер ве Иса доланып гелмезден өң, Худайың халкы элхенч чакнышыга дучар болар.
- 6 – Гаты кын гүнлер болар
- 7 – Гөкде элхенч затлар болуп геченде, Исаның доланып гелйәндигиниң аламаты болар.
- 8 – Хеммелер!
- 9 – Өз адамларының әхлисини өйүне алып гитмек үчин йыгнамагы.
- 10 – Затлар эбеди дәл! Эмма Исаның сөзлери эбедидир! Исаның сөзлери хемише догрудыр ве хич хачан унудылмаз.
- 11 – Дине Худай.
- 12 – Олар өңкилери ялы яшамакларыны довам этдирдилер. Олар дурмушдан леззет алып, өз ислейишлери ялы яшадылар. Олар Худая боюн эгмедилер. Олар дурмуш эбедилик довам эдер дийип ынандылар.
- 13 – Худай олары айыплады ве олар сил геленде өлдүлер.
- 14 – Олар өңкилери ялы яшамакларыны довам эдйәрлер. Олар дурмушдан леззет алып, өз ислейишлери ялы яшаярлар. Олар Худая гулак асмаярлар. Олар дурмуш эбедилик довам эдер дийип ынанярлар.
- 15 – Бу бирденкә ве дуйдансыз болар.
- 16 – Биз Исаның доланып гелмегине тайяр болмалы.
- 17 – Гоюнлар ве гечилер.
- 18 – Гоюнлар.
- 19 – Ягшылык эдйәнлер.
- 20 – Иса бизи эден ишлеримизе гөрә хөкүм эдер.
- 21 – Иса ынанянларың әхлиси.
- 22 – Ёк.
- 23 – Оларда эбеди яшайыш болар.
- 24 – Олар хөкүм эдилер.
- 25 – *Эй, Атамың ялканлары! Гелиң-де, дүнийә ярадыландан бәри сизиң үчин тайярланан патышалыгы мирас алың.*
- 26 – *Эй, лагнатлылар, Мениң янымдан айрылың, иблис билен онуң перишделерине тайярланан эбеди ода яның!*
- 27 – Эгер биз Исаны Худайың Оглы хөкмүнде танасак, эгер биз Оңа иман этсек, Худай бизде яшаяр ве bize Кыямат гүнүне гарашмага ынам берйәр.
- 28 – Бизиң Худая ве бири-биримизе болан сөйгимиз.
- 29 – Биз хер гүнүмизи Исаның доланып гелмезинден өң соңкы гүн ялы яшамалы.
Биз тоба эдер ялы, Худайдан бизиң гүнәлеримизи гөркезмегини соралың.
Бизиң кимдир бирини багышламагымыз герек болса, онуң кимдигини Худайдан гөркезмегини соралың.

37-нҗи Сапак:

Аянлык китабы

(1-нҗи бөлүм)

Биз Аянлык китабыны ики бөлүмө бөлүп өврөнөрис. Биринжи бөлүмдө биз китапда айдылян кэбир пикирлере середерис, икинжи бөлүмдө биз китапдан парчалары өврөнөрис.

Рухландырма

Хачанда Ёханна Аянлык китабыны язанда, көп месихилер Иса болан иманы үчин өлдилер. Рим императоры адамларың өзүне тагым этмеклерини иследи, эмма месихилер бейле эдип билмедилер.

Аянлык китабы месихилери рухландырмак үчин, месихилере шулары ятлатмак үчин язылды:

- Иса дүңйэни доландырян хақыкы Патыша!
- Иблисиң гүйчли ве бетниетли болмагы мүмкин, эмма Иса өлүмден диреленде, ол урушда еңилди.
- Иса басым дүңйэни хөкүм этмек үчин доланып гелер, Ол иблиси ве Исаның эхли душманларыны довзаха иберер.
- Соңра Иса иман эдйәнлериң эхлиси ажайып Тэзе Ерте эбедилик яшар!

Нэме үчин Ёханнаның хат язан адамларына рухландырма герек болупдыр? [1]

Худай бу китапда месихилере нәме ятлатмак иследи? [2]

1.

2.

3.

4.

Бизе хачан рухландырма герек? [3]

Бу китапда Худай бизе нәме ятлатмак иследи? [4]

Гөрнүш

Бу китап Мукаддес Китапдакы бейлеки китаплардан өрән тапавутланяр. Бу Худайың Ёханна берен гөрнүшидир. Гөрнүшде Ёханна гең затлары гөрйәр ве эшидйәр: олар аламатлар болуп, оларда маны бар. Бу тарых дәл. Бу Ресулларың ишлери китабына меңзеш дәл. Хачанда биз нәмедир бир гең зат оканымызда, биз өзүмизден: “Бу нәмәни аңладяр?” дийип сораляр.

Көне Әхтде биз пыгамберлерин гөрән гөрнүшлери барада билйәрис. Оларың гөрнүшлериниң хем манысы болупдыр. Меселем, Даныелден, Эзекиелден ве Закарядан кәбир парчалар.

Биз Аянлык китабында тапян әхли кешплеримизи Көне Әхтде хем тапярис. Көне Әхт бизе диңе бир Аянлык китабына дүшүнмәге көмек этмән, эйсем Тәзе Әхтиң әхли китапларына дүшүнмәге ярдам эдйәр!

Бу китап Мукаддес Китапдакы бейлеки китаплардан нәхили тапавутланяр? [5]

Шейле хем Көне Әхтде хайсы пыгамберлер гөрнүш гөрүпдирлер, ягны олар айратын манысы болан нәхили затлары гөрүпдирлер? [6]

Гелиң, Аянлык китабында бу аламатларың кәбирине середип гечелиң:

Аждархалар ве Шахлар

Аянлык 12:3-де Ёханна хайсы хайваны гөрди? [7]

Аждарха нәхили хайван? [8]

Аждарха нәмәни алапатландырыр? [9]

Онуң нәче шахы бар? [10]

Гелиң, Көне Әхтде габат гелйән 10 шахлы горкунч хайвана серделиң.

Даныел 7:7-де Даныел нәме гәрди? [11]

Даныел 7:24-де бу вагшы хайваның нәмәни алапатландырындыгыны дүшүндирийәр.

Бу он шах нәмәни алапатландырыр? [12]

Иблис әхли ярамаз сыясы ыгтыярлыкларың аркасында дуряр. Сиз нәхили мысаллары ятлап билйәрсиниз? [13]

Санлар

Аянлык китабында биз көп санлары гөрйәрис, оларың херсиниң өз маньсы бар. Олар хем алапатлар болуп дуряр, олар хақыкы санлар дәл.

Гелиң, Аянлык китабында гөрйән бу санларымызың кәбирине середип гечелиң.

Еди

Гелип чыкыш 2:2-ни оқаң. Сиз нәхили пикир эдйәрсиниз, едилик сан нәмәни аңладяр? [14]

Аянлык 1:11-и оқаң. Иса Ёханна нәме этмеги айдяр? [15]

Шейлеликде, бу Аянлык китабы шол вагт ве хәзир әхли йыгнаклар язылан хатдыгыны аңладяр!

Кәвагт bize математика билен мешгулланмак герек!

Аянлык 12:6-ны оқаң. Аял йыгнагы алапатландырыр.

Худай нәче вагтлап ол аял барада алада эдйәр? [16]

Бу нәче ай боляр? [17]

Бу нәче йыл боляр? [18]

Эгер еди йыл эбедилиги аңладян болса, үч ярым йыл — бу единиң ярысы боляр — чөлде бизиң вагтымызың эбедилик довам этмежекдигини аңладяр!

Алты

Алтылык сан нәмәни аңладяр? Бу хем эдил едилик сана меңзешми? [19]

6

Алты “еди дэл” диймеги аңладяр. Бу кәмил дэл сан, шонун үчин эрбетлиги аңладяр.

Шейтан Худая өйкүнмеги халаяр. Кэвагт нәмедир бир зат эдил “еди” ялы гөрүнйәр ве хачанда бу еди дэл-де, алты болса-да, биз муны “еди” дийип кабул эдйәрис. Шейтан бизи Худая дэл-де өзүне табын болмага межбур этмек билен бизи алдамагы халаяр.

Биз нәмедир бир задың Худайдандыгыны нәдип билйәрис? [20]

Эгер еврейлер нәмедир бир зады айратын беллемек ислеселер, олар муны үч гезек айдялдылар.

Ишая 6:3-де серафлар Худайы нәхили суратландырдылар? [21]

Олар Худайың долы мукаддесдигини айтдылар.

Эгер 7-лик сан кәмиллиги алапатландырян болса ве биз Худая сан белгисини бермели болсак, онда биз Оңа 777 саны берердик, себәби Ол долы кәмилдир.

Муңа гарамаздан, шейтан бизи алдамагы халаяр. Ол хич хачан говы дэлдир. Ол долулыгына ярамаз. Ол Худая меңзәп билмейәр. Шонун үчин хем ол **Аянлык 13:18-де** хайсы саны алар? [22]

Бу нәмәни аңладяр? [23]

Он

Хачанда Ёханна вагтың дөвүрлери барада язанда, он гүн — бу аз, мүн йыл болса — бу узак диййәр.

10

Меселем:

Аянлык 2:10-ы оқаң. Оларың ызарланмалары нәче вагт довам эдер? [24]

Бу гысга вагт.

Аянлык 20:1–6-ны оқаң. Шейтан нәче вагтлап баглы болар? [25]

Месихилер нәче вагтлап Иса билен шалык сүрерлер? [26]

Мүн йыл узак вагты алапатландыяр. Бу Исаның биринжи ве икинжи гелмегиниң арасындакы (Онун өлүмден дирелмеги билен дүнйәни хөкүм этмәге доланып гелмегиниң арасындакы) дөвүрдир. Шол вагт хәзирдир! Иса Өз йыгнагыны доландыяр ве гуряр. Шейтан багланандыр, ол өз ислейши ялы зепер етирип билмейәр. Эмма гысга вагт гечер ве ол элхенч ишлери этмек үчин бошадылар, шонда Иса доланып гелер.

Он гүн нәмәни алапатландыяр? [27]

Мүн йыл нәмәни алапатландыяр? [28]

Улы бир меселе, ягны бу гүн хәзирки месихилер **Аянлык 20:1–6-а** нәхили дүшүнмелидиги бабатда ылалашмаярлар.

Гелиң, муны ятлап гечелиң:

- Аянлык китабында көп алапатлар бар, оларың бири 1000 йыл;
- Эгер нәмедир бир зат мөхүм болса, Худай бу барада Мукаддес Китапта бизе көп гезек айдял;
- Бизе Мукаддес Китапта айдың болан затлара үнс бермек герек: Иса бизиң гүнәлеримиз үчин өлди, Ол өлүмден дирелди, Ол дүнийәниң Казысы хөкмүнде доланып гелер, шонда Онуң үчин яшанларың хеммеси Онуң билен эбедилик ажайып Тәзе Ярадылышда яшар.
- Бизе Мукаддес Китапта дүнийәниң соңы барада айдың ве энчеме гезек айдылян затлара хич зат гошмазлык үчин сересап болмак герек;
- Шейле-де биз өзүмиз билен ылалашмаянлары хем сөймелидирис!

Хачанда месихилер бизиң билен ылалашманларында, биз нәме этмели? [29]

1.

2.

3.

4.

5.

Он ики

Мүсүрден чыкыш **24:4-и** оқаң. Ысрайылың нәче тиреси болупдыр? [30]

Лука **6:13-и** оқаң. Иса нәче саны ресуллары сайлады? [31]

Шейлеликте, он ики нәмәни аңладял? [32]

12

Аянлык 21:12–14-и оқаң. Бу Тәзе Иерусалимиң суратландырылмасы.

Тәзе Иерусалимиң нәче дервезеси бар? [33]

Ол ерде нәче перишде бар? [34]

Ол ерде нәче бинят бар? [35]

Бу кәмил ховпсуз шәхер!

Математика билен мешгулланмага вагт болды!

12 х12 нәчә дең боляр? [36]

Эгер 144 х 1000 көпелтсек нәчә дең боляр? [37]

Аянлык 7:4-и оқаң. Нәче адам женнетде Иса билен болар? [38]

Бу сан иманлыларың умумы саныны алааматландыряр. Бу озал болан әхли иманлылары ве хәзирки иман эденлериң хеммесини ве бизден соң болжаклары аңладяр. [39]

Әхли месихилер үчин ер бар! Диңе сайланан кәбир месихилер үчин ер бар дийип айдяңлара ынанмаң.

Аянлык китабындакы әхли санлар — диңе алааматдыр, биз олары сөзме-сөз кабул этмели дәл. Биз Худайың бу санларың үсти билен бизе нәме айтмак ислейәндиги барада пикир этмели.

Шейлеликде, Ёханна нәме үчин Аянлык китабыны языпдыр? [40]

Ятлама Аяды

Ине, Исаның йыгнага берен ажайып вадасы. Бу Өз халкына Исаның сөзи. Ол бизиң голайымызда дур! Ол бизи Өзи билен якын гатнашыга чагыряр!

Аянлык 3:20: *“Ине, мен ишикде дурын, гапыны какярын. Сесими эшидип, гапыны ачаның өйүне гирерин. Мен онуң билен, ол хем Мениң билен бир сачак башында тагам иер”.*

Гошмача: Санларың барлагы

7 сан нәмәни аңладяр? [41]

6 сан нәмәни аңладяр? [42]

10 сан нәмәни аңладяр? [43]

12 сан нәмәни аңладяр? [44]

Сиз ызарланын кимдир бирини нәдип голдажаксыңыз?

Аянлык китабындан нәхили пикирлери сиз олар билен пайлашып билерсиңиз?

Жогаплары

- 1 – Себәби көп месихилер Иса болан иманы үчин өлдилер.
- 2 – 1) Иса дүнйәни доландырян хақыкы Патыша!
2) Иблисиң гүйчли ве бетниетли болмагы мүмкин, эмма Иса өлүмден диреленде, ол урушда еңилди.
3) Иса басым дүнйәни хөкүм этмек үчин гелер, Ол иблиси ве Исаның әхли душманларыны довзаха иберер.
4) Соңра Иса ынаняңларың әхлиси ажайып Тәзе Ерте әбедилик яшар!
- 3 – Хер гүн!
- 4 – Иса дүнйәни доландырян хақыкы Патыша!
Иблисиң гүйчли ве бетниетли болмагы мүмкин, эмма Иса өлүмден диреленде, ол урушда еңилди.
Иса басым дүнйәни хөкүм этмек үчин гелер, Ол иблиси ве Исаның әхли душманларыны довзаха иберер.
Соңра Иса ынаняңларың әхлиси ажайып Тәзе Ерте әбедилик яшар!
- 5 – Бу Худайың Ёханна берен гөрнүшидир. Бу тарых дәл.
- 6 – Даныел, Эзекиел, Закаря.
- 7 – Ёханна гызыл аждарха гәрди.
- 8 – Рехимсиз ве ховплы.
- 9 – Иблиси.
- 10 – Он шахы.
- 11 – Ол он шахлы горкунч хайван гәрди.

- 12 – 10 патыша.
- 13 – Гитлер, Сталин, ИГИЛ, Талибан.
- 14 – Худай дүнийәни алты гүнде яратды ве единжи гүн дынч алды. Еди диймек “кәмил” я-да “долы” диймеги аңладяр. Еди — Мукаддес Китапда өрән оңат зады аңладяр.
- 15 – Еди йыгнага хат язмагы.
- 16 – 1260 гүн.
- 17 – 42 ай (1260-ы 30-а бөлмели = 42).
- 18 – Үч ярым йыл (42-ни 12-ә бөлмели = 3.5).
- 19 – Ёк.
- 20 – Худайың Сөзүни нәче көп окасак, хакыкаты яландан шонча говы тапавутландырып билийәрис.
- 21 – Мукаддес, мукаддес, мукаддес.
- 22 – 666.
- 23 – Ол долы ве чәксиз йигренжи.
- 24 – Он гүн.
- 25 – 1000 йыл.
- 26 – 1000 йыл.
- 27 – Гысга вагт.
- 28 – Өрән узак вагт.
- 29 – 1) Аянлык китабында көп аламатлар бар, оларың бири 1000 йыл;
2) Эгер нәмедир бир зат мөхүм болса, Худай бу барада Мукаддес Китапда бизе көп гезек айдяр;
3) Бизе Мукаддес Китапда айдың болан затлара үнс бермек герек: Иса бизиң гүнәлеримиз үчин өлди, Ол өлүмден дирелди, Ол дүнийәниң Казысы хөкмүнде доланып гелер, шонда Онуң үчин яшанларың хеммеси Онуң билен әбедилик аңайып Тәзе Ярадылышда яшар.
4) Бизе Мукаддес Китапда дүнийәниң соңы барада айдың ве энчеме гезек айдылян затлара хич зат гошмазлыкда сересап болмак герек;
5) Шейле хем биз өзүмиз билен ылалашмаянлары хем сөймелидирис!
- 30 – Ысрайылың 12 тиреси барды.
- 31 – 12
- 32 – Долы мукдар я-да долулык — екежеси йитмеди.
- 33 – 12.
- 34 – 12.
- 35 – 12.
- 36 – 144.
- 37 – 144.000
- 38 – 144.000
- 39 – Месихилериң долы умуы саны! Бу өңде болан әхли месихилери ве хәзирки әхли месихилери аңладяр!
- 40 – Ол гүйчли ызарланмалардан эжир чекен йыгнагы рухландырмак үчин язды.
- 41 – Кәмил я-да долы.
- 42 – Эрбетлиги.
- 43 – Гысга вагты.
- 44 – Долы мукдар я-да долулык.

38-нҗи Сапак:

Аянлык Китабы

(2-нҗи бөлүм)

Гелиң, Аянлык китабының биринҗи бабындан бир парчаны өврениң.

Аянлык 1:12–18-и оқаң.

12-нҗи аят: Еди чырадан нәмәни аңладяр? (20-нҗи аяда серет) [1]

Ёханна 8:12-де Иса Өзүни нәхили атландырды? [2]

Ягтылык нәме эдйәр? [3]

Ысрайыллар чөлде нирә гитмелидигини нәдип билдилер? (Мүсүрден чыкыш 13:21) [4]

Зебур 26:1: Худайы нәхили суратландыря? [5]

Зебур 118:105: Худайың Сөзүни нәхили баян эдйәр? [6]

Шейлеликте, Иса Өзүни “дүнийәниң нуры” диймек билен нәмәни гөз өңүнде тутды? [7]

Эгер йыгнаклар шемданлар болса, оларың везипеси нәме? [8]

Аянлык 1:13-де Иса ниреде? [9]

Бу нәмәни аңладяр? [10]

Иса нәхили гейненди? [11]

Мүсүрден чыкыш 28:4-де гушак билен нагышлы узын көйнеги ким гейди? [12]

Онуң сачы барада нәме язылан? (**Аянлык 1:14**) [13]

Ак сачлар нәмәни аңладяр? [14]

Даные́л 7:9-да Даныел гөрнүшде Худайы гөренде, Онуң сачы акды.

Бу Худай барада нәмәни аңлатды? [15]

Аянлык 1:14-де Онуң гөзлери барада нәме язылан? [16]

Мунуң нәме аңладяндыгына дүшүнип билийәрсинизми? [17]

Онуң аяклары барада нәме язылан? (**Аянлык 1:15**) [18]

Бүрүнч — гаты ве ялпылдаян метал. Өңлер олар айна хөкмүнде уланмак үчин бүрүнжи реңкләпдирлер. Бүрүнжиң нәмәни аңладяндыгына дүшүнип билийәрсинизми? [19]

Даные́л хем гөрнүшде гөзлери янып дуран, эллери ве аяклары бүрүнже меңзеш горкунч адамы гөрди (Даные́л 10:6).

Аянлык 1:15-де Исаның сеси барада нәме язылан? [20]

Сиз мунуң нәме аңладяндыгына дүшүнип билийәрсинизми? [21]

Эзекиел 43:2-де Эзекиел хем өз гөрнүшинде шунуң ялы сеси эшитди.

Исаның саг элинде нәме барды? (**Аянлык 1:16**) [22]

Бу нәмәни аңладяр? (**Аянлык 1:20**) [23]

Исада әхли перишделерин үстүнден долы ыгтыярлык бар!

Перишделер нәме эдйәрлер? **Еврейлер 1:14-и** оқаң. [24]

Исаның агзындан нәме чыкып дурды? [25]

Бу нәмәни аңладяр? **Ишая 11:4-и** (Месих барадакы пыгамберлиги) оқаң. [26]

Онуң йүзи барада нәме язылан? [27]

Хош Хабарларда хачан Исаның йүзи ялкым сачды? **Матта 17:1–2-ни** оқаң. [28]

Бу нәмәни гөркезйәр? [29]

Иса Ёханна нәме диййәр? (**Аянлык 1:17**) [30]

Мукаддес Китапда “Горкма!” дийип нәче гезек язылан? [31]

Йылың довамында хер гүн бир гезек! Хер гүн Худай бизе горкмагың герек дәлдигини ятлатмак ислейәр!
Биз диңе Худайдан горкмалы!

Иса ене нәме дийди? (**Аянлык 1:17–18**) [32]

Бу нәмәни аңладяр? [33]

Сиз өз достларыңызга Исаны нәхили суратландырадыңыз?

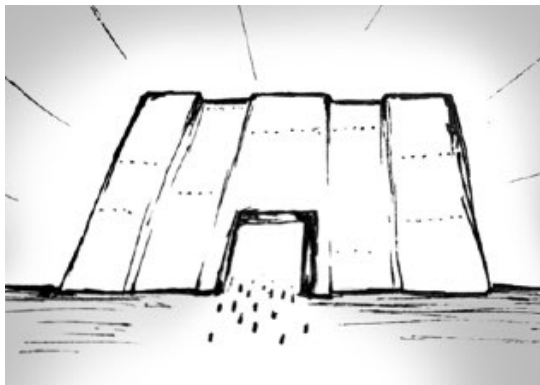
Исаны шөхратландырмак үчин бу парчадакы сөзлери уланың.

Жогаплары

- 1 – Еди йыгнагы.
- 2 – Дүнийәнің нуры.
- 3 – Ягтылык бизе гөрмәге мүмкинчилик берйәр!
- 4 – Реб оларың өңүнден ёл гөркезип, гүндизине булут сүтүни болуп, гижесине болса от сүтүни болуп, оларың ёлларыны ягтылдарды.
- 5 – *Реб — мениң нурум хем Халасгәрим.*
- 6 – *Сениң сөзүң — чыра аякларыма, ол — ягтылык мениң ёдама.*
- 7 – Ол Өзүнің Худайдыгыны айтды. Диңе Худай бизе йүрегимизи ве бизиң нәхили яшамалыдыгымызы гөркезип билйәр.
- 8 – Йыгнак аркалы Исаның нуруның бизиң жемгыетимизе ялкым сачмагы үчин! Гой, адамлар биз аркалы Исаның сөйгүсини ве ягшылыгыны гөрсүнлер!
- 9 – Ол шемданларың арасында.
- 10 – Иса бизиң билен — Ол бизи ташламады!
- 11 – Онуң эгниндәки лыбасы топугына дүшүп дурды, билинде болса алтындан гушагы барды.
- 12 – Бу баш руханы Харуның эшиклери.
- 13 – Онуң сачлары йүң ялы, гар ялы ап-акды.
- 14 – Ак сачлы болсаң, диймек сенде пайхас бардыгыны аңладяр, шонуң үчин Орта Азияда гарры гоҗалар “ак сакгаллар” дийлип атландырыляр!
- 15 – Худайда кәмил пайхас бар.
- 16 – Онуң гөзлери алавлаян от ялыды.
- 17 – Худай хемме зады билйәр. Биз Худайдан хич зады гизләп билмейәрис!
- 18 – Онуң аяклары күреде гызардылан бүрүнч ялы ялпылдаярды.
- 19 – Шөхрат, гүйч ве ховпсузлык.
- 20 – Онуң сеси эгирт умманың гүввүлдиси ялыды.
- 21 – Иса гүйч ве ыгтыярлык билен геплейәр.
- 22 – Еди йылдыз.
- 23 – Бу еди йыгнагың чапарлары я-да перишделери.
- 24 – Перишделер хатда биз олары гөрмесек хем хемише бизе көмек эдйәрлер!
- 25 – Онуң агзындан ики йүзли кесгир гылыч чыкып дурды.
- 26 – Иса тутуш дүнийәни хөкүм эдер!
- 27 – Онуң йүзи гүнортаның Гүни кимин парлаярды.
- 28 – Иса янына диңе Петрусы, Якубы ве онуң доганы Ёханнаны алып, бир бейик дагың үстүне чыкды. Шол ерде оларың гөзүниң алнында Онуң кешби үйтгеди.
- 29 – Бу Исаның шөхратыны гөркезийәр.
- 30 – Горкма!
- 31 – 365 гезек.
- 32 – *Илкинҗи ве Ахыркы Мендирин. Мен диридин. Өлүдим, йөне, ине, инди эбедилик диридин. Өлүмин-де, өлүлер дүнийәсиниң-де ачары Мендедир!*
- 33 – Иса эбеди. Ол Өз жаныны гурбан хөкүмде берди ве ене-де дирелди. Шейдип, Месих өлүми еңди! Ол бу дүнийәде бизе нәме болжагыны ве бакы гелжегimizi чөзийәр.

39-нҗы Сапак:

Тәзе Ярадылыш

Худай Өз Вадаларыны Амала Ашыряр!

Гелип чыкыш 12:1–7-де Худай Ыбрайыма нәхили вадалар берди? [1]

Худай Ыбрайыма берен вадаларыны хачан долы амала ашырар? [2]

Халк, Ер ве Ялканыш Нәхили Болар?

Тәзе Ярадылышда ким **халкың** арасында болар? Худай билен ким әбеди яшар? **Аянлык 7:9-ы** оқаң. [3]

Ер нәхили болар? **Аянлык 22:1–5-и** оқаң. [4]

Худай бизи нәхили **ялкар**? **Аянлык 21:3-и** оқаң. [5]

Бу үч зада хас говы дүшүнмек үчин, гелиң, **Аянлык 21:1–8-и** окалың.

Тәзе Ер

Гелип чыкыш 3:17–18-де Адам билен Хов гүнә эденде, ере нәме болды? [6]

Аянлык 21:1: Илкинҗи асман ве ер билен нәме болар? [7]

Аянлык 21:5: Худай нәме тәзе зат ясар? [8]

Худай Өз халкы үчин тэзе өй вада берди. Бу вада берлен ере я-да Эрем багына гаранда хас оңат болар! Хич ким бизиң Тэзе өйүмизе зепер етирип билмез. Ол ерде шейтан ве Худайың душманларындан хич бири болмаз.

1 Коринтослылар 15:42–44-и оқаң. Бизиң беденимиз нәхили болар? [9]

Худай бизиң тутуш беденимизи хич хили кеселсиз ве гүнәсиз кәмил эдер!

Халк

Аянлык 21:2-ни оқаң. Нәхили 3 дүрли жүмле я-да сөз йыгнагы суратландыяр? [10]

Бу жүмлелер бизе нәме өвредйәр?

- **Мукаддес шәхер** — Сиз ичинде хич хили эрбет адам болмадык жемагаты, шейле хем бири-бирине гаршы хич хили өйке-кинеси болмадык жемагаты гөз өңүне гетирип билйәңизми?
- **Тэзе Иерусалим** — бу иң ажайып шәхери беян эдйәр! Хемме зат тэзе ве хич хачан көнелмейәр!

Хич хили хапа ёк, зибил ёк, көне өйлер ёк, янйодаларда көвүк ер ёк, хич хили гарып ёк, сизи алдаян махабатлар ёк.

Хемме зат овадан, тэзе, арасса, асуда ве говы ишлейәр!

Хер гезек бу дүнйәде нәмедир бир зат бизиң гахарымызы гетиренде, бу бизиң хақыкы өйүмиз дәлдигини бизе ятлатмага Худай үчин мүмкинчилик боляр — Ол бизиң үчин мундан хас говы өй тайярлаяр!

- **Өйлөйән йигиди үчин безенен гелин** — бу месихилериң иң овадан ве сөййән адамлар боландыгыны аңладяр!

Худай бизи нәдип овадан эдйәр? **Эфеслилер 5:25–27-ни** оқаң. [11]

Элбетде, бизиң Иса хас көп меңземегимиз үчин, бизиң дурмушымызда Мукаддес Рух ишлейәр.

Бу беян этмелер Худайың гөзлеринде йыгнагың шейле гымматлыдыгына бизе дүшүнмәге көмек эдйәр. Шонуң үчин инди биз бири-биримизе гымматлы доганлар ве уялар хөкмүнде гарамалы. Йыгнагың хер бир агзасы гымматлыдыр!

Худай бизи Иса хас көп меңзетмек үчин бизиң хер биримизде ишлейәр, эмма биз Тэзе Иерусалиме барып етйәнчәк, бизе сабырлы болмак ве бири-биримизи багышламак герек! Биз Тэзе Ярадылыша етмәге бири-биримизе көмек этмек үчин, элимизден гелен әхли зады этмели!

Ялканыш

Аянлык 21:3-и оқаң. Худай ниреде? [12]

Биз Тәзе өйде диңе бир тәзе адамлар болман, Худай билен хем тәзе достлук эдинерис!

Эгер биз Иса ынансак, биз эййәм Худай билен дост болярыс! Эмма Тәзе Ярадылышда бу хас якын болар! Бу ажайып болар!

Аянлык 21:4-и оқаң. Худай бизе нәме эдер? [13]

Тәзе Иерусалимде нәме болмаз? [14]

Ишая 35:10-ы оқаң. Тәзе Иерусалимде адамлар өзлерини нәхили дуярлар? [15]

Аянлык 21:6-ны оқаң. Иса Өзүни нәхили суратландыяр? [16]

Бу нәмәни аңладяр? [17]

Иса бизе нәме берйәр? [18]

Иса киме яшайыш сувуны берер? [19]

Сувсамаклык нәмәни аңладяр? [20]

Яшайыш сувундан ичмек нәмәни аңладяр? **Ёхання 7:37–39-ы** оқаң. [21]

Сиз яшайыш сувундан хер гүн ичйәрсинизми?

Хәзир Билен Дүнйәниң Ахырының Аралыгында

Аянлык 21:7-ни оқаң. “Еңен” диймек нәмәни аңладяр? [22]

Исаның ызына эермеги довам этмек хачан кын боляр? [23]

Бизиң сылагымыз нәме болар? [24]

Хачанда биз Тәзе өйүмизе гиренимизде, бу бизиң гөз өңүне гетирип билшимизден-де хас оңат болар!

Аянлык 21:8-и оқаң. Бу эрбет адамларың әхлисине нәме болар? [25]

Чагырыш

Бу аят башга адамлар, эрбет адамлар барада гүррүн эдйәр дийип пикир этмек өрән аңсатдыр. Эмма...

- Хачан хем болса бир вагт биз Исаның ызына эермәге горкярысмы?
- Хачан хем болса бир вагт биз Оңа вепасыз болдукмы?
- Хачан хем болса бир вагт биз азгын адам болдукмы (хатда өз пикирлеримизде — Матта 5:21–22)?
- Хачан хем болса бир вагт биз ганхор болдукмы (хатда өз пикирлеримизде — Матта 5:21–22)?
- Хачан хем болса бир вагт биз бутлара сежде этдикми? Бизиң әхли затдан говы гөрийән задымыз — бизиң бутумыз болуп дуряр.

Канун таглыматы 6:5-и оқаң. Биз Худайы нәхили гүйчли сөймели? [26]

Худай бизиң Оны дүнйәде хемме затдан көп сөймегимизи ислейәр!

Эмма биз Тәзе Ярадылыша барып етйәнчәк, бизиң хеммәмиз Худайы оңайсыз ягдая салярыс.

Шейлеликде, хачанда Худай bize гүнәлеримизи гөркезенде, биз нәме этмели? [27]

Худай бизи багышламага хемише тайяр!

Сиз өзүңизи Иса хас көп меңзетмеги үчин Худая ругсат берйәрсинизми?

Шейлеликде, биз Тәзе Ярадылыш барада бу гүн нәме өврендик? [28]

**Худайың Бизи Ярадан Овадан Гелни Болмагымыз Үчин, Гелиң, Ыхлас Билен
Зәхмет Чекелиң!**

Жогаплары

- 1 – Халк, ер ве ялканыш.
- 2 – Биз тутуш Мукаддес Китабың ичинде Худайың бу вадалары амала ашырмага башландыгыны гөрьәрис. Эмма Худай бу вадалары динә Тәзе Ярадылышда долы амала ашырар, бу Тәзе Иерусалим дийлип хем атландырылар.
- 3 – Худайың халкы хер миллетден, хер халкдан, хер тиреден, хер дилден болар!
- 4 – Бу иң ажайып ер болар: ачлык болмаз, гүнә болмаз, кесел болмаз, өлүм болмаз, гаранкылык болмаз, гайгы-алада болмаз, бизе хич затдан горкмак герек дәл.
- 5 – Худай бизи гөз өңүне гетиришимизден-де хас көп ялкар. Әлемиң мерхеметли, рехим-шепагатлы ве сөййән Ярадыжысының Өзи бизиң билен яшар!
- 6 – Худай ери нәлетледи. Бизиң дүнйәмиз заяланан ве йыкылан.
- 7 – Олар басым ёк болар.
- 8 – Хемме зат!
- 9 – Чүйремейән, шөхратлы, гүйчли ве рухы!
- 10 – Мукаддес шәхер, Тәзе Иерусалим, Өйленйән йигиди үчин безенен гелин.
- 11 – Ол бизиң өз гүнәмизе дүшүнәримиз ялы ве үйтгемегимиз үчин Ондан көмек сорарымыз ялы, бизиң билен Өз Сөзи аркалы гүрлешйәр.
- 12 – Худай Өз халкы билен!
- 13 – Ол Өз халкының гөзлериниң хер бир гөзяшыны сүпүрер. Ол бизиң әхли агырыларымыза дүшүнйәр. Ол бизе теселли берйәр.
- 14 – Инди не өлүм, не-де яс, не агы, не-де агыры болар.
- 15 – Олар бизиң гөз өңүне гетирип билшимизден-де хас багтлы боларлар!
- 16 – Алфа ве Омега, Башлангыч ве Соң Мендирик.
- 17 – Алфа грек элипбийиниң биринжи, Омега болса иң соңкы харпы. (Тәзе Әхт илкибашдан грек дилинде язылды). Иса дүнйәниң ярадылышында болды ве Иса дүнйәниң ахырында гелер.
- 18 – Яшайыш сувы.
- 19 – Сувсузлыкдан әжир чекйәнлере.
- 20 – Бу бизе Худайың нәдережеде герекдигини билмегимизи аңладяр. Биз Худайсыз өлйәндигимизе дүшүнйәрис.
- 21 – Бу бизиң Исадан бизи Өз мукаддес Рухы билен долдурмагыны сорамадыгымызы аңладяр!
- 22 – Ол адам нәме болуп гечйәндигине гарамаздан барыбир Исаның ызына эерйән адам. Олар ахырына ченли вепалы адамлар.
- 23 – Хачанда адамлар бизе иманымыз себәпли эрбет даранларында.
Хачанда олар бизи ызарланларында.
Хачанда биз бу дурмушда хич задың баша бармаяндыгыны — хемме задың болмалысы ялы дәлдигини дуянымызда.
- 24 – Биз хемме зады мирас аларыс ве Худайың чагалары боларыс! Биз әбеди Худая дегишли боларыс!
- 25 – Олар янян күкүртли от көлүне ташланар.
- 26 – Тутуш йүрегимиз, әхли гүйжүмиз билен жан-тенден.
- 27 – Тоба эдип, Исадан йүрегиңизи үйтгетмегини сорамады.
- 28 – Хачанда Иса доланып геленде, Худай Ыбрайыма берен вадаларыны долы амала ашырар.
Биз Тәзе өйде кәмил беденлер билен тәзе адам боларыс, Худай билен тәзе дост боларыс!
Бизиң ол ере гитмегимиз үчин Иса бизе герекли әхли зады берйәр.
Биз ахырына ченли Оңа вепалы болмалыдырыс.

40-нҗы Сапак:

Мукаддес Китабың Тарыхы

8 Суратда

Биз бу бөлүмдө өвренен затларымызы гайталамак үчин ве Мукаддес Китабың бейик тарыхының эсасы пурсатларыны дүшүндирмек үчин соңкы гезек бу суратлары уланарыс.

Биз биринҗи сурат барада окарыс ве соңра топардан бир адам бу маглуматы окамаздан гайталап берер. Соңра биз икинҗи сурат барада окарыс ве кимдир бири муны гайталап берер. Хачанда биз иң соңка етенимизде, биз 8 сураты хем сөзлере серетмезден гезекли-геzegимизе гайталарыс. 8 суратың хеммесини билеликте гүррүң эдениңизде халаян сапагыңыздан хас гиңишлейин маглумат гошуп билерсиңиз.

1. Ярадылыш

Худай әхли зады говы яратды. Эрем багы дийлип атландырылан овадан багда Худай илкинҗи адамлар — Адам ве Хов билен вагтыны гечирди.

2. Гүнәниң башлангыҗы

Адам билен Хов Худая табын болмадылар, олар иблисе табын болдулар. Шейдип, олар Худайың ялкавыны ве эбеди яшайшы йитирдилер.

Суратдакы яй (угур гөркезижи) Худайың олары багдан ве Өз хузурындан чыкарып ковандыгыны гөркезйәр.

Шондан бәри хәзирки вагтда адамлар Худая дегишли болмагы ве Онуң хузурында болмагы ислейәрлер.

3. Вадалар

Худай Ыбрайыма Өзи үчин айратын болжак **халкың** атасы болжакдыгыны вада берди.

Худай Ыбрайыма халк үчин **ер** вада берди, ол ерде Худай олар билен яшар.

Шейле хем Худай әхли халкларың Ыбрайым аркалы **ялканжакдыгыны** вада берди.

Тәч Худайың оларың говы патышасы болжакдыгыны гөркезйәр.

Әлемгошар Худайың Өз вадаларыны саклаяндыгыны гөркезйәр (Гелип чыкыш 9:13–16). Сиз хемише Оңа бил баглап билерсиңиз!

4. Мүсүрден Чыкыш

Худайың халкы ят юртда Мүсүрде ерлешди, олар ол ерде гул болдулар. (Пирамидалар Мүсүри аңладяр).

Яй (угур гөркезижи) Худайың Өз халкыны Мүсүр гулчулыгындан халас эдендигини гөркезйәр.

5. Ер

Худай Өз халкыны Вада берлен юрда алып гелди. Олар бу юртда яшан ве өрән ярамаз адамлар болан кенганлары еңдилер.

Худай Өз халкыны ялкады, эмма олар башга худайлара сежде этдилер. Худай оlara энчеме гезек дуйдурды, эмма ахырсоңы Худай олары сүргүне иберди. Соңра Худай олары ызына Вада берлен юрда гетирди, эмма олар хенизем Худайың канунларына боюн эгмедилер ве гүнә этмеклерини довам этдилер.

Оlara өз гүнәлеринден халас эдип билжек — Халасгәр герекиди. Оlara өзлерини догры доландырян Патыша герекиди. Худай бир гүн шейле адамы — Меси́хи ибержекдигине вада берди.

6. Иса Месих

Худай Халасгәр ибермек барадакы Өз вадасында дурды! Худай бу дүнйә онуң Халасгәри болмак үчин гелди. Исаның ады “Худай халас эдйәр” диймеги аңладяр. Иса Худайың Меси́хидир. Ол кәмил ысрайыл хөкмүнде Худай билен кәмил гатнашыкда яшады ве хачда өлди. Онуң өлүми Худай бизи багышлап билери ялы, бизиң гүнәлеримиз үчин кәмил гурбанлык болды.

Онуң өлүмден дирелмеги Онуң гүнәни, өлүми ве иблиси еңендигини гөркезди!

Инди адамлар ене-де Худай билен дост болуп билйәрлер!

7. Исаның Гайдып Гелмеги

Иса шу вагт женнетде.

Яй (угур гөркезижи) Исаның дүнйәниң соңуна чыкмак үчин доланып гелжекдигини ве әхли адамлары хөкүм этжекдигини гөркезйәр. Худай Иса аркалы әхли адамлары хөкүм эдер.

8. Тәзе Ярадылыш

Патыша Иса Өз халкыны өе гетирер. Биз Худай билен тәзе, эбеди Вада берлен ерде, Тәзе Ярадылышда яшарыс!

Инди ол ерде хич хили гүнә, гам-гусса я-да өлүм болмаз!

Иса шейтаны довзаха ташлар.

Худайың халкы Тәзе Ярадылышда Худай билен бакы дурмушдан леззет алар!

Бу хепдеде сиз бу суратлары киме дүшүндирип билерсиңиз?

Худайың бейик тарыхыны билмеклик бу гүн сизи нәхили рухландыряр?

Мазмуну

1-нҗи Сапак:	Мукаддес Китабың Китаплары	5
2-нҗи Сапак:	Овал-Башда	10
3-нҗи Сапак:	Гүнә	15
4-нҗи Сапак:	Худай Яманлыгы Язгаряр	21
5-нҗи Сапак:	Ыбрайыма Берлен Вада	25
6-нҗи Сапак:	Худайың Вадалары Ыбрайымың Несиллерине Гечйәр.	29
7-нҗи Сапак:	Худай Халасгәр	36
8-нҗи Сапак:	Худай гурбанлык аркалы халас эдйәр.	41
9-нҗи Сапак:	Деңизден Гечиш	45
10-нҗи Сапак:	Гурбанлыклар	49
11-нҗи Сапак:	Он Табшырык.	53
12-нҗи Сапак:	Мукаддес Чадыр	60
13-нҗи Сапак:	Чөлдәки Дурмуш	64
14-нҗи Сапак:	Мукаддес Китабың Тарыхы 8 Суратда	68
15-нҗи Сапак:	Ешува	70
16-нҗи Сапак:	Ысрайыл Сердарлары	75
17-нҗи Сапак:	Патышалар	82
18-нҗи Сапак:	Давут — иң Бейик Патыша!	88

19-нҗы Сапак:	Пайхас Китаплары: Эйюп	94
20-нҗи Сапак:	Пайхас Китаплары: Зебур	98
21-нҗи Сапак:	90-нҗы Мезмур	102
22-нҗи Сапак:	Пайхас Китаплары: Сүлейманың Пәхимлери, Сүлейманың Вагыз Китабы, Сүлейманың Нагмалар Нагмасы	107
23-нҗи Сапак:	Ысрайылың ве Яхуданың Пыгамберлери.	112
24-нҗи Сапак:	Ишая Пыгамбер	118
25-нҗи Сапак:	Нехемя	122
26-нҗы Сапак:	Мукаддес Китабың Тарыхы 8 Суратда	127
27-нҗи Сапак:	Худай ынсан болуп ере гелди	130
28-нҗи Сапак:	Месих	133
29-нҗы Сапак:	Паҗыгалы Хеләкчиликми Я-да Худайың Мейилнамасы Амала Ашдымы?	138
30-нҗы сапак:	Исаның Дирелмеги ве Гөге Гөтерилмеги.	142
31-нҗи Сапак:	Мукаддес Рух.	147
32-нҗи Сапак:	Йыгнак	152
33-нҗи Сапак:	Башгалара Хош Хабары Гүррүң Бермек.	158
34-нҗи Сапак:	Тәзе Әхтдәки Хатлар	162
35-нҗи Сапак:	1 Салониклилер	167
36-нҗы Сапак:	Исаның Гайдып Гелмеги ве Кыямат Гүни.	171
37-нҗи Сапак:	Аянлык китабы (1-нҗи бөлүм).	177
38-нҗи Сапак:	Аянлык Китабы (2-нҗи бөлүм)	185
39-нҗы Сапак:	Тәзе Ярадылыш	189
40-нҗы Сапак:	Мукаддес Китабың Тарыхы 8 Суратда	194

Бу 40 сапакдан ыбарат окув
курсының хер бир бөлүми бизи Иса
тарап нәхили угрукдырдыгыны
гөрмек билен, сизи Мукаддес Китап
хекаялары аркалы алып гидйәр.

Бүтин йолуң довамында, окув
курсы Меркези Азия медениетимизе
дегишли меселелере салгыланяр.

Хер сапак көп сораглардан
ыбарат ве жогапларың хеммеси
сапагың ахырында ерлешйәр.
Шейлелик билен, бу окув курсы
Мукаддес Китабы билйән әхли
дережели месихилер тарапындан
уланылып билнер. Эсасы
максат әхли месихилере Худайың
сөзүни окамагы сөймеги өвренмәге
көмек этмекдир.